

Møte mandag den 13. desember kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 29):

1. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005, kapitler under Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet samt forskningskapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 17) (Budsjett-innst. S. nr. 12 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005))
2. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2004 under kapitler administrert av Utdannings- og forskningsdepartementet (Innst. S. nr. 85 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 19 (2004-2005))
3. Innstilling fra kirke-, utdannings-, og forskningskomiteen om endring i bevilgninger under Kultur- og kirkedepartementets budsjett for 2004 (Innst. S. nr. 76 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 24 (2004-2005) kap. 310)
4. Innstilling fra kyrkje-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer av løyvingar i 2004 på Fiskeri- og kystdepartementet sitt område (Innst. S. nr. 74 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 28 (2004-2005) unntatt kap. 1062 og 4062)
5. Referat

Presidenten: Representanten Synnøve Konglevoll, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Det foreligger to permisjonssøknader:

- fra representanten Hallgeir H. Langeland om permisjon i tiden fra og med 13. desember til og med 17. desember, og fra representanten Bror Yngve Rahm om permisjon i tiden fra og med 14. desember til og med 17. desember – begge for å delta i den tiende partskonferanse under FN's klimakonvensjon i Buenos Aires.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:

For Rogaland fylke: Ingrid Fiskaa

For Telemark fylke: Inger Stokstad

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møter i inneværende uke – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Kjell Engebretsen. – Andre forslag foreligger ikke, og Kjell Engebretsen anses enstemmig valgt som settepresident for Stortingets møter i inneværende uke.

Representanten Kenneth Svendsen vil framsette et privat forslag.

Arne Sortevik (FrP) (fra salen): Jeg tror det er en liten misforståelse her. Det er jeg som har fått oppdraget.

Presidenten: Ja vel. Det går sikkert for det samme.

Arne Sortevik (FrP) [10:02:19]: Jeg har fornøyelsen av å sette frem et forslag på vegne av representantene Kenneth Svendsen, Øyvind Vaksdal, Lodve Solholm, Sigvald Oppebøen Hansen, Oddbjørg Ausdal Starrfelt, Magnhild Meltveit Kleppa og meg selv om straks å innføre avbøtende tiltak for at vogntog med høyde over fire meter kan passere Haukelitunnelen.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagens møte avbrytes for Stortingets julelunsj kl. 13.45 og settes igjen kl. 16 for kveldens møte.

– Ingen innvendinger er kommet mot presidentens forslag, og det anses vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005, kapitler under Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirkedepartementet samt forskningskapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 17) (Budsjett-innst. S. nr. 12 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 40 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Høyre 20 minutter, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti 15 minutter hver, Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver. I tillegg foreslår presidenten at representanten Jan Simonsen gis en taletid på inntil 5 minutter.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte med inntil fem replikker med svar etter innlegg fra hovedtalerne fra hver partigruppe og etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Rolf Reikvam (SV) [10:04:56] (komiteens leder):

Dette er den siste budsjettdebatten i denne stortingsperioden. Det er da på tide å løfte blikket og se utover den enkelte budsjettpost for å prøve å få tak i de store linjene.

Vi har hatt samme regjering i hele perioden, så sporene burde være tydelige, og de burde være mulige å lese. Vi har en Høyre-regjering, iallfall en Høyre-dominert regjering, som er valgt for å føre Høyre-politikk. Så de sporene vi burde se, burde kunne betegnes som Høyrespor, noe annet ville være merkelig.

Man skal ha mye god vilje, og ikke minst mye fantasi, om det man ser, kan karakteriseres som visjonært, eller er uttrykk for vilje til å satse på forskning og utdanning. Også denne sektoren er blitt ofret på skattelettealteret.

For fire år siden vedtok Stortinget den siste forskningsmeldingen. Vi vedtok fire tematiske satsingsområder. Vi vedtok økt satsing på grunnforskning, og ikke minst hadde vi mål – om ikke så veldig ambisiøse – når det gjelder forskerutdanningen. 250 nye stipendiatstillinger skulle deles ut hvert år framover. Regjeringen mente i stortingsmeldingen om rekruttering til vitenskapelige stillinger at disse målene var for lite ambisiøse, og de fremmet forslag om å øke antallet fra 250 til 350 nye vitenskapelige stillinger hvert år. Det kunne tyde på engasjement og kanskje også vilje til å satse på forskerutdanningen, men det ble glemt nesten før blekket hadde tørket.

I årets budsjett, altså budsjettet for 2003–2004, blir det tilsatt 200 nye stipendiater. For neste år, altså i det budsjettet vi behandler i dag, er det foreslått 100 nye stipendiater, altså 250 under eller knapt 30 pst. av det Regjeringen mente var nødvendig for under to år siden. SV foreslår å bruke 160 mill. kr ekstra for å nå dette målet, et mål som det var bred politisk enighet om. Det er også kanskje i minste laget. Vi burde hatt nærmere 200 mill. kr for å gi nødvendige ressurser, slik at man kan opprette de antall stipendiatstillinger som var forutsatt for ca. to år siden, og som Regjeringen mente var nødvendig som en konsekvens av at de mente at Stortinget tidligere hadde vært for lite ambisiøst.

I erkjennelsen av at forskning er nøkkelen til framtidig verdiskaping, vedtok et samlet storting at Norge innen utgangen av 2005 skulle være på gjennomsnitts OECD-nivå når det gjelder forskningsinnsats. Da var gjennomsnittet for OECD-landene ca. 2,3 pst. av BNP. Norges innsats var knapt 1,7 pst.

Så kan en lage mange morsomheter om prosent av BNP som mål – det er bevegelig, og alle variabler endrer seg hvert år. Ved utgangen av 2005 vil vi nærme oss 1,8 pst. av BNP til forskning – den samlede forskningsinnsats, både den offentlige og den private. OECD-gjennomsnittet er om lag uendret. Så det er mulig vi har tatt et lite steg – fra 1,7 til 1,8 pst. – i retning av målet. Finland ligger helt på topp, det er blant de landene som bruker mest på forskning. Det at vi ligger langt etter Finland når det gjelder forskning, bekymrer åpenbart ikke statsråden i samme grad som at Finland scorer bedre enn oss på ferdighetstester i grunnskolen.

Et omfattende kompetanseløft for den voksne del av befolkningen var målet etter at Stortinget i forrige periode vedtok kompetansereformen. Det lå en visjon bak om at nå var tiden kommet for dem som ikke hadde fått muligheter tidligere. Stortinget løftet fram at læring skjer også utenfor de etablerte utdanningssystem, og gav uttelling for realkompetanse både som avkorting av utdanningsløp og som inngangsbillett til utdanningsinstitusjoner. Sammen med de offentlige utdanningsinstitusjonene skulle fjernundervisning og voksenopplæringsinstitusjonene være viktige bidragsytere. I hele denne perioden har Regjeringen angrepet organisasjonene som driver voksenopplæring. Fylkeskommunene har heller ikke fått tilført ressurser, selv om Stortinget forutsatte da vi behandlet reformen, at den skulle fullfinansieres.

Jeg forstår at det er god Høyre-politikk å legge til grunn at voksne selv får betale det utdanningen koster. Men da forventer jeg også at de sier det klart og tydelig, slik at vi alle har det å forholde oss til, og ikke gir skinn av noe annet. For oss som fortsatt mener at kompetanseheving for den voksne delen av befolkningen er nøkkelen til fortsatt produktivitetsøkning, og ikke minst et rettferdighetskrav fra den del av befolkningen som ikke fikk tilgang til utdanning da de var yngre, er målet og idealene i reformen like levende. Derfor fremmer SV forslag både om å styrke fylkeskommunens økonomi og om å øremerke midler til den type opplæring, og vi styrker også voksenopplæringsinstitusjonene og opplysningsorganisasjonene.

I løpet av denne perioden har vi fått fjernet øremerkede tilskudd til leirskolene, til SFO og til kulturskolene. Fjerningen av øremerkede tilskudd trenger ikke å være galt, snarere tvert imot. Det som likevel blir så forstemmende, er at fjerningen skjer samtidig med at kommunesektoren utsettes for sulteføring. Landslinjene er et godt eksempel på hva som skjer. En foreslår å overlate disse til fylkeskommunene, samtidig som den statlige bevilgningen trekkes inn og overføres til private skoler. Vi skal gjerne drøfte måten å organisere denne delen av videregående opplæring på, men da kan vi ikke i vår raushet be fylkeskommunen overta, mens pengene som brukes, får den ikke med.

Vi har gjennomført endringer i høyere utdanning, med ny gradsstruktur og med faglige endringer. Vi mener fortsatt dette var viktig, først og fremst av hensyn til studentene. I 2004-budsjettet fikk sektoren det de mente var nødvendig for at reformen skulle gjennomføres på en forsvarlig måte. Men allerede fra neste år, med det budsjettet vi skal vedta i dag, starter demonteringen. Med kompromisset her i Stortinget får sektoren et kutt på ca. 100 mill. kr. Og når det gjelder de siste 20 mill. kr, er flertallet så ærlig å si at dette skal tas fra utdanningstilbudet i distriktene. Nå skal de gå løs på de desentraliserte tilbudene. Det er for meg komplett umulig å forstå hvorfor denne delen av høyskolenes virksomhet skal reduseres og nedbygges. Er det noe som har fungert godt, og som har gitt spesielt kvinner i distriktene mulighet til å ta høyere utdanning, er det de desentraliserte utdanningstilbudene.

Regjeringen prøver å tildekke kutt i basisbevilgningen med at det skal reduseres i antall studenter. Begrunnelsen er ikke lett å forstå i en tid da vi får økning i kullene i årene framover, en økning som betyr at flere vil etterspørre høyere utdanning. Det som likevel er det alvorlige, er at Regjeringen med dette prøver å gi skinn av at departementet styrer gjennom måltall. Med den nye finansieringsmodellen som Stortinget har vedtatt, har vi brutt båndene mellom måltall og finansiering. Altså er det ikke opp til Regjeringen og departementet å sette måltall og si hvor mange studenter vi skal ha. Dette er det institusjonene selv som avgjør. Hvorledes eventuelle kutt i basisbevilgningene skal tas ut, er det institusjonene som styrer. Dette er kun et forsøk fra Regjeringens side på å sikre kuttet. Vi i SV foreslår 100 mill. kr mer for at en også i 2005 skal opprettholde en bevilgningsramme som tidligere er definert som å fullfinansiere reformen.

I Nittedal mobiliserer tusen mennesker i fakkeltog for å slå ring om grunnskolen. Vi kan fortsette her i Stortinget med KOSTRA-tall og med at gjennomsnittlig gruppestørrelse fortsatt er lav, lav sammenlignet med de land som vi liker å sammenligne oss med. Gjennomsnittstallene har økt de siste årene, det er et ufravikelig faktum. Når tusen mennesker i en gjennomsnittlig norsk kommune går i fakkeltog for å forsvare skolen, noe som er et sunnhetstegn for demokratiet, velger vi å overse dette under henvisning til KOSTRA-tall. For SV er dette like viktig å ta innover seg og en like viktig tilbakemelding som budsjettall og tall med tanke på gruppestørrelse.

Nedskjæringene er åpenbart et faktum i mange kommuner. Derfor er det viktig at vi styrker kommuneøkonomien og styrker skolen og tar innover oss de markeringene og de reaksjonene som vi ser rundt om i Kommune-Norge.

Stortingets flertall har vedtatt en grunnopplæringsreform. For 2003 er det lagt inn 300 mill. kr til et kompetanseløft. Men før vi har gjennomført dette, starter en i Stortinget med et kompromiss der en kutter 15 mill. kr i IKT til kommunene. Begrunnelsen for dette kuttet er de 300 mill. kr til kompetanseheving for lærerne. Dette tyder ikke på vilje, og de sporene vi ser fra denne perioden, tyder heller ikke på at det er vilje til å satse på utdanning og forskning.

Jeg tar opp de forslagene der SV er forslagsstiller.

Presidenten: Representanten Rolf Reikvam har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Raymond Robertsen (H) [10:15:34]: Innlegget til representanten Reikvam handlet veldig mye om hva SV er imot, og veldig lite om hva de er for, og det var veldig uklart, iallfall for meg, hva som er SVs alternativ til, som de sier det, Høyres spor i utdanningspolitikken.

En ting kom derimot frem her, nemlig at man ønsket å styrke kommuneøkonomien og derigjennom styrke skolene. I SVs forslag til budsjett reduserer man tilskuddet til frittstående skoler med 767 mill. kr. Når vi vet at foreldre med barn i frittstående skoler ikke har bedre økono-

mi enn andre foreldre, må vi anta at de fleste foreldre ikke har råd til å betale prisen SV mener foreldre skal betale i friskoler. Tusenvis av elever vil med SVs opplegg måtte søke seg over i kommunale skoler. Dessverre følger det ingen penger med i SVs alternative utdanningsbudsjett – pengene er brukt på MiniStorting på Strand videregående skole, judo-prosjekt ved Selfors skole og andre av SVs prioriterte områder. Hvordan mener SV at den offentlige fellesskolen blir bedre ved at man påfører kommunene ekstrakostnader i milliardklassen uten at dette blir kompensert? Mener SV at trangere kommuneøkonomi er løsningen for å få et godt kommunalt skoletilbud?

Rolf Reikvam (SV) [10:16:57]: I vårt alternative budsjett har vi økt rammen til kommunesektoren med noe over 5 milliarder kr. Det er der vi synliggjør vår politikk, det er der vi synliggjør våre alternativer, og vi antar at når kommunene får større handlingsfrihet, større handlingsrom, vil de prioritere skole. Alt tyder på at kommunepolitikere og lokalsamfunnet er villige til å forsvare skolen. De har så langt beskyttet skolen mot nedskjæring, og det fortjener kommunepolitikere ros for, men nå er det kommet til et punkt hvor de ikke har mer å ta av, så nå begynner de også å skjære i utdanningsbudsjettet. Med vårt alternative budsjett vil kommunesektoren få over 5 milliarder kr mer, og vi antar, ut fra de erfaringer vi har med kommunepolitikere, at det aller meste av dette vil gå til å styrke utdanningssektoren. Derfor mener vi at det er rimelig grunn til også å kutte i private skoler.

Arne Sortevik (FrP) [10:18:19]: To ting, først til det siste: De foreldre og barn som velger å gå i frittstående skoler, foretar et fritt valg. Vi har heldigvis, takket være Fremskrittspartiets gode hjelp, fått på plass lovverk som gjør slike valg mulig. Men hva er det SV skal gjøre for å stoppe dette valget? En ting er altså å flytte pengene – kutte i pengene med bortimot 40 pst. – fra de ungene som velger frittstående skoler, og prioritere offentlig skole, men en annen ting er å påvirke det frie valg. Vil man foreta en lovendring, vil man frata private skoler anledning til å drive – er det det som ligger bak? Er det tvang fra SV som skal få foreldre og barn til å velge offentlig skole?

Så har representanten selv referert til PISA og Finland. Er det slik, sett med SVs øyne, at det er ressursmangel alene eller som dominerende faktor som forklarer at norsk skole er kommet på etterskudd? Eller er det innholdssvakheter, innholdsfeil?

Rolf Reikvam (SV) [10:19:40]: Det beste bolverk mot privatisering av skolen er en god offentlig skole, jf. det som jeg refererte til i Nittedal kommune, der tusen mennesker går i fakkeltog. Hvis den offentlige skolen fortsatt blir nedbygd, kan det ende med at disse foreldrene søker inn mot private løsninger. Men i det øyeblikk vi har en god offentlig skole, med gode ressurser, med godt undervisningsmaterieell osv., føler jeg meg rimelig trygg på at det er det aller beste bolverk mot en privatisering av vårt utdanningssystem, og det kommer SV til å kjempe for og slåss for.

Når det gjelder lovverket, kjenner Sortevik til hva vi mener. Vi har behandlet friskoleloven her i Stortinget, der vi hadde våre alternative forslag. Det er våre svar på lovsiden. Men det suverent beste bolverk, den suverent beste måte å hindre en privatisering av skolen på – og kanskje den eneste måten å hindre en privatisering av skolen på – er at vi sikrer den offentlige skolen økonomiske ressurser slik at den er i stand til å gi et godt utdanningstilbud, slik at foreldrene og elevene føler at utdanningstilbudet er godt og dekker det behovet de har.

Arne Lyngstad (KrF) [10:21:04]: Representanten Reikvam forsøkte å fokusere på de store linjene i utdanningspolitikken gjennom denne siste perioden, og satte forskningen i fokus. Når det gjelder forskning, hører det vel også med at vi har en del utfordringer som først og fremst knytter seg til grunnskolen, for skal vi få til god forskning, må vi også ha en god grunnutdanning, og da spesielt i realfagene, som PISA-undersøkelsen fokuserer på. Regjeringen har startet Kunnskapsløftet i grunnskolen gjennom kompetanseheving for lærerne, økt timetall og nye læreplaner med tydeligere læringsmål. Men jeg kan ikke se at SV adresserer de utfordringene som PISA-undersøkelsen viser. SV sier nei til et nasjonalt kvalitetssikringssystem for skolen. Hva er egentlig SVs svar på de utfordringene som PISA-undersøkelsen viser?

Rolf Reikvam (SV) [10:22:27]: Det er mange svar som må gis i forhold til det PISA-undersøkelsen avdekker, men når det er sagt, må vi ikke la oss rive med og tro at det bildet som PISA tegner, er hele bildet av hvordan situasjonen er i norsk skole. Men det er tegnet et bilde av et område som er viktig, og vi skal ta det innover oss. Det er behov for å ta på alvor at norske elever skårer dårligere enn finske elever når det gjelder realfag – matematikk, naturfag osv.

Våre svar er bl.a. å gjøre noe med ressursituasjonen. Det er helt klart et problem. Vi kan ikke komme utenom det. Vi er nødt til å ta det innover oss. Vi kan ikke dekke oss bak KOSTRA-tall, vi kan ikke dekke oss bak at gruppestørrelsen er lavere i Norge enn i andre land.

Deler av svaret ligger i ressursituasjonen. Så tror jeg også deler av svaret ligger i kompetanseheving. Helt klart. Vi støtter forslaget om et kompetanseløft for lærerne. Vi må helt klart gjøre noe med lærerutdanningen for å styrke den. Det er helt nødvendig. Vi har tidligere fremmet forslag om å utvide lærerutdanningen, men vi har ikke fått gjennomslag for det.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

– Er det noen jeg har oversett? Ja visst – Raymond Robertsen. Jeg må jo få et tegn!

Raymond Robertsen (H) [10:24:01]: Det kan være at jeg er så liten at jeg ikke blir sett i salen!

Presidenten: Hånden din er stor nok, men blyanten du holdt, er liten!

Raymond Robertsen (H) [10:24:08]: Det er greit.

Jeg vil følge opp svaret som Reikvam gav på min replikk. Én ting skal jeg gi SV ros for, og det er at de, i motsetning til noen andre partier i Stortinget, holder seg innenfor rammen som komiteen har fått. Så slik sett kan jeg jo si at jeg oppfatter SV som et seriøst parti. Men når det gjelder det Reikvam sa fra talerstolen, der han reklamerte for alle de tingene de hadde lagt inn i budsjettet – dette går SV inn for, vi legger inn det, og vi legger inn det – mener jeg på mange måter at SV bedriver urent trav i forhold til kommunene. For hvis SV hadde bedrevet rent trav, hadde de tatt alle pengene de hadde kuttet i frittstående skoler, og avsatt dem til kommunene, fordi man vet at ekstraregningen havner der. Så jeg føler på mange måter at det man bedriver fra SVs side, er en stor bløff mot kommunene. Kommunene risikerer å få en ekstraregning i milliardklassen med SVs opplegg. Og da blir det mange flere demonstrasjonstog, som representanten Reikvam refererte til fra talerstolen.

Rolf Reikvam (SV) [10:25:20]: Robertsen prøver å tegne et bilde av at de to milliardene vi bruker på private skoler, er noe som kommer fra et eller annet sted, fra oven. Det gjør de ikke. Disse pengene kommer fra kommunene. En stor del av dette er midler som er trukket inn fra kommunene. Hver kommune får et trekk i sitt rammetilskudd for hver elev som er i private skoler. Så kan man selvsagt diskutere hvor stort dette trekket er. Pr. i dag er det vel litt lavere enn selve kostnaden ved å ha denne eleven i den private skolen.

Poenget mitt er at man ikke må tegne det bildet at de to milliardene som vi bruker på dette, er penger som kommer fra et eller annet sted. Det er kommunene selv som i stor grad finansierer dette. Og i det øyeblikk disse elevene går tilbake til den kommunale skolen, som jeg ønsker at de skal gjøre, i det fellesskapet som der er, og sammen med de elevene som de egentlig naturlig hører sammen med i sitt lokalmiljø, vil kommunene få tilbake en god del av de midlene som pr. i dag blir trukket inn – de blir ført tilbake til kommunene, til den kommunale, offentlige skolen.

Arne Sortevik (FrP) [10:26:38]: Representanten Reikvam har helt rett i at disse pengene ikke kommer fra oven, de kommer fra staten. Men de går altså til elevene. De er ikke, i Fremskrittspartiets øyne, øremerket kommunestyre og ulik prioritering i ulike kommunestyre, men det er penger som er øremerket elevenes og foreldrenes frie valg. Og det er jo dette systemet representanten fra SV vil endre, vil sette en stopper for, det at foreldre og skolebarn kan velge skole fritt.

Fra Fremskrittspartiets side beklager vi at det samme systemet ikke gjelder i hele skolesektoren. Det er ikke opp til de enkelte kommunestyrene og de enkelte kommunestyrerepresentantenes politiske farge å bestemme om penger som er ment til skolegang for norske elever, kommer frem eller ikke. Heldigvis klarer ikke SV å styre vekk det som går til frittstående skoler, men vi skulle alt-

så ønske at vi klarte å styre resten av pengene frem til elevene.

Rolf Reikvam (SV) [10:27:57]: De pengene som går til privatskoler, kommer ikke fra staten, de kommer hovedsakelig fra kommunene, men ikke ene og alene. De kommer fra et trekk i rammetilskuddet. Kommunene får trekk for hver elev som går i private skoler, og så blir det fordelt ut til de private skolene. Altså er dette et tap for kommunene. I det øyeblikk disse elevene ikke var i privat skole, i det øyeblikk en kommune ikke hadde elever i privat skole, ville de ha fått mer i rammetilskudd, fordi man ikke ville trukket inn dette beløpet. Det er de faktiske forhold. Det er slik det fungerer.

Hvor stor andel av de to milliardene som blir trukket inn fra kommunene, har jeg ikke helt tall på, men jeg vil tro at ca. halvparten av dette blir trukket inn fra kommunesektoren. Det ville da ha gått tilbake til kommunene, og de kunne ha drevet den kommunale skolen for dette.

Og så: Jeg synes kommunepolitikerne fortjener ros for viljen til å satse på utdanning og skole. Er det noen som har satsset og vil satse på utdanning, så er det kommunepolitikere og fylkeskommunepolitikere. Hvem er det som kutter i landslinjer? Hvem er det som kutter i det vi har styring over? Jo, det er staten. Kommunepolitikerne prøver så langt det er mulig, å forsvare utdanningssektoren, og det fortjener de ros for.

Presidenten: Dermed er replikkordskiftet omme.

Karita Bekkemellem Orheim (A) [10:29:17]: Budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet viser at det fremdeles er stor uenighet når det gjelder prioriteringer på utdanningsområdet. Ettersom langt de fleste bevilgningene til grunnskolen blir gitt over kommunebudsjettet, er det jo særlig synlig der, men også på utdanningsbudsjettet ser vi hvordan høyre- og venstresiden i norsk politikk har svært ulik oppfatning av hva som skal til for å bygge kunnskapssamfunnet.

Arbeiderpartiet har lagt fram et alternativt budsjett med en helt annen profil enn det regjeringspartiene i dag vedtar sammen med Fremskrittspartiet.

Høyresiden har i denne stortingsperioden gjort et iherdig forsøk på å fjerne spørsmålet om ressurser i den politiske debatten om utdanning. I det offentlige rom har Regjeringen heldigvis fått lite gehør for denne argumentasjonen. Gjentatte ganger har vi hørt, bl.a. fra statsråden, at det ikke finnes en sammenheng mellom læring og ressurser. Like mange ganger har vi blitt fortalt at vi er et av de landene i Europa som bruker aller mest penger på utdanning. Av disse to utsagnene kan en dra den slutningen at Høyre mener at vi enten bruker for mye penger til utdanning eller bruker pengene feil.

Samtidig opplever vi fra regjeringspartiene en fullstendig ansvarsfraskrivelse når det gjelder tilbudet på skolefritidsordning, leirskole og kulturskole. Etter disse medlemmers oppfatning har disse feltene ikke noe med skolepolitikk å gjøre. Dette er på et vis noe vi ikke skal bry oss med. Etter disse tre årene har vi sett at enhver an-

ledning brukes til å harselere over dette viktige tilbudet til våre barn, istedenfor å rette fokus mot hvordan en kan heve kvaliteten, bl.a. i skolefritidsordningen. Som det sies av disse medlemmene i komiteen, skal skolen ikke være et heldagsoppbevaringssted for barna, men et sted for læring.

Jeg har lyst til å utfordre regjeringspartiene litt i forhold til dette: Hva mener egentlig regjeringspartiene med dette? Er det noe parti her i salen som faktisk mener at hele skolefritidsordningen kun skal være en oppbevaringsplass? Jeg synes det er på høy tid at regjeringspartiene kommer seg på banen og forteller om hvilken virkelighet de ønsker at barna våre skal ha etter at skoledagen er ferdig i 12–13-tiden.

At Høyre og Fremskrittspartiet mener at vi bruker for mye penger på utdanning, er tydelig for oss i Arbeiderpartiet. Etter at budsjettavtalen var sikret, har vi fått daglige tilbakemeldinger fra en rekke kommuner om at det er nødvendig å gjøre en del vesentlige kutt på utdanningsområdet, enten i lærerstillinger, i bibliotekjeneste eller i andre typer tjenester. Dette er beklagelig. Det er grunn til å minne om at det er over 4 000 færre lærere i skolen nå enn hva det var i 2 000. Vi hører om en skolehverdag der klasserommene blir mindre, det blir flere elever, og det blir færre voksne til å passe på og til å gi barna våre en god kunnskap.

Jeg tror det er bare Høyre som mener at dette er en utvikling i riktig retning.

Regjeringen mener vi bruker for mye penger på utdanning, men heldigvis – og det skal Regjeringen ha ros for – bevilges det penger til kompetanseløft for lærerne. Det sa Kvalitetsutvalget klart ja til, og det gav også komiteen i vår klarsignal til at departementet skulle følge opp. Jeg er glad for at dette blir prioritert, og at det er en bred enighet om dette løftet.

Arbeiderpartiet mener i tillegg at det er behov for å få flere lærere inn i skolen. Ved å se velvillig på departementets grafer kan en godt si at antallet lærere i skolen kun har blitt svakt redusert de siste årene, og at dette kanskje ikke på noen måte har innvirkning på elevenes læringsutbytte. Men begynner vi å lytte til hva som blir sagt ute i kommunene av dem som jobber i skolen, påvises det en sammenheng mellom disse faktorene. Som Gudmund Hernes en gang sa det: En skrå linje er ikke det samme som innsikt. Tvert imot kan det være et eksempel på en skeiv tolkning. Og som komitelederen sa i sitt innlegg: Foreldre, barn og lærere går i fakkeltog for å bevare skolen sin og protesterer mot kutt som på sikt gir seg utslag i elevenes læringsutbytte.

Jeg er glad for at regjeringspartiene øker timetallet, selv om jeg gjerne skulle ha sett at vi kunne ha vært langt mer ambisiøse enn det vi klarer å legge inn nå. Men det viktige er at alle partiene følger opp dette i årene som kommer, slik at vi har muligheten til å få en skoleuke på 28 timer i grunnskolen.

Vi tror på en styrking av basisfagene norsk, matematikk og språk. Vi tror også det er viktig at alle elever får tilbud om fysisk aktivitet hver eneste dag. Offentliggjøring av PISA-undersøkelsen 2003 viser at norske elever

ikke gjør det så godt som vi skulle ha ønsket i bl.a. matematikk og naturfag. Sammenliknet med andre land i undersøkelsen hevder vi oss ikke godt nok. Undersøkelsen viser at det er en betydelig grad av både bråk og uro i disse timene. De siste dagene har vi også sett at det er alvorlige voldstendenser i den norske skolen. Funnene gir oss en pekepinn om at vi trenger å styrke den offentlige fellesskolen. Det tror jeg at statsråden vil få med seg alle partier her i salen på. Samtidig er det alltid en fare for at slike undersøkelser også blir brukt for å fremme et bestemt ideologisk syn. Når læringsutbytte, effektivitet og produktivitet blir de styrende målene for grunnutdanningen, mener vi i Arbeiderpartiet at andre ting lett kan bli glemt.

Det er mulig at det ikke kan måles kvantitativt, men vi mener altså at det har en stor verdi i seg selv at ulike barn, med ulikt opphav, av ulike nasjonaliteter, har en felles møteplass, ja har et felles referansepunkt. Vi tror at det er med på å styrke vår egen identitet og bygge oss opp som nasjon.

Mer enn noen gang tidligere trenger vi en sterk og god offentlig fellesskole der ulike elever kan møtes, utfordres og bli stimulert til kritisk tenkning, der likhet betyr å gi alle elever de samme mulighetene for å tilegne seg læring. Vi må utvikle skolen slik at den evner å inkludere alle elever og lærer dem opp til å tåle motbakker og til å arbeide for å lære. Vi trenger en skole som støtter elevene, men som også stiller helt klare krav til elevene. Vi trenger derfor å satse på den offentlige fellesskolen, og vi må ta innover oss alle de tilbakemeldingene som kommer fra landets elever, lærere og foreldre om at det er behov for flere dyktige lærere, bedre skolebygg, bibliotek og gymsaler. Skal vi virkelig få til en kultur for læring, må også Høyre-siden forstå at dette henger sammen med kunnskap og kvalitet.

Jeg vil ta opp de forslagene som Arbeiderpartiet har i innstillingen.

Presidenten: Representanten Karita Bekkemellem Orheim har tatt opp de forslagene hun har referert til.

Det blir replikkordskifte.

Ine Marie Eriksen (H) [10:36:59]: I skoleåret 2003/2004 ble det utbetalt 180 mill. kr i behovsprøvd læremiddelstipend til elever i videregående opplæring. Denne ordningen ble sterkt kritisert av Arbeiderpartiet, fordi den har en sosial profil og gir støtte bare til elever med svak økonomi.

I innstillingen sier Arbeiderpartiet:

«Disse medlemmer mener derfor at et behovsprøvd stipend som vi har i dag ikke er en fullverdig erstatning til utlansordningen.»

Arbeiderpartiet vil fjerne ordningen og erstatte den med en utlansordning, med en ramme på 100 mill. kr.

To enkle spørsmål: Hvordan kan 100 mill. kr gi utlånsbøker i alle fag til alle elever, når det koster 180 mill. kr å gi gratis bøker i alle fag til ca. 50 000 elever? Arbeiderpartiet foreslår mindre penger til en utlansordning enn Regjeringa bruker på stipendordningen. Hvorfor er det

viktigere å låne ut én bok til alle elever enn å sikre gratis bøker til dem med svak økonomi?

Karita Bekkemellem Orheim (A) [10:38:17]: Som representanten Ine Marie Eriksen vet, har vi på dette feltet en helt annen tilnærming enn det regjeringspartiene har. Det er ingen tvil om at ideelt sett burde beløpet når det gjelder skolebøker, vært langt høyere enn det som blir bevilget i dag, også i vårt alternative budsjett. Men i motsetning til Høyre ønsker vi å ha en del universelle ordninger som går til alle elevene, slik at man ikke får en stigmatisering. Vi ønsker ikke å få et sjekk-samfunn i framtiden, der staten kan gi en del gaver til dem som er mest trengende, men at vi inn i 2005 skal ha offentlige velferdsordninger som gjør at alle skal få muligheten til å ta del i dem. På sikt vil man kunne få større forskjeller mellom folk. Vi har i dag mange små kommuner, der det er gjennomslittige lokalsamfunn hvor det vil kunne vises veldig tydelig hvem av barna som har foreldre med dårlig økonomi. Det er det Arbeiderpartiet ikke ønsker, derfor har vi også en annen ordning.

Arne Sortevik (FrP) [10:39:40]: Jeg lyttet og lyttet til representanten fra Arbeiderpartiet, men jeg hørte ingenting om Arbeiderpartiets alternative budsjett. Jeg har et spørsmål om det. Arbeiderpartiet kutter også kraftig i kapittel 228, Tilskudd til frittstående skoler mv. – hele 525 mill. kr. Hvis jeg har lest innstillingen fra kommunalkomiteen riktig, om Arbeiderpartiets forslag der, har de et forslag om å øke rammetilskuddet til kommunene på ca. 850 mill. kr. Det må jo bety – og jeg vil gjerne ha en kommentar på det – at Arbeiderpartiet faktisk bruker opp mesteparten av det de legger inn i ekstra midler i rammetilskuddet til kommunene, til å ta imot de skolebarna man jager fra de private skolene over til offentlig skole.

Så til PISA-undersøkelsen. Der er Arbeiderpartiet svært opptatt av å fylle på med lærere. Kan det tenkes at vi nå ser effekten over lang tid: ettergivenhet som læringsstrategi har vært mindre vellykket, og man har forvekslet aktivitet med læring?

Karita Bekkemellem Orheim (A) [10:41:02]: Når det gjelder det siste som representanten Sortevik tok opp, har i hvert fall jeg sagt veldig klart etter at denne undersøkelsen ble offentliggjort, at alle partier som har sittet i regjering, er nødt til å ta ansvar for de resultatene som nå kommer fram. Arbeiderpartiet har ikke noe problem med å ta den debatten med regjeringspartiene og med Framskrittspartiet. Det var også det som var bakgrunnen for at Arbeiderpartiet i sin tid satte ned Kvalitetsutvalget, å få fokus på hvordan vi kan øke læringsutbyttet og heve nivået i den norske skolen. Det var bakgrunnen for at Kvalitetsutvalget ble satt ned i sin tid. Slik sett kan mange av partiene her i salen bli enige om å styrke basisfagene i årene som kommer, som òg flertallet sa i vår.

Så til det representanten sa om vårt alternative budsjett. Jeg valgte å ikke fokusere på alle detaljene i budsjettet, men jeg har den lappen her. Jeg regner med at re-

presentanten har lest innstillingen med alle de detaljene vi har i vårt budsjett når det gjelder utdanning.

Elsa Skarbøvik (KrF) [10:42:35]: Vår komite heter jo KUF-komiteen – det er også en K for kirke. For at det ikke bare skal bli UF, vil jeg gjerne utfordre representanten Bekkemellem Orheim på noe som står i kirkekapitlet:

«For å opprettholde en bred og engasjert folkekirke mener flertallet at dåpsopplæringen er en viktig forutsetning.»

Arbeiderpartiet har merknader i innstillingen om likestilling, om å styrke domkirken og Nidaros, osv. Men som vi ser av oppstillingen på side 85, er Arbeiderpartiet det eneste parti som kutter i bevilgningen til trosopplæring, nemlig 20 mill. kr. Spørsmålet blir da: Hvordan kan Arbeiderpartiet tro at man kan få til en god trosopplæringsreform, som vi stod sammen om da den ble vedtatt, ved å kutte i tildelingen slik at det kun blir de menigheter som allerede har begynt siste år, som får prøvd ut denne reformen som jo er så viktig for vår folkekirke?

Karita Bekkemellem Orheim (A) [10:43:50]: Jeg må si at jeg synes det er ganske utrolig å bli møtt med kritikk fra nettopp Kristelig Folkeparti når det gjelder satsingen på dette feltet. Kristelig Folkeparti sitter nå med kirkestatsråden, men rundt omkring i landets kommuner ser vi at våre kirkebygg forfaller.

Representanten Skarbøvik vet utmerket godt at vi var med på å gi flertall for å få på plass en dåpsopplæring. Men på grunn av den totale budsjettsituasjonen, som Regjeringen gang på gang henviser til i sitt eget budsjett, finner ikke Arbeiderpartiet det riktig å legge inn den satsingen som Regjeringen mener er nødvendig. Når representanten Elsa Skarbøvik kommer inn på både Nidaros og Oslo domkirke, har jeg lyst til å minne om at regjeringsspartiene kutter selv. Hadde det ikke vært for Fremskrittspartiet, ville det ikke blitt mer penger til Nidaros.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [10:45:03]: Under flere arbeiderpartiregjeringer har Kirken fått styrket antall prestestillinger, noe som har vært helt nødvendig.

Det er innført en ny prostereform som innebærer at prosten fritas for en del oppgaver, og noe av den preste-tjenesten som prosten utfører, må utføres av andre. Mitt spørsmål er: Mener Arbeiderpartiet at bemanningen i Kirken i dag er tilstrekkelig, eller ser også Arbeiderpartiet at det er behov for flere stillinger rundt omkring i kirkene? Vi ser jo i dag at en del kirkelige stillinger som er kommunalt finansiert, faktisk blir kuttet på grunn av kirkeøkonomien.

Karita Bekkemellem Orheim (A) [10:46:11]: Representanten Skjælaaen tar opp en viktig problemstilling som ikke altfor ofte får mye fokus i denne salen. Jeg har lyst til å si at vi vet at de prestene som i dag jobber i Den norske kirke, også mange ganger gjør et viktig sosialt arbeid. Og vi vet også at mange står på utover det som er forsvarlig i forhold til normal arbeidstid. Dette handler igjen om prioriteringer, og hva vi har mulighet til å løfte

inn av bevilgninger til ulike formål. Men det er ingen tvil om at Arbeiderpartiet mener at dette er viktig. Og i den grad det er mulig, vil vi strekke oss langt for at vi skal ha en forsvarlig standard også når det gjelder prester i Den norske kirke i framtiden.

Ine Marie Eriksen (H) [10:47:17]: Jeg legger merke til at representanten Bekkemellem Orheim ikke ville gå i detaljer om Arbeiderpartiets alternative budsjett, men det vil jeg.

Arbeiderpartiet har altså over lang tid brukt en retorikk som handler om at det er svært viktig å gi gratis utdanning til alle. Og det er vel og bra å ha som mål. Representanten Bekkemellem Orheim sier sjøl at hun helst skulle sett at beløpet til utlånsordning hadde vært høyere. Men det står jo ikke til troende når Arbeiderpartiet er det eneste partiet i komiteen som kutter i rammen til utdanningsformål. Det blir ikke mer penger av sånt. Hadde det vært snev av vilje til å prioritere f.eks. en utlånsordning, så ville jo Arbeiderpartiet ha lagt inn de pengene. Men pengene fins ikke. Og på toppen av det hele kuttet det i rammen.

Karita Bekkemellem Orheim (A) [10:48:20]: Jeg kan berolige representanten Ine Marie Eriksen med at denne representanten er meget stolt over det alternative budsjettet som Arbeiderpartiet har lagt fram. Det må det ikke herske noen tvil om.

Når det gjelder det kuttet vi har gjort på utdanning, må jeg si at jeg synes det er helt greit ut fra den totale situasjonen vi har kommet i, med den styrkingen som har vært av privatskolene disse årene, at vi faktisk kutter i bevilgningene til de private skolene. Vi mener faktisk at det er så mange andre viktige velferdsformål i dette samfunnet at vi synes det er helt legitimt å gå for det kuttet. Dette er politikk, det er ideologi, og Arbeiderpartiet vil absolutt vedkjenne seg det kuttet vi har gjort på dette feltet.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Søren Fredrik Voie (H) [10:49:21]: Budsjettet for 2005 er en videreføring av Regjeringens målrettede og sterke innsats for å styrke kvalitet og innhold i hele vårt utdanningssystem. I stortingsperioden har budsjettene blitt økt og tiltak iverksatt for å bringe utdanningen opp på et kvalitetsmessig nivå som ligger nærmere de beste av de landene vi bør kunne sammenlikne oss med.

Kvalitetsreformen i høyere utdanning er iverksatt og fullfinansiert. Her kan vi allerede se gledelige resultater. Flere studenter fullfører sine studier på normert tid, og med gode resultat. Antall studenter i høyere utdanning er samtidig på et historisk høyt nivå. Forskningsbevilgningene har vokst i hele stortingsperioden, i tillegg viser næringslivets egen forskning og næringslivets medfinansiering på ulike forskningsområder en kraftig vekst. De skattemotiverende ordningene som er gjennomført på dette området, virker positivt. Også på dette området er kvalitet og relevans satt i fokus, og norske forskere hevder seg godt på flere områder i internasjonal sammenheng.

I grunnskolen og i videregående skole iverksettes nå kultur for læring samtidig som timetallet på barnetrinnet er kraftig økt. For å styrke undervisningen i grunnleggende ferdigheter blir de første skoleårene utvidet med tolv undervisningstimer i løpet av stortingsperioden. I tillegg er lærerutdanningen endret og forbedret. I sum er dette tiltak som over tid vil bringe norsk skole fra det middel-mådige og dårlige til et skolesystem med innhold og kvalitet på internasjonalt toppnivå. Det fortjener våre barn og ungdommer. Det er helt nødvendig for å kunne skape arbeidsplasser og kunne opprettholde vår konkurranseevne, og ikke minst: Det er helt nødvendig for å sikre vår framtidige velferdsutvikling. Alle disse positive tiltakene er foreslått av Regjeringen, vedtatt av Stortinget og iverksatt før de siste dagers offentliggjøring av nye PISA-resultater. Det kan sies mye om denne undersøkelsen, som baserer sine konklusjoner på innhentede data fra 2003. Men i denne sammenhengen vil jeg bare konstatere at behovet for de tiltakene og reformene som er iverksatt, er blitt ytterligere synliggjort og understreket. Det er også grunn til å påpeke at opposisjonen, Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, knapt kan kalles noen pådrivere i denne reformprosessen – snarere tvert imot. Sosialistisk Venstreparti ser fortsatt ut til å være opphengt i de glade 68-eres reformpedagogikk, Arbeiderpartiet i skole- og fritidsordning og Senterpartiet i grendeskoler.

Den tafatthet som preger sosialistene i forhold til behovet for fornyelse av pedagogikk, metoder, læreplaner og faglig innhold i skolen, særlig i forhold til kvalitet og faglige ferdigheter, er nærmest påfallende. PISA-undersøkelsen er på mange måter en uhildet bekreftelse på at det var helt nødvendig å ta et oppgjør med hele L 97 og den skolepolitiske og pedagogiske tenking som gjennomsyrrer dette planverket.

Kultur for læring – eller Kunnskapsløftet, som reformen også kalles – vektlegger bl.a. grunnleggende ferdigheter, krav til kvalitet og innhold i fagene, nye læreplaner i samtlige fag, med tydelige og klare målformuleringer, nasjonale prøver og større pedagogisk frihet for den enkelte lærer. Dette er noen av de tiltakene som nå bearbejdes og iverksettes fortløpende.

Statsbudsjettet følger opp dette, først og fremst gjennom en kraftig satsing på etter- og videreutdanning for lærerne. Nærmere 500 mill. kr er i neste års budsjett avsatt til den største satsing på etter- og videreutdanning for denne viktige yrkesgruppen noen gang.

Jeg har i ulike sammenhenger framhevet lærernes betydning for det å kunne skape en god skole. Det er svært positivt at det meste av disse midlene vil bli styrt lokalt – etter utarbeidelse av konkrete handlingsplaner i den enkelte kommune og med utgangspunkt i de lokale behov som avdekkes – for å kunne nå kompetansemålene i nye læreplaner.

Jeg tror ikke det blir vanskelig å forutse at opplæringsbehovet er stort i en rekke fag, men nå kan lærerne se fram til mange gode tilbud om etter- og videreutdanning innenfor sine respektive fagområder. Forutsatt at de samarbeidende regjeringspartier vinner valget neste høst,

har Regjeringen allerede lovet at denne satsingen vil fortsette i flere år, med en kostnadsramme på 2–3 milliarder kr.

Jeg finner grunn til å gi ros til vår samarbeidspartner Fremskrittspartiet for ryddige og greie budsjettforhandlinger. Gjennom omprioriteringer i komiteen har vi fått plass reise stipendet for dem som trenger det mest, dvs. studentene med de høyeste reisekostnadene. Og landslinjene blir videreført. Her er Regjeringen bedt om å komme tilbake til Stortinget med en vurdering av hele landslinjeordningen, med sikte på mer varige og stabile rammebetingelser for de tilbud som skal ha landslinjestatus i framtiden.

Med det foreliggende statsbudsjett blir det lagt et godt grunnlag for gjennomføringen av Kunnskapsløftet i grunnskolen og for videreføringen av Kvalitetsreformen i høyere utdanning.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Vidar Bjørnstad (A) [10:54:40]: Det var en merkelig måte å ta et oppgjør med en reform på: Man viderefører prinsippene og generelle målsettinger. Men det var ikke det jeg skulle spørre om.

PISA-undersøkelsen har fått bred omtale i det siste. Der pekes det på tre viktige forutsetninger for god læring. Den ene er at en har et godt arbeidsmiljø – uro, som påvirker læringen i negativ retning, er økende. Den andre er relasjonen mellom elev og lærer, som har med størrelsen på gruppene å gjøre. Og den tredje er god lærerstøtte – nok lærere. I statsrådstiden til Clemet og Høyre har vi fått mer uro i skolen. Vi har fått større grupper, og vi har fått færre lærere. Mener Høyre at dette har vært en positiv utvikling?

Søren Fredrik Voie (H) [10:55:50]: Det er ingen faglige holdepunkter – verken i praksis eller i foreliggende forskningsmateriale – som dokumenterer de påstander som representanten Bjørnstad framfører. Tvert imot har denne regjeringen i langt større grad enn både arbeiderpartiregjeringer og andre tidligere regjeringer vektlagt lærerens betydning for det å skape et godt læringsmiljø: skape et godt arbeidsmiljø – gode samarbeidsforhold mellom elevene og mellom elevene og læreren som leder av elevgruppen – for å oppnå de gode faglige resultater.

Det er heller ikke korrekt at det er blitt større grupper i skolen. Den gjennomsnittlige gruppestørrelse – hvis en tar antall elever delt på antall lærere – ligger på ca. tolv elever pr. lærer. Hvis dét har medført større grupper, er det en omskriving av det faktiske resultat.

Til dette med videreføringen av målsettingene i læreplanverket: Det som er påpekt i PISA-undersøkelsen, er bl.a. at vi har uklare læreplaner, og det gjør vi noe med.

Lena Jensen (SV) [10:57:14]: Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet har i årets budsjett gått til et frontalangrep på desentralisert utdanning ved å kutte 20 mill. kr, som betyr en katastrofe for mange som bor i distriktene.

Satsingen på desentralisert utdanning har vært et av de mest målrettede kompetanseløftene for Distrikts-Norge.

Det har bl.a. sikret at unge kvinner i distriktene kan kombinere omsorgsyrker med utdanning på hjemstedet sitt. Det har sikret kompetent arbeidskraft i offentlig sektor – i sykehjem, skoler og barnehager og innen helsetjenester. En undersøkelse viser at om lag 90 pst. av dem som tar en desentralisert utdanning, blir boende i distriktet sitt. Kuttet betyr at hele landet får et redusert bredt faglig tilbud.

Det som Regjeringen og Fremskrittspartiet har gjort, er for meg totalt uforståelig. Mitt spørsmål til representanten Voie og Regjeringen er: Kan han forklare Stortinget hvorfor dette kuttet kommer, og hva konsekvensen av det vil være?

Søren Fredrik Voie (H) [10:58:34]: Desentralisert utdanning er i utgangspunktet en viktig del av hele høyskolesystemets virksomhet. Fra regjeringens side ser vi på dette som en del av høyskolens ordinære tilbud, som de driver med til daglig.

Det tilskuddet som representanten Lena Jensen her refererer til, er ikke fjernet, det er redusert. Dette har vært et stimuleringsstilskudd – for å få i gang flere desentraliserte tilbud. Det har vi fått. Og vi har nå bedt Regjeringen om å se på hvordan høyskolene i sum kan ivareta denne funksjonen og sin regionalpolitiske rolle og funksjon på en enda bedre måte. Ved å bruke av de 7,4 milliarder kr vi bevilger til høyskolene, blir dette kuttet – 20 mill. kr – en veldig liten post, som ikke er avgjørende for om vi skal få en god, desentralisert høyskoleutdanning også i framtiden.

Arne Sortevik (FrP) [10:59:48]: I forlengelsen av det er det fristende å legge til at dette frontalangrepet dreier seg om ca. 1/4 pst.

Men jeg bad om ordet for å spørre representanten Voie fra Høyre hvordan Høyre vil invitere foreldrene med på å møte de utfordringene som PISA-undersøkelsene – og jeg understreker *begge* undersøkelsene – nå har vist over tid at skolen står overfor. Foreldre er en betydelig ressurs. Det sies ofte ved festlige anledninger, og det ble også sterkt understreket da vi behandlet St.meld. nr. 30 for 2003-2004, men vi trenger dem nå, og elevene trenger dem nå. Hvordan vil Høyre invitere foreldrene med på å ta tak i de mange tingene som vi trenger å gjøre i norsk skole, på bakgrunn av denne avlesningen fra begge PISA-undersøkelsene?

Søren Fredrik Voie (H) [11:00:54]: Jeg er helt enig med representanten Sortevik i at foreldrene er en viktig ressurs for skolen. De er en viktig ressurs for læringsmiljøet i skolen, og de er en viktig ressurs for lærerne hvis de kan og vil utvikle gode samarbeidsforhold med elevene.

Jeg har veldig liten tro på at vi får til foreldremedvirkning gjennom et vedtak i Stortinget eller gjennom en lov. Jeg tror dette er veldig mye avhengig av det som skjer på lokalt plan, hvor vi nå har lagt opp til at skolen på en mye bedre måte skal få ta i bruk lokal handlefrihet og ikke minst lokal handlekraft og utvikle gode relasjoner. Der er

det veldig stor variasjon mellom skolene. Jeg har tro på spredning av det gode budskap, erfaringsspredning fra de skolene som får dette til, fra de lokalmiljøene og de kommunene som får dette til, til de stedene hvor dette ikke fungerer like godt. Jeg har veldig tro på at dette kan være med på å øke kvaliteten i skolen og ikke minst utvikle mulighetsområdet for skolen til å delta i sosiale aktiviteter, kulturelle aktiviteter eller hva det måtte være.

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Rune J. Skjælaen (Sp) [11:02:17]: Representanten Voie karakteriserer Senterpartiet som gammeldags i forhold til skolepolitikken. Jeg må bare minne om at når det gjelder stortingsmeldingen Kultur for læring, er et bredt storting enig i felles styrkingstiltak for skolen vår. Men fordi vi er opptatt av grendeskolen, er vi liksom gammel-dagse.

Jeg har lyst til å spørre representanten Voie om det ikke bekymrer ham at en rundt omkring i Kommune-Norge velger å organisere opplæringen og skolestrukturen ut fra økonomiske hensyn, og ikke ut fra hensyn som er pedagogisk motivert.

Søren Fredrik Voie (H) [11:03:24]: Et av de viktige prinsippene ved kompetanseløftet, Kultur for læring, som nå settes i verk i skolen, er nettopp å bevisstgjøre skoleeieren, kommunen, og fylkeskommunen for videregående skoler, om hvor viktig det er å fokusere på innholdet i skolen, på kvaliteten i skolen, på det som skjer innenfor skolens fire vegger, og ikke bare være opptatt av hvor skolen er lokalisert, hvordan skolebygget er finansiert, og hvordan det ser ut.

Uten at vi greier å mobilisere større interesse, større motivasjon – jf. det som representanten Sortevik også spurte om i sted – hos foreldrene til sammen med skoleeieren å delta i pedagogisk opplegg og pedagogisk innhold, tror jeg det er fryktelig vanskelig for Stortinget å fatte vedtak om at vi skal få en bedre skole. Det er nettopp litt av det som er det grunnleggende i hele reformen, som vi nå gjennomfører.

Karita Bekkemellem Orheim (A) [11:04:43]: Representanten Voie skal i hvert fall ha det at han er ærlig. Han takket for hjelpen han hadde fått fra Fremskrittspartiet for å rette opp de mest usosiale kuttene i sitt eget budsjett. Det synes jeg er prisverdig at han gir uttrykk for på denne talerstolen.

Jeg har lyst til å stille representanten Voie noen helt klare spørsmål: Hvorfor kuttet Regjeringen over 4 000 studieplasser? Hvorfor kuttet Regjeringen i landslinjen? Hvorfor kuttet Regjeringen i reisestipendet? Hvorfor kuttet Regjeringen i studentboliger? Hvorfor kuttet Regjeringen i fjernundervisningen?

Søren Fredrik Voie (H) [11:05:37]: I denne stortingsperioden har Regjeringen og regjeringens partiene med støtte i Stortinget gjennomført den største reformen som

noen gang har vært gjennomført i høyere utdanning. Den er fullfinansiert. Det har sektoren selv akseptert og godkjent.

Vi gjennomfører nå en av de største reformene i grunnskolen og i videregående skole for å øke kvaliteten, det faglige innholdet i skolen. For å få dette til er det nødvendig å satse på et betydelig kompetanseløft hos lærerne, ikke bare hos de nye lærerne som utdannes, men i særdeleshet hos de lærerne som er i skolen i dag, og som ikke har fått den utdannelsen de hadde krav på da de gikk på læringsinstitusjonene. Dette har medført at det er nødvendig å prioritere. Og skulle så galt skje at Arbeiderpartiet en gang i uoverskuelig framtid kommer i regjeringsposisjon igjen, vil de også komme i en situasjon hvor de skal sette opp et budsjett og blir nødt til å velge mellom en rekke gode tiltak. Da kan det hende at også Karita Bekkemellem Orheim – hvis hun er med en gang i framtiden – kommer i akkurat samme situasjon.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Arne Sortevik (FrP) [11:07:05]: La meg først minne om at det i budsjettavtalen mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene fra finanskomiteen, videreført gjennom Stortingets vedtak om statsbudsjett for 2005, ligger tre viktige fremskrittspartisaker som angår kirke-, utdannings- og forskningskomiteens saksfelt.

Ordningen med rentefrie lån til opprustning av skolebygg får 1 milliard kr i påfyll i stedet for Regjerings forslag om 0. Det er godt nytt for elever, for foreldre og for kommunene.

Det innføres etter samme opplegg en ny låneordning for kirkebygg, der det legges inn 500 mill. kr. Dette er en god løsning for Kirken, som på denne måten får avhjulpet et omfattende og økende vedlikeholdsproblem. Det er også en god nyhet for kommunene, som har vedlikeholdsansvaret for kirkebyggene. La meg legge til at Fremskrittspartiet håper dette er starten på en ordning som vil gå over flere år og med mer penger, slik at vi får tatt et løft med hensyn til nødvendig vedlikehold av våre kirker. Det dreier seg om å ta vare på vår kulturarv.

Sist, men ikke minst, ligger det 25 mill. kr til oppstart av en ordning med husleietilskudd til frittstående skoler. Oppstart skjer fra skoleåret 2005/2006. Dette har vært en viktig sak for alle private skoleiere gjennom mange år. Fremskrittspartiet er glad for at ordningen med dette er på plass, og forutsetter selvsagt at det blir foretatt en vurdering av behov og tildelingsprinsipper samt en plan for opptrapping av husleietilskudd.

Også innenfor kirke-, utdannings- og forskningskomiteens område er det blitt enighet mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene. Enigheten omfatter bl.a. omprioritering av 58 mill. kr, ikke et kjempebeløp i forhold til komiteens samlede ramme, men likevel den største beløpsmessige rammeendring på de tre siste årene. Det ble flyttet på 34 mill. kr i 2003 og 39 mill. kr for inneværende år.

Fremskrittspartiet har hatt klare mål i forhandlingene, og resultatene er etter vårt syn godt i tråd med målene.

Det har vært viktig for Fremskrittspartiet å avvise nok et angrep på landslinjene. Det har Fremskrittspartiet fått til. Det legges tilbake 21 mill. kr i 2005, og det heter i en fellesmerknad:

«Styrkingen innebærer at finansieringsopplegget for nåværende ordning med landslinjer ikke endres i første halvår 2005.»

Fremskrittspartiet har nå samlet hele komiteen til en felles merknad om landslinjenes fremtid, der det bl.a. pekes på at vurdering av organisering og finansiering av de skoler og linjer som omfattes av landslinjeordningen, blir forelagt Stortinget på egnet måte før – og jeg understreker før – behandling av revidert nasjonalbudsjett våren 2005. Det betyr *ikke* tekst i en kolonne i revidert budsjett, det betyr sak fremlagt til behandling *før* revidert. Dette regner jeg med at statsråden merker seg, i og med at også Regjeringens egne partier er med på å sende bestillingen.

Så til Fremskrittspartiets forhandlingsmål nr. 2, nemlig reisestipend for studenter. Regjeringen har foreslått å fjerne ordningen med reisestipend i Norge og i Norden fra undervisningsåret 2005/2006. Avtalen mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene gir videreføring av reisestipendet. Riktignok er innretningen på stipendet endret noe, det er blitt to reiser pr. år i stedet for tre, men det blir fortsatt stipendordning. Gjennom økt egenandel er også ordningen bedre innrettet mot dem som har de høyeste reiseutgiftene. Avtalen er derfor godt nytt for studentene.

Fremskrittspartiets har gjennom forhandlinger sikret Foreldreutvalget for grunnskolen, FUG, en videreført selvstendig stilling, ved at eget kapittel og egen post opprettholdes. Dette er i tråd med hva komiteens flertall, alle partier unntatt regjeringspartiene, sa da St.meld. nr. 30 for 2003-2004, Kultur for læring, ble behandlet tidligere i år, den 17. juni. Flertallet var særlig tydelig på dette punktet at

«FUGs rolle, ansvarsområder og organisatoriske tilknytning og plassering opprettholdes».

Likevel har departementet flyttet FUG til Utdanningsdirektoratet. Under dette nye kapitlet er riktignok FUG omtalt, og det er henvist til Innst. S. nr. 268 for 2003-2004 i forbindelse med St.meld. nr. 30, men ikke til flertallets merknad om FUGs plassering.

Fremskrittspartiet er særlig opptatt av å sikre foreldreinnflytelsen – økt foreldreinnflytelse og innføring av foreldremakt i skolen. Da blir det faktisk ganske provoserende at en så klar politisk avmelding som ble gitt om Foreldreutvalget for grunnskolen, blir oversett i departementet. Fremskrittspartiet er fornøyd med at eget kapittel og egen post blir videreført. Vi ville helst sett et høyere beløp enn det som er videreført fra i år. Det skal Fremskrittspartiet fortsatt forsøke å gjøre noe med, i revidert budsjett.

Det er grunn til å trekke linjen fra dette budsjettpoenget til dagens aktuelle skoledebatt, der norsk skole igjen er målt mot andre lands skoler. Med dårligere resultat i 2003 enn på målingen i 2000 står norsk skole igjen som taper, i tillegg også på en ydmykende jumboplass: Norske elever bråker mest. Her må mange ta tak. I Fremskrittspartiet

partiet mener vi at et omfattende engasjement fra foreldre kan være et viktig bidrag til å fjerne nettopp bråket i skolen. Da er det viktig at Foreldreutvalget for grunnskolen finnes, at det kan jobbe selvstendig som nasjonalt organ for foreldre, og at FUG får ressurser til å gi foreldre over hele landet informasjon, hjelp og støtte.

La meg si at Fremskrittspartiet selvsagt også er fornøyd med at det ble noen millioner mer til private høyskoler og noen millioner i tilskudd til lærebøker innenfor høyere utdanning.

Men la meg også være helt tydelig på at det er ting Fremskrittspartiet ikke har fått til. Vi skulle gjerne hatt 58 mill. kr et par ganger til! Vi har dessverre ikke klart å bevege regjeringspartiene til å legge tilbake studieplasser, spesielt på universiteter og vitenskapelige høyskoler. Vi synes kutt i basisbevilgning og reduksjon av studieplasser innenfor høyere utdanning ikke er god oppfølging av Kvalitetsreformen.

Vi mangler penger til byggestart for viktige bygg som er byggeklare, og vi mangler penger til videre arbeid med prosjektering av prioriterte bygg som fortsatt er under planlegning. Gode bygg er en av pilarene i Kvalitetsreformen. Derfor er vi ikke fornøyd med at penger for å sikre prosjektfremdrift mangler. Vår totalvurdering har likevel vært at det er blitt en bra avtale også innenfor kirke-, utdannings- og forskningskomiteens rammer.

Fremskrittspartiet har som basis for sitt alternative budsjett i finanskomiteen også laget et detaljert budsjettforslag for rammeområde 17. Det er tatt inn i budsjettinnstillingen. Men vi har på basis av avtalen mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene valgt ikke å legge frem alternativt budsjett innenfor rammen. Vi har med de endringer som følger av avtalen, felles forslag med regjeringspartiene.

I tillegg til dette fremmer vi denne gang ett forslag – for øvrig sammen med Arbeiderpartiet. Jeg tar herved opp forslaget, som lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for å etablere et kiropraktorstudium i Norge.»

Jeg viser til at Stortinget ved ulike anledninger har påpekt behovet for økt kompetanse og styrking av det tverrfaglige arbeidet innen fagområdet muskel- og skjelettlidelser. Dette er en utdanning som mange nordmenn tar i utlandet. Vi mener det er på tide at vi får etablert en slik utdanning også i Norge.

Til slutt: Budsjettet inneholder varslet satsing på kompetanseheving hos lærere i grunnutdanningen, i tråd med de vedtak som ble fattet da vi behandlet St.meld. nr. 30 for 2003-2004, Kultur for læring. Etter Fremskrittspartiets mening er det ikke kommet tydelig nok frem hva som er friske midler. Vi skulle gjerne sett en tydeligere oppfølging av flertallsvedtakene da St.meld. nr 30 ble behandlet, da vi i hvert fall fra Fremskrittspartiets side forsøkte å peke på at det vi gjerne ville ha gjort tydelig, var hvilke midler som kommer fra hvor, og når, slik at de gode ønskene i en så viktig sak som kompetanseløft for lærere i norsk skole også ble fulgt helt frem, med en tydeliggjort ressursatsing og en redegjørelse for hvor ressursene faktisk kommer, og hvordan de brukes, for lære-

re med bedre kompetanse er det åpenbart at elever, foreldre og nasjonen trenger.

Jeg har tatt opp det ene forslaget vi har. Ellers er altså vi sammen med regjeringspartiene om selve rammedisponeringer.

Presidenten: Representanten Arne Sortevik har tatt opp det forslaget han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Vidar Bjørnstad (A) [11:17:02]: I disse førjulstider er vi opptatt av ønskelister. Jeg har kikket på én spesielt, og det er Fremskrittspartiets alternative budsjett. Hvis vi raskt legger sammen alle de postene som Fremskrittspartiet vil ha økning på, kommer vi opp i underkant av 1,5 milliarder kr bare på utdannings- og forskningsbudsjettet. Fremskrittspartiet får altså med seg 25 mill. kr til private skoler. Det er alt. Samtidig aksepterer de og er ansvarlig for samlede kutt på vårt område på mange hundre millioner kroner.

Fremskrittspartiet rir åpenbart to hester her. Min påstand er at krav og resultater ikke henger i hop. Spørsmålet er: Har ikke Fremskrittspartiet ambisjoner på utdanningsområdet, eller er utdanningspolitikk lavt prioritert i partiet?

Arne Sortevik (FrP) [11:18:13]: Nå har jo Arbeiderpartiet gjennom tidligere avtaler god trening i å lære seg at det er store avstander mellom ønsker og det som faktisk kan oppnås i forhandlinger. Det tror jeg Arbeiderpartiet vet en god del om.

Jeg startet med å minne om det som ligger i den av finanskomiteen vedtatte ramme. Der er det slik at Fremskrittspartiet har oppnådd resultater for denne komiteens politiske fagområder. Vi har fått 1 milliard kr mer til opprustning av skolebygg. Vi har fått 500 mill. kr til opprustning av kirkebygg. Og vi har fått på plass en viktig prinsipp sak. Det dreier seg ikke om så mange millioner kroner, riktignok, men vi har fått de første 25 mill. kr til en ordning med husleiestøtte for private skoler. Det synes vi er et godt resultat før vi begynner å gå løs på rammen. Så har vi altså fått den største flyttingen på tre år innenfor KUF-komiteens ramme. Det synes vi er et bra resultat.

Søren Fredrik Voie (H) [11:19:37]: Mens representanten Bjørnstad var opptatt av ønskelisten til Fremskrittspartiet, kan jeg være litt mer opptatt av kuttlisten. Ser vi på det alternative budsjettet til Fremskrittspartiet, er det kuttet i en rekke poster innenfor grunnskolen og videregående skole. En av de postene det foreslås kutt i, er tilskudd til opplæring i kriminalomsorgen, med hele 32 mill. kr.

Hvordan rimer det med Fremskrittspartiets kriminalforebyggende politikk, som det iallfall i ord høres ut til at Fremskrittspartiet er opptatt av? Når vi vet at de som er gjengangere i kriminalomsorgen, særlig de unge gjengangerne, har liten, dårlig eller ingen utdannelse, og et av det alle beste kriminalforebyggende tiltak vi kan

iverksette, nettopp er å gi denne gruppen utdanning, vil likevel Fremskrittspartiet kutte veldig kraftig i denne posten. Er ikke dette et kutt som i dramatisk omfang går ut over de aller svakeste av de svake vi har i samfunnet?

Arne Sortevik (FrP) [11:21:00]: Først og fremst er det slik at av budsjettensyn må vi finne kuttområder. Men vi tror faktisk at dette området kan organiseres bedre og mer praktisk, slik at vi i rimelig grad i alt vesentlig kan få den samme effekten ut av det med en litt annen organisering.

Rolf Reikvam (SV) [11:21:38]: Fremskrittspartiets veier er ofte uransakelige. Standpunktene skifter fra dag til dag. Men i denne innstillingen er det enda mer ekstremt: Standpunktene skifter fra side til side.

På side 62 skriver de om høyskolene og deres ansvar – vi har et prinsipp om at høyskolene har et regionalt politisk ansvar:

«Distrikts- og regionalpolitiske oppgaver bør etter disse medlemmers mening ikke inngå i høyskolenes oppgave.»

Det er et klart og prinsipielt standpunkt de der inntar. Men så går vi videre til side 64, der vi omtaler Høgskolen i Tromsø. Da endrer standpunktet deres seg. Da er de med på en flertallsmerknad som bl.a. SV står bak. Vi er glad for at de støtter oss i noe som nettopp går på å ta et regionalpolitisk ansvar. Går vi til side 65 og det som gjelder Høgskolen i Ålesund, er de med på en annen flertallsmerknad, der de bl.a. skriver: «Disse medlemmer mener derfor at CoE blir et viktig virkemiddel både i regionalpolitikken» osv.

Det er klart dette kan være et uttrykk for politisk schizofreni. Men er det det, eller er det ren populisme vi her er utsatt for?

Arne Sortevik (FrP) [11:22:57]: Det kan være at man er utsatt for en representant som leser budsjettet som en viss mann leser Bibelen.

Utover det vil jeg innskrenke meg til å si at vi støtter gode forslag til utdanninger. Om andre partier har en litt annen innpakning, har vi sett muligheten for å støtte gode utdanninger som vi mener den refererte institusjonen bør kunne jobbe videre med. Det har vi valgt å støtte, uten å legge avgjørende vekt på at dette først og fremst skal være distriktspolitikk; det skal være utdanningspolitikk.

Arne Lyngstad (KrF) [11:23:56]: Fremskrittspartiet skal ha ros for å ha bidratt til en budsjettløsning i år. Men partiet viser sine opprinnelige standpunkt i sitt alternative budsjett. Slik jeg klarer å lese det, innebærer det en reduksjon i rammen på KUF-budsjettet på 1,1 milliarder kr. Så er det et utenlandsregnskap med et annet budsjettprinsipp enn det resten av Stortinget legger til grunn – drøyt 1,3 milliarder kr. Forhandlingene viste et resultat som gav bevegelser på rammene på 25 mill. kr, så ble det en videreføring av låneordningen for skolebygg og en ny låneordning for kirkene.

Jeg synes Fremskrittspartiet har vist stor fleksibilitet i forhold til sine opprinnelige ønsker på skolesektoren. Dette var nødvendig, og de skal ha ros for det. Men det som blir utfordringen min til representanten Sortevik, er hvordan han vil beskrive sitt partis profil på det opprinnelige budsjettet.

Arne Sortevik (FrP) [11:25:17]: Å beskrive profilen på og detaljene i et nokså detaljert forslag – som er å lese i budsjettinnstillingen – er vanskelig på tre minutter.

Men la meg i hvert fall ta noen poenger, som jeg faktisk også var innom avslutningsvis i mitt hovedinnlegg, hvor jeg berørte ting i forhandlingene som vi ikke har fått til, og som vi følgelig er mindre fornøyd med. Det gjelder bl.a. høyere utdanning, hvor vi er skuffet over at vi går noen skritt tilbake i forhold til skritt vi har tatt frem i foregående år i forbindelse med Kvalitetsreformen. Vi er skuffet over at det kuttes i studieplasser. Vi ønsker, i motsetning til det som nå ble resultatet, å opprettholde studieplassene. Det er en del av vår profil å gjøre mer for høyere utdanning, opprettholde studieplassene, gjøre noe med den bygningsmessige situasjonen for høyere utdanning og gjøre mer med den tredje pilaren i Kvalitetsreformen, nemlig studentenes betingelser, bl.a. knyttet til indeksering av kostnadsnormen.

Rune J. Skjælaen (Sp) [11:26:42]: Representanten Reikvam snakker om politisk schizofreni. Jeg ser sporene når jeg hører på representanten Sortevik. Han snakker om kompetanseløft for skolen. Han snakker om dette kuttet i studieplasser på universitet og høyskoler. Samtidig går de i budsjettforliket inn og reduserer desentralisert høyskoleutdanning som virkelig betyr noe kompetansemessig rundt omkring i distriktene, der folk kan fylle på, ta en profesjonsutdanning – lærerutdanning, sykepleierutdanning eller førskoleutdanning. Det kutter de på.

Jeg må virkelig utfordre representanten Sortevik til å forklare litt. Han beklager et kutt, og så kutter han ytterligere. Han snakker om kompetanseløft, og så reduserer han mulighetene for folk til å kunne gjøre det.

Arne Sortevik (FrP) [11:28:02]: Hovedprioriteringen vår innenfor høyere utdanning er helt klar: Vi ønsket samtlige plasser tilbake.

Hvis jeg har lest mitt eget manuskript riktig, har jeg sagt at vi er skuffet over at vi ikke fikk regjeringspartiene med på å legge plasser tilbake ved universiteter og vitenskapelige høyskoler. Det var vår prioritering i forhandlingene. Det sier seg selv, og det tror jeg representanten fra Senterpartiet også skjønner, at å få tilbake igjen og dekke opp kutt på 78 mill. kr på ett punkt innenfor rammeforhandlingene er rimelig urealistisk. Men vi forsøkte å få noen plasser tilbake. Det gikk ikke. Det er faktisk også en del av profilmarkeringen å vise frem hva man ikke fikk til, og hva man stadig ikke er fornøyd med. Det er faktisk redelig å gi uttrykk for at ikke alle sider ved et forlik er like bra, og at man ikke har oppnådd alt man ønsket seg i et forlik. Men samlet sett – det tror jeg var

uttrykket – er vi fornøyd med resultatet. Vi har flyttet på 58 mill. kr, og det er betydelig mer enn det som har vært gjort de to siste årene.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Arne Lyngstad (KrF) [11:29:34]: Læring er en livslang prosess. I Kristelig Folkeparti mener vi at læring i skolen legger grunnlaget for læring i andre sammenhenger. Det raske utviklingstempoet i dag øker kravene til den enkelte arbeidstaker om stadig å oppdatere seg og få nye kunnskaper for å mestre dagens og morgendagens utfordringer. Kunnskap og kompetanse er blitt en viktigere nøkkel for næringslivet enn naturressurser og maskiner.

Et lærende samfunn trenger en god skole. Kristelig Folkeparti mener den gode skolen skal formidle kulturarv, verdier og kunnskap, men også hjelpe barn til mestring, utfoldelse og sosial utvikling. Vi vil derfor legge til rette for et aktivt og stimulerende læringsmiljø, der det utfordres til å lære gjennom utforskende egenaktivitet framfor tradisjonell undervisning preget av mer passiv og mottakende læring. Ved å skifte fokus fra undervisning til læring blir kunnskap et resultat av en læringsprosess der eleven er med på å utvikle sin egen kompetanse. Et trygt skolemiljø med gode skolelokaler stimulerer barn og unge til bedre læring. Det er også viktig at skolen blir vurdert og kvalitetssikret.

Vi har den siste tiden fått ny kunnskap om læringsutbyttet i norsk skole. Denne viser at norsk skole har store utfordringer, spesielt knyttet til realfagene. Læringskulturen i skolen kan også bli bedre. Når elevene gir uttrykk for at de trives på skolen, men har et dårlig arbeidsmiljø, forteller det oss at skolens verdierarbeid i for liten grad har fokusert på den enkeltes ansvar for hverandres læringsmiljø. Det er viktig at både elever og lærere tenker på hva de betyr for alles læringsmiljø, og hvordan de kan støtte hverandre i læringsarbeidet. Vi har også kanskje for svak læringskultur i vårt land. Betydningen av kunnskap og utdanning for å skape seg en bedre framtid er ikke stor nok. Det er lettere å satse på lotto og spilleautomater. Her tror jeg vi har noe å lære av flere av våre nye landsmenn. Unge fra innvandergruppene satser mer og hardere på utdanning, og dette er en holdning resten av samfunnet bør ta etter. Det er bare verdsetting av kunnskap og utdanning som kan gi bedre læringskultur.

Når dette er sagt, vil jeg også trekke fram at det skjer mye bra i norsk skole. I øyeblikket opplever jeg en engasjert debatt på mange skoler om hvordan man både kan organisere og forbedre læringsarbeidet. Elever, lærere og foreldre engasjerer seg i denne debatten. Det er bra og gjør meg optimistisk.

De undersøkelser om skolen som har kommet i høst, bekrefter den analyse som lå bak Samarbeidsregjeringens melding i vår, Kultur for læring. Forslaget til statsbudsjett på utdanningsområdet for 2005 følger opp denne meldingen ved å starte på Kunnskapsløftet. Her prioriterer vi kompetanseutvikling, økt timetall og utvikling av nye læreplaner. Vi viderefører en del igangsatte kvali-

tetiltak og det nasjonale systemet for kvalitetsvurdering.

Gjennom budsjettavtalen med Fremskrittspartiet fortsetter vi arbeidet med å vedlikeholde skolene gjennom en ny milliard til låneordningen for skolebygg, og vi innfører en ordning med kapitaltilskudd til friskolene. Etter Kristelig Folkepartis mening er satsingen på kompetansebygging blant lærerne ett av de viktigste svarene og tiltakene på de utfordringer PISA-undersøkelsen gir oss. Kristelig Folkeparti holder derfor fast på målet om å bruke 2–3 milliarder kr på kompetanseheving blant lærerne over noen år. Vi vil prioritere dette framfor nye økninger i timetallet i grunnskolen.

Gjennom komiteens arbeid med budsjettet har det også vært viktig for Kristelig Folkeparti å videreføre reisestipendet for studenter og de tilbudene som landslinjene i videregående skole gir. Reisestipendet er viktig for å gi lik rett til utdanning for alle ungdommer fra hele landet. For å få det til har vi måttet omprioritere fra andre gode formål, bl.a. tilskuddet til de desentraliserte tilbudene ved høyskolene. Høyskolene står fritt til å prioritere studietilbud innenfor sine budsjettammer, og det gjør det også mulig for dem å prioritere desentraliserte utdanningstilbud ut fra hva som er behovet i regionen, og ut fra hva som kan gi nye studenter og studiepoeng.

Kristelig Folkeparti er tilfreds med at Regjeringen øker bevilgningen til forskning med økt satsing på petroleumsforskning, såkornfond og avsetning til Forskningsfondet. Når det gjelder den brukerstyrte næringsrettede forskningen, ser Kristelig Folkeparti gjerne en større satsing på maritim forskning. Vi mener næringsministeren har anledning til å gjøre dette innenfor bevilgningen til kap. 920. Ellers har statsråden bebudet en ny stortingsmelding om forskning, og det gir oss anledning til en større forskningsdebatt.

Til slutt: Kristelig Folkeparti er fornøyd med at flertallet i dag vil gi nye stipendiatstillinger til noen nye private høyskoler, og vi får til en overgang fra friskoler til private høyskoler for tre skoler som har søkt om dette. Kristelig Folkeparti er også glad for satsingen på trosopplæring og en ny låneordning for vedlikehold av kirker.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Eva M. Nielsen (A) [11:34:58]: I forbindelse med oppslagene om at skolens håndtering av KRL-faget er i strid med FNs menneskerettighetskommisjon, var Kristelig Folkeparti og representanten Arne Lyngstad tidlig ute og slo fast at Kristelig Folkeparti vil slå ring om KRL-faget, at dette faget er viktig for skolen, og at det er viktig for oss som nasjon. Det er for øvrig et standpunkt som mange av oss kan dele.

Men vi vet jo at det ikke er alle som deler representanten Lyngstads syn i denne saken. Jeg vil gjerne utfordre Kristelig Folkeparti og spørre: Hvorfor er det så viktig for Kristelig Folkeparti at KRL-faget består?

Arne Lyngstad (KrF) [11:36:10]: KRL-faget i grunnskolen er viktig, fordi det er det faget hvor vi kan skape

dialog på tvers av livssynssamfunn og religioner. Jeg tror det er viktig at vi har en møteplass for den dialogen.

Forskningen viser også at faget forsterker og bekrefter den identitet som elevene har med seg hjemmefra. Det betyr at den trosopplæring som både hjem og menigheter gir, forsterkes i møte med faget i grunnskolen. Identiteten styrkes.

Vi ønsker at faget skal bestå. Den kommentaren fra Menneskerettighetskommissjonen som vi har fått til faget, er en utfordring i forhold til hvordan vi praktiserer faget. Jeg synes at vi skal ta de innvendingene som har kommet, på alvor. Vi er nødt til å se grundig på hvordan vi skal gjøre dette. Jeg vil vise til at Stortinget for ett eller to år siden behandlet KRL-faget og kom med en del kommentarer til det. Det er viktig at den innstillingen blir fulgt opp.

Arne Sortevik (FrP) [11:37:28]: Jeg vil gjenta at Fremskrittspartiet er glad for at vi sammen med regjeringspartiene har fått til en ordning hvor Foreldreutvalget for grunnskolen videreføres på en synlig og selvstendig måte. Vi har vært innom PISA-undersøkelsen i flere replikkrunder og innlegg tidligere, de utfordringene den gir inn i skolen, og hvor viktig foreldrene er.

Så mitt spørsmål til representanten Lyngstad er: Hvordan vil Kristelig Folkeparti styrke samspillet mellom hjem og skole og stimulere foreldrenes medvirkning i skolens arbeid på bakgrunn av de svakheter som nå er avdekket, ikke minst knyttet til problemet med uro i norsk skole, som er svært urovekkende?

Arne Lyngstad (KrF) [11:38:41]: Et av de områdene innen skolepolitikken hvor Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet finner hverandre, er nettopp når det gjelder samarbeidet hjem-skole, og betydningen av at foreldrene er delaktige i dette. For vårt vedkommende er det viktig at en får en debatt om skolens innhold lokalt, at foreldrene er aktive medspillere i den, og at dette ikke bare blir en debatt for kommunestyret alene eller for lærerrommet alene, men at det fins fellesarenaer hvor denne debatten kan gå. Det har også vært viktig for oss å ha åpenhet om det som skjer i skolen, og det ligger jo også inne informasjon om det nasjonale systemet for kvalitetsvurdering. Vi får informasjon på hver enkelt skole gjennom «Skoleporten.no» om hva som skjer, og hva som er tilgjengelig. Ved disse tingene samt at man har et nasjonalt organ, vil man legge til rette for at foreldrene har medvirkning.

Rolf Reikvam (SV) [11:40:02]: Den overføring fra private skoler til private høyskoler som Kristelig Folkeparti her har fått til, er i beste fall en tilsnikelse. I verste fall er det å gripe inn i en prosess som egentlig ligger utenfor vårt område.

Kristelig Folkeparti har fått gjennomslag for at det skal opprettes fire nye stipendiatstillinger, i forhold til de 100 som Regjeringen foreslår. Når de skal prioritere, er det fire private institusjoner som skal få disse stipendiatstillingene. Det er fire misjonshøyskoler, pluss at BI skal

få én for å sikre den lille pillen som tydeligvis ikke har vært like god for alle.

Mener Kristelig Folkeparti at det er dette som er forskningssatsingen i årene framover? Er det private, kristne skoler, som Lærerakademiet i Bergen og andre, vi skal satse på i forskningssammenheng?

Og så helt til slutt: Kristelig Folkeparti går inn for å kutte 20 mill. kr til de statlige høyskolene knyttet til desentraliserte utdanningstilbud, og så foreslår de 1 mill. kr øremerket ekstra til én privat institusjon som skal få lov til å drive desentralisert utdanning i Askim. Hva er egentlig logikken?

Arne Lyngstad (KrF) [11:41:27]: Jeg skjønner ikke helt engasjementet fra representanten Reikvam når han klarer å gjøre fire stipendiatstillinger til det store poenget. En må selvfølgelig få med seg de 100 som det satses på fra før i de offentlige institusjonene. Det forteller ikke om noen stor satsing på de private høyskolene i forhold til de offentlige. Men jeg synes at det er viktig at også de får del i forskningsmidlene som fins. Det er kvalitativt gode tilbud, og vi trenger også å forsterke den forskningen som skjer på den sektoren.

Jeg har også lyst til å si om det kuttet på 20 mill. kr til desentraliserte utdanningstilbud: Vi har ganske enkelt gjort det fordi det har vært viktig for oss å videreføre reisestipendet for studenter. Det er begrunnelsen for kuttet. Det er den vanskelige avveiningen en har, når en skal forholde seg til rammer. Det tror jeg også SV vil oppleve dersom de noen gang kommer i regjeringsposisjon.

Eva M. Nielsen (A) [11:42:50]: Representanten Lyngstad innledet sitt innlegg i dag med å si at «læring er en livslang prosess».

Da må jeg med all respekt få lov til å melde at i denne sammenhengen blir betegnelsen livslang læring intet annet enn et honnørord. Denne regjeringen har unnlatt å satse på Kompetansereformen. Den er ikke finansiert. Denne regjeringen, hvor Kristelig Folkeparti har statsministeren, har kuttet i samtlige voksenopplæringsmidler hvert eneste år den har kommet til Stortinget med sitt budsjett. Det har vært en nedprioritering av alt som har med livslang læring å gjøre.

Hvordan kan da Kristelig Folkeparti si at man ønsker å satse på livslang læring, når vi ser hva de har gjort hvert eneste år i budsjettet – kuttet?

Arne Lyngstad (KrF) [11:43:59]: Ja, læring foregår gjennom hele livet – også i voksen alder, heldigvis. Det er mye som skjer i næringslivet på det området, og det er flott at det satses i næringslivet på kompetansehevingstiltak.

Jeg legger ikke skjul på at det er en del omprioriteringer vi kanskje skulle vært foruten, men jeg vet hva disse pengene har gått til. Disse pengene har gått til en kvalitetsreform i høyere utdanning som har ført til at grunnutdanningen har blitt sterkere. De går til å satse på en kompetanseheving innen grunnskolen, og det er klart at disse tiltakene også vil komme næringslivet til gode. Min største skuffelse i forhold til etterutdanningsreformen og

det at den ikke ble fulgt opp, var at en ikke klarte å finne ordninger for finansiering av livsopphold i utdanningspermisjonen. Det skyldtes ganske enkelt, etter min mening, at det ikke ble prioritert gjennom lønnsoppgjøret.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Unnskyld, presidenten har oversett at Rune J. Skjælaaen har bedt om replikk, det var på ingen måte hensikten.

Vær så god – Rune J. Skjælaaen.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [11:45:40]: Det er aldri godt å bli oversett.

Regjeringen har kuttet i reisestipendet, de har kuttet i landslinjetilbudet, de har kuttet i fjernundervisning, i studieforbund og i den desentraliserte høyskoleutdanningen. Kuttet på alle disse områdene rammer folk i distriktene. Jeg må spørre representanten Lyngstad om han er komfortabel med at det først og fremst er utdanningsøkende rundt omkring i distriktene som skal svi for Regjeringens prioriteringer, eller er ikke dette noe som denne regjeringen prioriterer i det hele tatt?

Arne Lyngstad (KrF) [11:46:49]: Jeg er ikke enig i at en gjennom disse fire årene en har lagt fram budsjett, ikke har prioritert distriktene. Det er klart at også Kvalitetsreformen i høyere utdanning har kommet mange høyskoler i Utkant-Norge til gode. Dette har absolutt kommet utkantene til gode. Og når vi nå har foretatt dette kuttet i det desentraliserte studietilbudet, er det nettopp for å gi ungdom i Utkant-Norge mulighet til å ta høyere utdanning gjennom å videreføre reisestipendet. Her er det en viss sammenheng mellom det som skjer. Jeg godtar ikke den analysen som legges fram her om at det spesielt er distriktene som rammes. Vi har en utfordring når det gjelder å forsterke dem. Det er klart at også høyskolene selv har en intern frihet til å bestemme hvor de legger opp sine studietilbud.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [11:48:13]: Senterpartiets forslag til statsbudsjett ble stemt ned i Stortinget, og følgelig fremmer vi ikke under utdanningskapittelet et eget forslag innenfor den vedtatte rammen. Vi mener at et forslag innenfor den rammen stortingsflertallet har vedtatt, ikke er tilstrekkelig dersom en skal nå de utdanningspolitiske mål som Stortinget tidligere har satt innen utdanning og forskning, og som Senterpartiet har som mål å oppfylle. Tallene innenfor de enkelte kapitlene framgår av innstillingen, slik at folk kan se det sjøl.

I juni vedtok Stortinget ny organisering av grunnskolen og den videregående opplæring fra skoleåret 2006. Forleden dag kom PISA-undersøkelsen, som har skapt offentlig debatt om skolen, og det er bra. Men det er for grunt å komme med populistiske og lettvinde forslag, og det er for enkelt å gi skylden til nåværende statsråd for vedtak som er gjort langt tilbake i tid. Nye læreplaner, økt lærerkompetanse og bevisste satsingsområder vil om

noen år fortelle om norsk skole er på rett vei. Det er opp til stortingsflertallet i årene som kommer, å følge opp de vedtak som er gjort, med nødvendige ressurser. At en skal gi elever med forskjellig familiebakgrunn og ballast like muligheter, er også en ressursmessig utfordring for skolen, i tillegg til at en trenger økt lærerkompetanse på området. Tilpasset opplæring betyr like muligheter med ulik bakgrunn. I en situasjon hvor Stortinget har vedtatt en satsing på skolen, er det derfor foruroligende at det blir flere elever for hver lærer, og at skoleeiere ser seg nødt til å organisere opplæringen på nye måter, økonomisk motivert og ikke pedagogisk motivert. Jeg ber statsråden være litt mer lydhør og ta på alvor de økonomiske utfordringene svært mange kommuner gir uttrykk for at de har, og som rammer skolesektoren.

Når det gjelder voksenopplæring, registrerer Senterpartiet at Samarbeidsregjeringen har redusert tilskuddene til studieforbundene med over 30 pst. i denne stortingsperioden, og til fjernundervisningsinstitusjonene med mer enn 60 pst. Dette rammer voksne i distriktene som kombinerer etter- og videreutdanning med arbeid. Videre viser Senterpartiet til et ytterligere kutt som rammer folk i distriktene, nemlig reduksjon i finansieringen til høyskolene, tilskudd til desentralisert høyskoleutdanning, som ble kjent gjennom budsjettavtalen med Fremskrittspartiet. Men det er kanskje ikke så oppsiktsvekkende at en regjering dominert av Høyre i forlik med Fremskrittspartiet i så liten grad tar på alvor folk i distriktene og kommunenes behov for kompetent arbeidskraft. Desentralisert høyskoleutdanning gir nettopp folk i distriktene muligheter til f.eks. å ta profesjonsutdanning som lærer, førskolelærer eller sykepleier og samtidig bo hjemme og være i jobb. Disse utdanningstilbudene betyr også svært mye for at distriktskommuner kan få tilført sårt tiltrengt kompetanse innen omsorg, skole og barnehage. Denne unike muligheten både for den enkelte student og for den enkelte kommune ser tydeligvis ikke Regjeringen som et poeng.

Når det gjelder kirkebudsjettet, er Senterpartiet noe overrasket over at Regjeringen ikke foreslo tiltak vedrørende kirkebyggene. Vi er likevel glad for at budsjettforliket med Fremskrittspartiet fikk igjennom en låneordning for opprustning av kirkebygg, som Senterpartiet har foreslått gjennom mange år.

Så vil jeg henlede oppmerksomheten på en merknad angående beredskapsavtale for prester. Jeg er glad for at en samlet komite har sluttet seg til denne merknaden, hvor komiteen ber Regjeringen ta de nødvendige initiativ til å slutføre behandlingen av en beredskapsavtale for prestene. Når dette blir ordnet opp i, vil det være en konkret anerkjennelse av en viktig side ved prestenes arbeid.

Jeg tar så opp de forslag som Senterpartiet står bak, sammen med andre partier eller alene.

A s m u n d K r i s t o f f e r s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Representanten Rune J. Skjælaaen har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Jan Olav Olsen (H) [11:53:08]: Som vanlig har vi fra representanten Skjælaaen hørt et innlegg gjennomført med stort engasjement og stor innlevelse. Jeg har imidlertid litt vanskelig for å forstå hva engasjementet var på vegne av. Det kan vanskelig være på vegne av Senterpartiets skolepolitikk. Verken innlegget fra representanten eller innstillingen bærer preg av at Senterpartiet har en egen skolepolitikk. Løsningen er jo mer penger. I de aller fleste merknader står Senterpartiet sammen med SV. Der hvor de har egne merknader, er det som oftest en henvisning til partiets alternative budsjett, som ligger langt over vedtatt ramme. I partiets generelle merknader er det vanskelig å kunne lese seg fram til at de har en egen skolepolitikk. Merknaden innenfor skoleområdet er konsentrert 100 pst. om kommuneøkonomi.

Et naturlig spørsmål til representanten Skjælaaen etter hans innlegg vil derfor være: Har Senterpartiet en egen skolepolitikk, eller er partiet kun en hale til SV på dette viktige politikkområdet?

Rune J. Skjælaaen (Sp) [11:54:32]: Representanten Jan Olav Olsen har forhåpentligvis fulgt med i timene, også i den prosess som har foregått i komiteen, og vet hvilke innspill Senterpartiet der har kommet med. Og mange innspill har fått tilslutning fra andre partier.

Senterpartiet har virkelig en egen skolepolitikk. Men vi skjems altså ikke over å være enige på viktige områder med andre partier i Stortinget som ønsker å satse på den offentlige skolen i langt sterkere grad enn det denne regjeringen legger opp til. Og når representanten nevner kommuneøkonomien, er jo den faktisk svært avgjørende for at vi skal kunne ha en skole som foreldrene ønsker å sende barna sine til, og ikke velger private alternativer.

Så er det noen områder der SV og Arbeiderpartiet skiller lag med Senterpartiet, og det gjelder i forhold til skolefritidsordningen, privat høyskoleutdanning, osv.

Arne Sortevik (FrP) [11:55:44]: Spørsmålet er om ikke Senterpartiet bør skamme seg litt over å kutte nesten 100 mill. kr i bevilgningen til frittstående skoler, når man snakker så varmt for å opprettholde et utdanningstilbud også ute i distriktene. Det har jo vist seg at nettopp muligheten for foreldre til å kunne etablere sammen med andre eller på egen hånd privatre skoler som et alternativ hvis en kommunestyrt skole blir styrt vekk, er blitt mye bedre. Og skal vi tro Senterpartiet, er det slik at denne muligheten skal reduseres ved å kutte nesten 100 mill. kr. Vi har iallfall i diskusjon med regjeringspartiene fått den klare oppfatning at det mindreforbruket som er vist frem i inneværende års budsjett, altså i 2004, og som vi kommer tilbake til i egen sak, ikke påregnes gjentatt i 2005, slik at her foretar Senterpartiet et reelt kutt.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [11:56:54]: Det er korrekt at vi kutter ca. 95 mill. kr i bevilgningen til frittstående skoler. Regjeringen har et forslag om en økning på 174 mill. kr. Når man tar høyde for lønnsutvikling m.m., er det likevel ca. 100 mill. kr igjen til aktivitetsøkning. Vi har vært veldig tydelige på at vi ikke støtter loven om

frittstående skoler. Vi ønsker privatskoleloven. Vi ønsker at en skole skal ha et formål for å kunne bli opprettet, og det følger vi også opp i budsjettene våre. Vi ønsker altså å endre friskoleloven tilbake til privatskoleloven, der en skal ha et alternativt formål for å opprette en privatskole. Når det gjelder skolenedleggelse rundt omkring, så skjer jo det i akselererende fart, ikke fordi friskoleloven er kommet, men rett og slett fordi kommunene ser seg tvunget til å kutte i skolebudsjettene, ha større skoler og å ikke ha en desentralisert skolestruktur.

Elsa Skarbøvik (KrF) [11:58:13]: Senterpartiet viser til sitt alternative budsjett i mange sammenhenger, og det gjøres i innstillingen, hvor de da har mer penger enn oss andre, som må holde oss innenfor rammen. I budsjettinnstillingen viser Senterpartiet også til læremiddelordning for elever i videregående opplæring, og at det kun omfatter en liten gruppe elever. Derfor ønsker de et generelt læremiddelstipend i tillegg til det behovsprøvde. Den lille gruppen det snakkes om her, er over 53 000 elever. Og det er de som virkelig har behov for stipend til læremidler, som har fått dette. Ordningen retter seg nemlig mot å hjelpe elever som er svakt stilt økonomisk. Hvis nå Senterpartiet må prioritere og holde seg innenfor en ramme – og det hadde vært interessant å høre hvilke prioriteringer man da ville ha gjort, bortsett fra å kutte i bevilgningen til frittstående skoler – vil man da fremdeles prioritere å gi læremiddelstipend til alle, også til de rikeste?

Rune J. Skjælaaen (Sp) [11:59:41]: Senterpartiet ønsker, og har programfestet, at også videregående skole skal være gratis. De aller fleste elever tar videregående skole. Det er nødvendig i dag, og det regnes rett og slett som en del av grunnutdanningen. Det er vår første prioritering innenfor området at videregående skole skal være gratis.

Partiene her i Stortinget har litt forskjellige måter å nærme seg dette på. Vi mener at vi skal ha et læremiddelstipend, og at det skal bygges opp. Målet er at det skal være en gratis videregående skole for alle. Vi ønsker ikke å gradere mellom rike og fattige, men at alle skal ha en gratis skole. Jeg håper ikke at Kristelig Folkeparti kommer dit hen at de kommer til å si at fordi folk har god råd, så skal de begynne å betale for grunnskolen også.

Jan Olav Olsen (H) [12:00:54]: I sitt svar til meg sa representanten Skjælaaen bl.a. at det var noen områder hvor Senterpartiet skilte lag med SV og Arbeiderpartiet. Så nevnte han privatskoleloven, der han sa at Senterpartiet ønsker den gamle privatskoleloven tilbake. Altså er det et område hvor de tilsynelatende ikke skiller lag med SV og Arbeiderpartiet, som, så vidt jeg har forstått, også ønsker den gamle privatskoleloven tilbake.

I sitt program sier Senterpartiet at det de ønsker av private skoler, er kun de som bygger på en alternativ pedagogikk, altså ikke skoler som bygger på en religiøs plattform. Dette er jo programmet for inneværende stortingsperiode, og også, så vidt jeg vet, bekreftet på Senterpartiets landsmøte våren 2003.

(Olsen)

Hva vil egentlig Senterpartiet når det gjelder privatskoler? Vil de tillate privatskoler som bygger på et religiøst grunnlag, eller vil de bare ha privatskoler som bygger på alternativ pedagogikk?

Rune J. Skjælaaen (Sp) [12:02:05]: Jeg er den siste som skal forskuttere hva Senterpartiets landsmøte vil si i denne saken, men vi kommer ikke til å fremme noe forslag i denne sal om en lov som er annerledes enn privatskoleloven. Senterpartiet holder foreldreretten høyt. Vi tar den på alvor. Derfor står vi helt og fullt bak privatskoleloven, som åpner for religiøse skoler.

I 2001, rett før stortingsperioden, herjet det en debatt knyttet til ACE-skolen. Den var med på å prege mye av debatten om privatskoler i mange partier. Vi er tydelige og klare på at vi ønsker privatskoleloven med sitt formål, en lov som også åpner for livssynsskoler, men vi ønsker ikke en stor framdrift av private skoler. Vi ønsker faktisk å ha en skole som legger til rette for at alle elever kan gå der.

Trine Skei Grande (V) [12:03:35]: Det er veldig interessant, det standpunktet som Senterpartiet har når det gjelder friskoler, for det virker mer som om det er tilpasset et mulig regjeringssamarbeid enn det er tilpasset de standpunkter de har stått for tidligere. Den eneste endringen i praktisk virkning den loven vi nå har vedtatt, har, er at foreldre har fått en rett til også å opprettholde skoler som trues av nedlegging. Vi ser at de aller fleste gangene denne loven er blitt brukt og den ikke blir brukt av trosamfunn eller andre, er det av foreldre som ønsker å opprettholde små skoler som trues av nedlegging. Jeg synes det er veldig rart at Senterpartiet vil ta fra foreldrene denne muligheten til å opprettholde små grendeskoler, for dette har virkelig blitt det store pressmiddelet for å opprettholde grendeskoler. Det er jo noe som vanligvis lokalpolitikere fra Venstre og Senterpartiet står sammen om å opprettholde i kommunestyrene.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [12:04:47]: Vi ønsker ikke å frata foreldrene retten til at barna skal få gå på skolen i nærmiljøet. Vi legger i vårt alternative budsjett opp til en kommuneøkonomi som danner grunnlag for at skolen faktisk kan være der fortsatt. Forskjellen er, som Trine Skei Grande sier, at foreldrene nå kan starte skoler. Men i privatskoleloven er det et krav til formål, mens det i lov om frittstående skoler ikke er noe krav til formål. Det er den store forskjellen, og derfor skjønner jeg ikke helt problemstillingen til representanten Grande.

Som sagt har Senterpartiet faktisk et kommuneoppbygg som gjør at kommuner rundt omkring kan ha en frihet til å beholde grendeskolen sin og ikke bli tvunget til å legge den ned. Det er jo på den måten vi kan ha en offentlig god skole, bl.a. ha en skole der folk bor.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Trine Skei Grande (V) [12:06:17]: Venstre ønsker en god offentlig skole og gikk til valg med slagordet «Slipp skolen fri».

Det hender av og til når glippet i virkelighetsoppfattelsen blir for stort, at det er viktig at politikere har evne til å se både bak fakkeltog og bak store undersøkelser. Vi vet at det er tolv elever pr. lærer, men jeg møter ikke mange lærere som oppfatter virkeligheten slik. Vi vet at vi bruker stadig mer penger, men jeg oppfatter også at det er mange foreldre som ikke oppfatter at hverdagen er akkurat slik. Da må det være noe feil i den måten vi organiserer, leder og bruker pengene på. Jeg har sett eksempler på privatskoler som bare har 85 pst. av det den offentlige skolen har, minus kapitalutgiftene, og som ikke har noen foreldrebetaling, men som likevel føler at det er rommelig. Dette synes vi i Venstre er et varsku om at vi nå må se på den pedagogiske friheten og på måten vi bruker ressursene på, som gjør at hverdagen oppfattes så forskjellig.

Så syns jeg vi skal være ærlige i debatten vi har nå like før jul. Det var Lilletun som satte i gang prosessen med å få til et skikkelig løft for lærerne når det gjelder lønn, men det er en ære som Arbeiderpartiet har vært ivrige etter å ta fra ham. Det som er interessant, er at når den avtalen gjennomføres og det har ført til færre lærere, selvfølgelig, er Arbeiderpartiet like gode til å gi Høyrestatsråden skylden for det. Vi må være ærlige om både fordelene og bakdelene ved de avtalene vi gjør.

Det jeg er skikkelig stolt over i det statsbudsjettet som er lagt fram her, er satsinga på lærerne. Det er den viktigste innsatsfaktoren for i det hele tatt å gjøre en bra jobb i norsk skole.

I innstillinga fra komiteen er det et stort grep som jeg ikke synes at folk har satt nok i fokus, nemlig det store grepet for kunst og kultur og for mange andre satsinger framover. Med en kultur for læring åpner vi for en bredere plattform for den videregående skolen. Det betyr at det kanskje er vanskeligere å få til de smalere tilbudene. Et problem ved norsk skole er at vi ikke har fått til en satsing på dybde, spesielt når det gjelder kunst og kultur, men også når det gjelder en del andre fagområder, fordi vi har et videregående skoletilbud som er så bredt som det er.

Med det grepet som nå er tatt for landslinjene, og med det grepet som flertallet også har tatt for ballettundervisninga på Kunsthøyskolen, vil man få mulighet til å lage et tilbud til dem som har behov for å spesialisere seg tidlig i livet, og til de aller beste, slik at akkurat denne gruppen får muligheten til å utvikle sine talenter.

Jeg er saksordfører for saka om Kunsthøyskolen, og jeg er glad for merknadene om både ballett og scenografi. Jeg er veldig stolt over at vi har en regjering som har kommet så langt med også det neste byggetrinnet på Kunsthøyskolen. Jeg har stor tillit til den omorganiseringa som pågår, sjøl om den også skjer med litt støy når så mange ulike kulturer skal ristes sammen.

Jeg er også stolt over den satsinga vi nå har fått til på forskning over mange år. Det gjelder også kunsthøyskolen. Jeg tror det er riktig av Regjeringa faktisk å være ær-

lig om studieplasskutt. Det ikke å innrømme hva man egentlig kutter i, skyve det hele under teppet og bare kalle det et rammekutt, synes ikke jeg er ærlig.

Vi i Venstre er stolte, men vi er ikke fornøyd. Vi er først og fremst veldig stolte over satsinga på lærerne, men vi tror at det må tas store grep, og at vi må få en reform innen voksenopplæring. Vi har nå nådd et punkt der vi virkelig må se på hvordan vi gjør det.

Vi er glade for å ha fått tilbake fagbokstipendet, og vi er glade for å ha fått tilbake prinsippet om reisestipend.

I debatten har det vært kommentarer om ønskelister og om behovet for å kunne si til nissen at man har vært snill i år. Jeg tror på nissen, men jeg tror også at han verdsetter ærlighet like mye som det å se ned i gulvet og gjenta mange ganger at man har vært snill i år også.

Til slutt til SV og Senterpartiet, som snakker om den Høyre-dominerte regjeringa: Jeg tror at hvis de har ambisjoner om å komme inn i regjeringslokalet uten å være det største partiet, bør de lære seg å ha en retorikk som også verdsetter de små, og ha tro på at de små faktisk kan påvirke noe overfor de store. Hvis ikke vil de få store problemer når de sjøl skal inn i et slikt samarbeid.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Eva M. Nielsen (A) [12:11:37]: Vi har tidligere i dag hørt representanten Arne Lyngstads gode argumentasjon for å opprettholde KRL-faget og for å styrke det: Det gir barna dialog, det gir ungene en møteplass i denne sammenheng, og det er identitetsbyggende. Veldig bra!

Men vi har også i de siste par ukene hørt regjeringskammeraten fra Venstre, Lars Sponheim, i media være sterk og klar på at de ønsker endringer i måten KRL-faget håndteres på i skolen. Vi må rette oss etter Menneskerettighetskomiteen, og trenger ikke noe kristendomsfag i norsk skole, sier han.

Det kunne vært artig å være flue på veggen når denne saka kommer opp i Regjeringa.

Jeg vil spørre Venstres representant: Hva er begrunnelsen for at de ønsker å svekke KRL-faget?

Trine Skei Grande (V) [12:12:49]: Fru Nielsen har fått med seg hva Sponheim har sagt. Dette mener Venstre, og jeg har også sagt det.

Det jeg er litt forundret over, er at du omtaler KRL-faget som «kristendomsfaget». Det har ikke jeg oppfattet det som. Jeg har oppfattet det som et mye bredere fag enn det.

Det Venstre alltid har sagt, er at vi ønsker et bredt fag som alle kan delta i. Vi ønsker ikke fritaksordninger, fritak for kunnskap. For Venstre har det alltid vært viktig at kunnskap er noe som alle skal ha om hverandre. Jeg pleier å si at man ikke kan vokse opp i Oslo uten å vite hvem Jesus var, eller vite hva id er, for å kunne forstå vår kultur, og vår sammensatte kultur. Derfor ønsker Venstre å utvikle faget. Det er det vi har sagt, og det er det vi har programfestet.

Det er vel ikke noe å undre seg over for Arbeiderpartiet at Venstre og Kristelig Folkeparti kanskje har litt ulike innfallsvinkler når det gjelder dette faget.

Det som har vært viktig for oss, er å ha et bredt kunnskapsfag som vi ikke trenger egne fritaksordninger for. Det er vårt mål, og det er det vi kommer til å jobbe for også når vi skal sitte i regjering etter neste valg.

Presidenten: Man må henvende talen til presidenten, ikke til den enkelte representant.

Trine Skei Grande (V): Unnskyld, hr. president.

Lena Jensen (SV) [12:14:15]: Venstre har i årets budsjett gått til et frontalangrep på desentralisert utdanning. Ja, jeg vil kalle det for et frontalangrep.

I dag vil Regjeringen sammen med Fremskrittspartiet vedta et kutt på om lag 100 mill. kr på universitets- og høyskolesektoren, deriblant et kutt på 20 mill. kr på desentralisert utdanning. Dette skjer selv om desentralisert utdanning har vært et av de mest målrettede kompetanse-loftene for distriktene. 90 pst. av dem som tar desentralisert utdanning, blir på hjemstedet sitt.

Høgskolen i Tromsø, som er størst i landet på desentralisert utdanning, med 7 grunnutdanninger og 38 videreutdanningstilbud, har nå på bakgrunn av det som Venstre vil være med på å vedta i dag, måttet foreta et kutt på 2,5 mill. kr.

Mitt spørsmål til representanten Skei Grande er: Hvem er det som blir rammet av dette kuttet?

Trine Skei Grande (V) [12:15:33]: Det første spørsmålet som ble stilt, synes jeg at jeg svarte på i mitt hovedinnlegg. Jeg synes det er en ærlig sak å fortelle hva kuttene egentlig går ut på, i forhold til det å undergrave hele finansieringssystemet ved å kutte innenfor en ramme, ved å si at dere får finne ordninger slik dere vil.

Jeg er stolt over en regjering som har klart å fullfinansiere Kvalitetsreformen. Det var det ikke mange som hadde forventet, men det har vi klart. Når vi faktisk har klart det, kan vi ikke undergrave reformen ved å ta kuttene på andre områder, men vi innrømmer at det betyr noen kutt i studieplassene. Hvis ikke ville vi ha undergravd hele Kvalitetsreformen på dette feltet.

Så til den desentraliserte utdanninga. Det får ingen følger for dem som er i den desentraliserte utdanninga i dag. Men vi synes at alle høyskoler og universiteter bør ha et fokus på å gi et tilbud utover i landet. Vi ser at de mer og mer vinkler seg inn mot å gjøre det og mot å finne andre måter å studere på enn den vanlige A4-løsningen. Det har jeg stor tiltro til at høyskolene og universitetene også klarer å gjøre i framtida.

Rune J. Skjælaen (Sp) [12:16:54]: Representanten Skei Grande er litt snurt over at vi ikke nevner Venstre, at vi bare snakker om Høyre-regjeringa. Men det kan ikke være så overraskende når vi faktisk ikke finner Venstre-politikken i utdanningssektoren. Det er stort sett Høyre-politikken vi ser.

Jeg har lyst til å spørre representanten Skei Grande: Er hun tilfreds med at foreldre må starte opp og drive skoler som kommunene ikke har råd til å opprettholde? Mener

hun at en skal være avhengig av entusiastiske foreldre som har overskudd osv. til å drive en friskole, for at skolen skal bestå?

Trine Skei Grande (V) [12:17:52]: Man finner vel det man leter etter, tenker jeg.

Det jeg er mest stolt over i det budsjettet som vi diskuterer i dag, er satsinga på lærere. Når det gjelder satsinga på lærere, syns jeg vi har brakt Høyre nærmere Venstre på det området, i forhold til den gamle Høyre-retorikken knyttet til lærere, og den Høyre-retorikken som vi nå står for sammen i denne felles regjeringa. Jeg kan gi representanten mange slike eksempler, men nå har jeg bare 36 sekunder igjen.

Poenget mitt var at det som Senterpartiet gjør ved å ville opprettholde privatskoleloven, kontra friskoleloven, er at de fratar foreldrene et pressmiddel mot kommunene. Det er, som jeg sa, ofte at Venstre og Senterpartiet står sammen for å opprettholde små grendeskoler. Vi gjør det i kommunestyrene rundt omkring. Det er ikke alltid dårlig økonomi som påvirker det. Det er også andre typer grep. Vi har sett at kommuner ønsker nedlegging ut fra andre ønsker for utvikling av kommunen. Med denne loven har vi nå gitt foreldrene dette pressmiddelet, og det er et pressmiddel jeg unner dem.

Vidar Bjørnstad (A) [12:19:10]: Overfor Venstre vil jeg understreke at smått kan være viktig. Eksempel: I budsjettforliket med Fremskrittspartiet har de fjernet et øremerket tilskudd som ble foreslått av Regjeringen til kartlegging av tilgjengelighet for funksjonshemmede ved universiteter og høyskoler. Jeg har registrert at representanter for Kristelig Folkeparti i media har sagt at dette var fordi man ville gå over fra kartlegging til handling. Men internt i komiteen registrerer jeg ingenting i det budsjettforliket som skulle tilsi at disse midlene er brukt til noe som kan relateres spesielt til funksjonshemmede. Etter min oppfatning er dette et uttrykk for en smålighet for å tilfredsstille Fremskrittspartiets omprioriteringer.

Trine Skei Grande (V) [12:20:06]: De tingene vi har prioritert sammen med Fremskrittspartiet, er ting som også Venstre er komfortabel med å prioritere. Både reise-stipendet, landslinjene, fagbokstipendet osv. er vi komfortable med. Det betyr at de prioriteringene som ligger der, er en felles prioritering, som er foretatt av fire partier.

Så til kuttet i kartleggingen. Vi mener at det sikkert må en ombygging til på en rekke områder, men det å bruke penger på kartlegging av det, er ikke det vi har prioritert. Vi syns det skal være handlingsrom også innenfor denne sektoren, men vi har ikke brukt så mye penger på å kartlegge disse handlingene. Det er en prioritering jeg kan stå for.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Steinar Bastesen (Kp) [12:21:18]: Beklageligvis er ikke Kystpartiet representert i undervisningskomiteen.

Våre synspunkter kommer ikke til uttrykk gjennom innstillingen, og taletiden er for kort til å kommentere alle deler av budsjettet og de konsekvenser vi mener det får for muligheten til kunnskapsvekst i det kommende året. Noen få momenter vil jeg likevel bemerke.

Denne regjeringen ville bedre kvaliteten på norsk skole og legge til rette for at befolkningen får de kompetansevekstmuligheter som tilfredsstiller behovene i et samfunn i rask endring. Men verken årets budsjett eller de foregående har gitt kommuner og undervisningsinstitusjoner det økonomiske handlingsrom som er nødvendig for å fremme kunnskapsvekst over et bredt spekter. Til tross for at elevtallet i skolen har økt med 7 000, har antall lærerårsverk blitt redusert med 1 600. Bare i mitt fylke er antall lærerårsverk redusert med 150 de to siste årene. Med budsjettvedtaket for 2005 tyder alt på at reduksjonen i antall lærerårsverk vil fortsette. Mens vi før kjempet for å skifte ut ufaglærte lærere med utdannede pedagoger, går nå utviklingen i motsatt retning. Pedagoger sies opp og erstattes med assistenter fordi disse er billigere. Denne regjeringen har forlenget undervisningstiden for elevene i grunnskolen, men fra Regjeringens side er reformen underfinansiert med 73 mill. kr for kommende år. Er det på denne måten vi skal få verdens beste skole?

IKT gir økte muligheter for fjernundervisning. Regjeringen framhever stadig hvor viktig det er at befolkningen får endringskompetanse, og at det foregår en kontinuerlig etterutdanning, der mennesker med ulik bakgrunn får tilgang på ny kunnskap for å møte nye utfordringer i kunnskapssamfunnet. Likevel kuttes det 20 mill. kr til desentralisert utdanning i regi av høyskolen, den undervisningsformen som gir størst mulighet for kunnskapsvekst for folk som bor utenfor universitets- og høyskolebyene.

Å kunne etterutdanne seg uten å måtte flytte hjemmefra er sannsynligvis det nyttigste tiltaket vi kan satse på dersom vi ønsker at utdannings- og yrkesmulighetene skal utvikles likeverdig i alle deler av landet. Bare ved Høgskolen i Bodø kuttes det i 2005 med 3 mill. kr til dette formålet, og Universitetet i Tromsø må kutte den desentraliserte sykepleierutdanningen. For befolkningen i nord, der kravet til omstilling og kompetansevekst er høyere enn for andre landsdeler fordi en større del av befolkningen har vært knyttet til primærnæringene, er dette dramatisk. Skal folk som bor i utkantene, og som presses ut fra tradisjonelle næringer, ha mulighet til å omstille seg, må de ha de samme muligheter til omstilling gjennom utdanning som folk i sentrale bystrøk har. Det må fra Stortingets side legges til rette for at folk får utdanningsmulighet der de bor, slik at landsdelen får beholde kompetansen som grunnlag for utvikling av alternative arbeidsplasser. Ved å kutte denne muligheten og tvinge folk til å flytte som eneste alternativ til å gå på trygd taptes distriktene for menneskelige ressurser og framtidige muligheter.

Kystpartiet vil satse på at muligheten til høgskole- og universitetsutdannelse gjennom muligheten for digital kontakt mellom student og studiested økes, ikke reduseres, slik Regjeringen legger opp til.

Når så også bevilgningene til studieforbund kuttes med 9 mill. kr, er det ikke mange muligheter for omstilling gjennom kompetansevekst som står åpne for voksne folk i Distrikts-Norge. Kystpartiet frykter at de innstramningene som foretas her, må betales for gjennom arbeidsledighetstrygd, økt situasjonsbetinget uføretrygding og førtidspensjonering. I Kystpartiet etterlyser vi økonomisk helhetstekning fra Regjeringen.

For øvrig er Kystpartiet imot at Norge skal selges bit for bit.

Vidar Bjørnstad (A) [12:26:04]: Kvalitetsreformen i høyere utdanning har stått på dagsordenen i budsjettssammenheng og i mange andre enkeltsaker i løpet av disse tre siste årene. Målsettingene har bl.a. vært økt studentoppfølging, bedre læringsmiljø, samarbeid med samfunns- og arbeidsliv og økt internasjonalisering. Et nytt finansieringssystem er kommet på plass, med hovedvekt på basisfinansiering, en studiepoengskomponent og en som er forskningsrelatert.

Det har hittil stort sett vært enighet om oppfølgingen med hensyn til finansieringen av institusjonenes arbeid med Kvalitetsreformen. Universiteter og høyskoler har på kort tid gjort et godt arbeid med iverksetting av reformen.

Arbeiderpartiet mener Regjeringen og Fremskrittspartiet bryter tilliten og den nødvendige forutsigbarheten i finansieringssystemet når de etter ostehøvelprinsippet pålegger å kutte 4 000 studieplasser i høyere utdanning, med en nonchalant begrunnelse: det samlede budsjett-opplegget – les: innfrielse av skattelettelser. Det er et slag i ansiktet på institusjonene og deres motivasjon for videre oppfølging av Kvalitetsreformen. Men viktigere er det at det er meningsløst i en situasjon der søkningen øker og ungdomskullene blir større. Resultatet vil bli at flere ungdommer blir stående uten tilbud om høyere utdanning.

I tillegg får de statlige høyskolene et ekstra trykk ved at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i komiteen kutter 20 mill. kr i bevilgningene som skal gå til høyskolenes opplegg for desentraliserte studietilbud. Er det frykt for at nye grupper skal få del i høyere utdanning? Samtidig er regjeringspartiene med på å understreke høyskolenes betydning for etablering av arenaer for læring og kompetansebygging når det gjelder regional utvikling. Det var dette med liv og lære, hr. president.

En enstemmig komite uttalte i innstillingen til Kvalitetsreformen i 2001 at det er nødvendig å bedre studiefinansieringen for å få studentene til å være mer heltidsstudenter. Det første statsråd Clemet gjorde, var å fjerne forslaget til Stoltenberg-regjeringen om en økning i studie-støtten på 1 000 kr i måneden fra 2002. Heldigvis greide Arbeiderpartiet og et stortingsflertall allikevel å få dette på plass. Siden har statsråd Clemet i hvert statsbudsjett angrepet studentenes økonomi, deres velferds- og støtteordninger. Denne gangen tok hun et skikkelig tak: Ingen prisjustering av lån og stipend, for tredje året på rad, bort med studentrabatt og reisestipend og kutt i studentboligbyggingen. Regjeringen undergraver en vesentlig pilar i

Kvalitetsreformen, nemlig mulighetene for å kunne være heltidsstudent, og Fremskrittspartiet henger med på slep.

Vi i Arbeiderpartiet går i vårt bevilgningsforslag imot kuttet i studieplasser og redueringen av studentøkonomien. Vi er ikke bare på studentenes og institusjonenes side. Vi er på Kvalitetsreformens side.

Forskning og utvikling er avgjørende for framtidig velferd og verdiskaping. Arbeiderpartiet ser fram til den bebudede stortingsmeldingen om forskning til våren. Målet her må være å skape en bred politisk enighet om å løfte dette ytterligere som satsingsområde, et felt som ikke er med i den daglige ressursfordelingsdebatten. Regjeringens forslag i statsbudsjettet er ikke et løft for forskningsinnsatsen, snarere tvert imot.

Nå vet vi ikke sikkert hvor langt vi kommer i å nå målsettingen om OECD-gjennomsnitt i løpet av 2005 for statistikken foreligger både for Norge og OECD i 2007. Jeg ser at dette vil avhenge av en rekke faktorer.

I 2001 anslo vår regjering opptrappingsbehovet for offentlig innsats til 4 milliarder kr innen 2005. Legger vi sammen offentlige FoU-investeringer og virkninger av SkatteFUNN, ligger vi over det anslåtte nivået neste år.

Til tross for dette kan det bli vanskelig å nå målet, fordi betingelsene også har endret seg. OECD-gjennomsnittet for FoU-innsats har økt, og det norske BNP har vokst mer enn forventet. Samtidig har næringslivets vekst i FoU-investeringer – et område hvor Norge har hatt en særlig utfordring grunnet historisk næringsstruktur – heller ikke vært så sterk som forutsatt.

Jeg er imidlertid overbevist om at selve målsettingen om OECD-gjennomsnitt har vært avgjørende for at vi er kommet dit vi er i dag. Så må vi ha en grunnleggende diskusjon om veien videre ved behandlingen av forskningsmeldingen til våren. Arbeiderpartiets utgangspunkt her er at vi fortsatt må ha en ambisiøs målsetting for norsk forskningsinnsats.

Statsråd Kristin Clemet [12:31:02]: Komiteens leder startet debatten i dag ved å se seg litt tilbake i forhold til de budsjettene som nå er lagt frem under denne regjering – dette er jo det fjerde budsjettet som legges frem – og spurte seg selv om det var satsset på utdanning og forskning i denne perioden. Svaret som ble gitt, var vel ikke bare positivt, men jeg mener det er grunn til å gi et slikt svar.

Samme hvilke statistikker vi ser på, enten de er globale, hvor alle land i verden er med, eller hvor bare den rike delen av verden er med, topper Norge, sammen med noen få andre land, statistikkene for ressursinnsats når det gjelder utdanningssiden særlig, men også når det gjelder utdanning og forskning sett i sammenheng. Hvis vi spør hva som er skjedd i denne perioden, har utdanning og forskning vært sterkt prioritert innenfor et statsbudsjett hvor utgiftsveksten har vært kraftig. Det går selvfølgelig mye til regelstyrte ordninger innenfor velferdsområdet, men hvis man ser på de områder som har vært politisk prioritert, skårer utdanning og forskning veldig høyt gjennom disse årene. Dette er klart et av de mest prioriterte områdene fra Regjeringens side.

I tillegg har ressursbruken i kommunene økt når det gjelder skole, men jeg er klar over, som mange hevder, at når vi ser på statistikken, er vi nødt til å forholde oss til gjennomsnittstall. Det er forskjeller i Skole-Norge og i Kommune-Norge, men vi har da også tatt initiativ til at det fåtall av kommuner som bruker spesielt lite på skoler i forhold til gjennomsnittet, eller det fåtall av kommuner hvor ressursbruken går nedover, skal vi føre et særskilt tilsyn med for å sjekke at det ikke går ut over kvaliteten. Gjør det det, kan man også sette inn tiltak.

Jeg synes vi skal være stolte av at vi har en så høy ressursbruk, innenfor utdanning særlig, men også innenfor utdanning og forskning sett i sammenheng. Fremfor å bestride det eller bagatellisere det synes jeg vi skal se på det som et veldig godt utgangspunkt for å gjøre mye enda bedre i Norge enn vi gjør.

Jeg synes vi skal tillate oss å ha høye ambisjoner. Det kan vi ha, og det skal vi ha, og det er ikke noe mål for meg å bruke mindre, slik det hevdes litt retorisk i denne debatten. Vi trenger å bruke mye fordi vi har et moderne demokrati med høy velstand og kan tillate oss det, og fordi vi har store ambisjoner. Men i tillegg til å bruke mye er det min ambisjon at vi også skal være mer opptatt av hvordan vi bruker midlene, og at det bl.a. kommer elevene til gode på best mulig måte.

Når det gjelder forskning, har vi fortsatt flere utfordringer. Vi trenger å bruke mer til forskning. Vi trenger å heve kvaliteten til forskning, og vi trenger ikke minst å få privat sektor til å investere mer i forskning. Det er gjort en formidabel innsats i denne perioden for å øke forskningsinnsatsen fra det offentlige. Det har økt med 3,2 milliarder kr. I tillegg kommer 1,8 milliarder kr fra SkatteFUNN, og det er en økning som betyr at vi ligger langt foran den planen man antok at man måtte følge da man skrev forrige forskningsmelding.

Komitelederen var opptatt av at jeg var så opptatt av Finland når det gjaldt PISA, men ikke når det gjaldt forskning. Jo, jeg er veldig opptatt av Finland når det gjelder forskning, men det Finland viser, er jo at de har greid å få privat sektor til å investere i forskning. Bare ca. 25 pst. av investeringene til forskning kommer fra offentlig sektor, mens ca. 75 pst. kommer fra privat sektor. Det er en stor utfordring for Norge, som vi kanskje har begynt å løse gjennom SkatteFUNN, men hvor mye gjenstår.

Vi har hatt en kraftig opptrapping av fondet, og vi har igangsatt en rekke kvalitetstiltak, herunder sentre for fremragende forskning.

Når det gjelder livslang læring og Kompetansereformen, gjenstår det en gjennomgang av voksenopplæringsfeltet. Men jeg vil likevel vise til en nylig landrapport fra OECD som sier at Norge har satset mye, nok, ja mest når det gjelder livslang læring i verden, at utfordringen vår nå er å få mer ut av de ressursene og de systemendringene i form av verdiskaping og innovasjon.

I høyere utdanning har vi fullfinansiert en kvalitetsreform som nå gjør at vi ligger langt fremme i Europa når det gjelder å gjennomføre Bologna-prosessen. Det har også vært stor aktivitet på byggesiden.

Viktigst i dette budsjettet er det store kompetanseløftet som nå skal gjennomføres i grunnopplæringen, og den reformen som skal gjennomføres fra 2006.

PISA-undersøkelsen viser klart at det som er i veien med norsk skole, primært er mangel på kompetanse i skolen, mangel på klare læringsmål og faglige krav til elevene og mangel på virkemidler som gjør at vi kan avdekke negative utviklingstrekk i tide og gjøre noe med dem av hensyn til de elevene som er der.

Jeg synes det i dag er litt trist å tenke på at dersom Norge hadde lyttet til det rådet OECD gav Norge allerede i 1987, og etablert et system for kvalitetsvurdering, hadde vi kanskje kunnet gjøre noe for de elevene som ifølge PISA har mistet svært mye fordi vi selv ikke har kunnet vite eller kunnet undersøke det. Hvis vi hadde etablert nasjonale prøver og et nasjonalt kvalitetsvurderingssystem før, kunne også de feilene som nå er blitt avdekket, vært avdekket og justert i tide.

Den reformen som nå er vedtatt, har vist seg å være enda mer nødvendig enn den viste seg å være i vår, og jeg håper partiene står like samlet bak den nå som de gjorde da.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Karita Bekkemellem Orheim (A) [12:36:30]: I den nå så mye omtalte PISA-undersøkelsen kommer Norge dårlig ut når det gjelder bråk og uro i klassen. I media har vi i løpet av helgen sett svært alvorlige voldsepisoder i den norske skolen, dokumentert av elever selv. Dette er selvfølgelig en helt uakseptabel utvikling, som det er nødt til å settes en stopper for. Samtidig gir det et bilde av en skolehverdag som jeg tror de aller fleste av oss blir livredde og skremt over.

Jeg har lyst til å utfordre statsråden litt på dette: Har statsråden gjort seg konkrete tanker om hva som må gjøres for å hindre at denne type alvorlig vold får lov til å utvikle seg i den norske skolegården? Har statsråden tenkt over hva slags type tiltak som er riktig å sette i verk, når slike overgrep har skjedd?

Statsråd Kristin Clemet [12:37:35]: Jeg tror det er ganske viktig at vi nå skiller mellom det man kaller bråk og uro i timene, noe som forstyrrer undervisningen, som elevene rapporterer om, og det som er vold, mobbing og rasisme. Når det gjelder det siste, har Regjeringen sammen med mange parter i Skole-Norge iverksatt et meget omfattende arbeid for å bekjempe og forebygge. De første forskningsresultatene tyder på en ganske radikal nedgang i forekomsten av mobbing og vold og den type ting der man har satt inn en innsats. Norge skiller seg så markant ut når det gjelder å gjøre noe aktivt her – etter dagnadsarbeid i hele Skole-Norge, først og fremst med lærere og skolelederes innsats – at det nå etableres et internasjonalt samarbeid med kanskje så mange som et tjuetalls land i verden for å bekjempe vold og mobbing. De episodene vi har sett de siste dagene, med filming av vold, er i hvert fall ikke problemer som reflekterer utvik-

lingen i skolen primært. Det er et samfunnsproblem som dessverre også flytter seg inn i skolen. Det må bekjempes med den type anti-mobbetiltak som vi allerede har satt inn, og som skolene må ta enda mer alvorlig.

Bråk og uro i timene er en litt annen kategori. Der tror jeg lærerautoritet og faglige krav til elevene står veldig sentralt.

Arne Sortevik (FrP) [12:39:02]: Jeg vil ta opp to ting. Det ene gjelder kvalitetsreformen. Det er nok riktig at man ligger langt fremme i prosessen, men i den siste kjente undersøkelsen med rangering av de 200 beste universitetene i Europa – det var vel faktisk i større sammenheng enn Europa også – finner vi kun to av de fire norske. Det første av de to kommer først etter at vi har passert plass nr. 100. Jeg går ut fra at det ikke er en plassering og et mål som vi på noen måte vil slå oss til ro med. Det viser at det er behov for godt trykk på reformen for å sikre bedre kvalitet.

Det andre gjelder kompetanseutvikling for lærere, som det nå satses betydelig på, og hvor det er lagt inn 300 mill. kr i friske midler i neste års budsjett. Men hvor er satsingen på foreldrene? Det blir et enormt gap mellom satsingsomfanget knyttet til lærerne, som er viktig nok, og det lille vi har pint ut til foreldrenes nasjonale organ, FUG, på 5,6 mill. kr. Posten blir altså den samme i 2005 som i 2004. Her er det et stort misforhold.

Statsråd Kristin Clemet [12:40:23]: Når det gjelder høyere utdanning, mente jeg at vi lå langt fremme i prosessen med å implementere de endringene som man er enig om i Europa. Det er også i ferd med å bli et særstykke at vi bruker så store offentlige midler på høyere utdanning og heller ikke har tenkt å anfekte gratisprinsippet. Men det er jo helt riktig at vi har en kvalitetsutfordring. Dels er det en stor utfordring for et lite land, men det blir jo en enda større utfordring når vi får større mobilitet over landegrensene av studenter, forskere osv. Da er det ikke lett å være et bitte lite språkområde, litt perifert plassert på jordkloden. Det er vår store kvalitetsutfordring, som vi forsøker å gjøre noe med gjennom politikken for høyere utdanning og forskning.

Satsing på foreldre: Det er riktig at det er stor satsing på kvalitetsutvikling i skolen. Posten øker med ca. 70 pst. Men jeg kan berolige representanten Sortevik med at satsingen på foreldre ikke bare fremkommer av budsjettposten til Foreldreutvalget for grunnskolen. Den reformen som nå skal komme, Kunnskapsløftet, må bl.a. ledsages av et stort informasjonsarbeid og en dialog rettet mot foreldrene, ikke bare det som går over Foreldreutvalgets budsjett.

Rolf Reikvam (SV) [12:41:49]: Det er et uomtvistelig faktum at vi ikke har gjort det vi skulle på forsknings-siden. Vi skulle hatt 350 nye stipendiatstillinger i 2005 hvis vi hadde fulgt opp det Stortinget tidligere har sagt. Det får vi altså ikke til. Vi klarer 100 pluss fire – kjære vene, pluss fire som Stortinget nå legger inn til en del private institusjoner. Da kan jeg stille statsråden et spør-

mål som gjelder prioriteringer av de stipendiatstillingene som vi nå legger inn: Er statsråden enig i at det er de private institusjonene som bør prioriteres, i en tid da vi trenger satsing på forskning, spesielt innenfor eksempelvis realfagene?

Så til kvalitet i grunnskolen. I 1999 behandlet Stortinget St. meld. nr. 28 for 1998-1999, Mot rikare mål, om kvalitet i grunnopplæringen. Det er ikke første gang vi diskuterer kvalitet. Vi vedtok også et kvalitetssystem etter en stortingsmelding fremmet av Jon Lilletun. Bondevik var statsminister. Så å fremstille dette som om det er første gang vi diskuterer kvalitet, er positivt galt.

Så en liten ting: Det er ingenting i PISA-undersøkelsen som tyder på at de land som satsar på nasjonale tester og nasjonale prøver, gjør det bedre på den type tester enn det Norge gjør, jf. USA, Australia, New Zealand – og England, de klarer ikke engang å gjennomføre testene.

Statsråd Kristin Clemet [12:43:15]: Jeg må si at jeg ikke har kommet så dypt inn i PISA-studien at jeg har greid å sammenlikne de landene som har nasjonale prøver, slik vi har, for jeg kjenner faktisk ikke til noe land som har akkurat slike prøver, og resultater de måtte ha oppnådd. Men at det er mange land som har nasjonale kvalitetsvurderingssystemer, og som oppnår bedre resultater, er åpenbart, ettersom vi har kommet sent ut. New Zealand er, så vidt jeg kan erindre nå – jeg har ikke PISA-studien foran meg – et land som bruker mye mindre ressurser, og som kommer mye bedre ut i PISA-studien som nylig er fremlagt. Mitt poeng er at nasjonale prøver og åpenhet omkring dem gir anledning til å justere kursen underveis hvis man avdekker at resultatene er dårlige. Hvis vi fra 1997, da Reform 97 ble innført, og frem til i dag hadde hatt den type prøver, hadde vi kunnet justere kursen, enten det gjelder lesing, skrivning eller regning. Jeg synes på en måte at det er litt rart at et land skal vente på at OECD kommer med noen rapporter en gang i blant for å fortelle oss hvordan det står til i vårt utdanningssystem. Man skulle tro at vi selv var interessert i det og selv undersøkte det og var føre var.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [12:44:34]: Regjeringen foreslår stadig endringer i stipendordningene. Denne gangen er det bl.a. reisestipendet som kuttes.

Det er satt i gang en levekårsundersøkelse blant studenter. Det er Statistisk sentralbyrå som har satt den i gang på oppdrag fra departementet. Spørsmålet mitt er: Mener statsråden at studiefinansieringen i landet vårt er for god, siden en nå, før det foreligger resultater av denne levekårsundersøkelsen, velger å kutte i stipendene? Må studentene regne med at de må betale større deler av livsopphold og utdanning sjøl i framtiden? Eller bør en vente til resultatene av denne levekårsundersøkelsen foreligger, der vi får total gjennomgang av studentenes livssituasjon, deriblant økonomi?

Statsråd Kristin Clemet [12:45:42]: Jeg mener at norske studenters økonomiske situasjon er god, men ikke for god. Som det fremkommer av budsjettokumentene:

Når det foretas kutt, som samlet sett er mye mindre enn den satsingen man gjør, har det med helheten å gjøre, at vi ikke bare legger frem deler av et budsjett, men en helhet. Så vidt jeg kan se, har f.eks. et stort parti som Arbeiderpartiet, som for tiden er i opposisjon, samlet sett brukt mindre på utdanning enn det Regjeringen i posisjon nå skal gjøre ifølge de budsjettokumentene som foreligger. Det må tyde på at alle faktisk må prioritere og lage et budsjett innenfor noen rammer.

Med stor interesse også, siden det tross alt er mye snakk om kutt, så jeg en meningsmåling i VG forleden. Der spør man et representativt utvalg: «Hva mener du er hovedårsaken til at norske elever kommer så dårlig ut i den nye OECD-undersøkelsen?» Det er under 25 pst. som svarer: For lite økonomiske ressurser. Og så er det omtrent 60 pst. som svarer: For lave krav til elevene, for lite kompetente lærere, for lite fokusering på kjernefagene. Selv om det er mye debatt om ressurser, tyder dette altså på at selv ikke befolkningen mener at det er svaret på alt, men at også innholdet har betydning.

Vidar Bjørnstad (A) [12:47:06]: La meg få følge opp spørsmålet fra Rune Skjælaaen.

Det var enighet her i Stortinget om at gjennomføringen av kvalitetsreformen forutsatte en heving av studiefinansieringen. Da trenger vi en avklaring fra statsråden, for det første fordi denne regjeringen gikk imot den hevingen av studiefinansieringen som ble foreslått av vår regjering – den ble faktisk nulltet helt ut – og fordi statsråden og Regjeringen gang på gang, hvert år, har svekket deler av studiefinansieringen.

I forbindelse med lanseringen av pensjonsreformen nå ble det sagt at det er lagt opp til et system som skal gjøre det mer lønnsomt å jobbe ved siden av studiene. Da er spørsmålet mitt: Ønsker statsråden at vi skal ha en heltidsstudent som kan konsentrere seg om studiene i de månedene det er studier? For det andre: Mener hun at nivået på studentenes studiefinansiering er for høyt?

Statsråd Kristin Clemet [12:48:12]: Tja, om denne salen har vært enig om alt med hensyn til finansieringen av Kvalitetsreformen, er jeg litt i tvil om. Universitetene og høyskolene beregnet før regjeringsskiftet hva det ville koste å gjennomføre Kvalitetsreformen i høyere utdanning. De kom til at det ville koste 1,144 milliarder kr. Det sa daværende utdanningsminister Trond Giske at han var helt uenig i. Han mente at dette var noe man kunne få til innenfor de midlene man hadde, stort sett. Det var noe Arbeiderpartiet da, i posisjon i Stortinget, sluttet seg til ved behandlingen av Kvalitetsreformen.

Vi har fulgt opp når det gjelder å bedre studentenes økonomi. Jeg er klar over at man kan peke på litt frem og tilbake og litt kutt her og der, men studentenes økonomi er kraftig forbedret siden før Kvalitetsreformen. I tillegg har vi fullfinansiert Kvalitetsreformen i høyere utdanning. Begge deler betyr noe for studentene, for hvis ikke Kvalitetsreformen hadde vært fullfinansiert, hadde ikke studentene fått et så godt studietilbud. Da hadde de kan-

skje måttet studere lenger, og derved hadde de pådratt seg enda mer lån som de må betale tilbake siden.

Presidenten: Replikkordskiftet er avsluttet.

Neste taler er Arne Sortevik. Det er fremdeles en tale-tid på 5 minutter.

Arne Sortevik (FrP) [12:49:46]: Takk, president, da blir det mulighet til litt oppsummering når det begynner å dra seg mot slutten.

Først litt mer om utfordringen angående Fremskrittspartiets profil under replikkordskiftet etter mitt innlegg. I tillegg til svaret om kutt på universitets- og høyskolesektoren og å få plassene tilbake igjen vil jeg også peke på forskningssatsing. Jeg vil peke på at vi fortsatt har forslag om et utenlandsbudsjett, som vi tror vil komme på plass om noen år, også med tilslutning fra andre partier, og ikke minst at vi også har vi en profil som går på større grad av likestilling mellom private og offentlige skoler og private og offentlige undervisningsinstitusjoner.

La meg si litt om frittstående skoler. Det er satt av mer penger til frittstående skoler i 2005-budsjettet, og med lovverket på plass for friere etablering vil både nye skoler og nye plasser komme. Da er det viktig at kontrollen også er god, og at regelverket er tydelig og avklarende. Om dette sier Fremskrittspartiet i innstillingen sammen med regjeringspartiene:

«Flertallet vil understreke betydningen av og behovet for en enhetlig håndheving og praktisering av regelverket for frittstående skoler. Flertallet mener at dette bør gjenspeiles i organisasjonsstrukturen til Utdanningsdirektoratet.»

På Fremskrittspartiets vegne vil jeg understreke at vi ser på dette som viktig. Vi har en følelse av at gjeldende forskrift for frittstående skoler ikke alltid er klar nok, og heller ikke entydig og klargjørende brukt overfor de skoler det gjelder. Så det er viktig at vi sammen med regjeringspartiene har fått med denne presiseringen.

Så har jeg også lyst til å vise til en komitemerknad om leirskoler, som også er et område innenfor vårt fagfelt som har ført og fører en litt omflakkende tilværelse. I alle fall er det slik at komiteen er enig om at vi skal få en ny avlesning av status for tilbudet og omfanget av bruk av leirskoler i forbindelse med kommuneproposisjonen for 2006. Vår målsetting da, med adresse til representanten Reikvam, er at vi får tilbake igjen den ordningen vi hadde før SV sørget for at det statlige tilskuddet forsvant. Vi vil ha tilbake øremerket tilskudd, slik at vi etter vårt syn på en bedre måte sikrer leirskoleopphold for norske elever.

Så vil jeg vise til en merknad som Fremskrittspartiet er alene om. Det er noe vi drar med oss fra budsjettinnstillingen for 2001-2002, hvor det ble etterlyst gebyrstipend spesifikt ved den private undervisningsinstitusjonen BI, og hvor det var en saksbestilling som vi ikke kan se er fulgt opp i ettertid. Vi etterlyser derfor dette på nytt.

Sist, men ikke minst, vil jeg også vise til at en samlet komite står bak det siste romertallspunktet i innstillingen, nemlig å få en samlet gjennomgang av det statlige spesi-

alpedagogiske støttesystemet. Det har et litt vekslende flertall etterlyst flere ganger, både i budsjettssammenheng og da vi behandlet St.meld. nr. 14 for 2003-2004, om de hørselshemmedes undervisningstilbud. Det står det nå en hel komite bak, så vi forventer at det nå blir levert en grundig gjennomgang av det pedagogiske støttesystemet.

Lena Jensen (SV) [12:54:05]: Den offentlige fellesskolen er den viktigste byggeklossen for å skape det samfunnet som vi ønsker oss. En felles møteplass der man treffer og jobber sammen med noen som er ulik seg selv, skaper toleranse, tillit og forståelse i et mer og mer fragmentert samfunn.

Vi trenger en satsing på den offentlige fellesskolen. Det er det nødvendig og enormt viktig å få til nå. Vi har på mange måter en god skole, der undersøkelser viser at elevene trives veldig godt, og vi er faktisk på topp når det gjelder forståelse av demokrati. Men vi lykkes ikke godt nok. Evalueringer viser at vi har en skole som ikke utjevner forskjellene, men forsterker og kumulerer disse. Det er alvorlig at vi har en offentlig fellesskole som er med på å bygge opp og forsterke ulikhetene i samfunnet.

PISA-undersøkelsen viser oss at vi ikke lykkes godt nok i matematikk, norsk og naturfag. Men man kommer ikke unna at kommuneøkonomien er en viktig faktor for å lykkes i skolen. Kommuneøkonomien er nå skåret inn til beinet, og for de aller minste kommunene er det aller tøffest. På landsbasis har vi nå fått 1 600 færre lærere samt 7 000 flere elever i skolen. Det har resultert i større grupper og færre delingstimer, som igjen fører til at mange flere elever opplever at de ikke får den tilrettelagte undervisningen – opplæringen – som de har krav på.

Hva mer er det elevene opplever? De opplever tomme bassenger, eller bassenger som tømmes for vann. De opplever at bibliotek legges ned, eller at bibliotekene kjøper inn færre og færre bøker. I heimkunnskapen opplever veldig mange elever også at man ikke får de ingrediensene som man behøver. I naturfag, som er viktig, opplever man at eksperimentrom stenges, eller at utstyret er gammelt og slitt. Verktøyene for å få til en god opplæring tas fra skolen.

Vi har vedtatt en arbeidsmiljølov for elevene. Beregninger viser at en trenger 40–55 milliarder kr for å få pusset opp alle skolene våre godt nok. Det er fortsatt barn som sitter med hodepine før lunsj. Undersøkelser viser også at fire av ti elever plages av dårlig innelima.

SV ønsker å styrke tilskuddet til kommunene med 5 milliarder kr i frie inntekter. Vi ønsker å fylle opp hyllene med bøker, bassengene med vann, og vi ønsker å kjøpe utstyr og gi gode forhold for opplæring. SV ønsker å styrke og få fart i opprustningen av skolebygg.

Det er vedtatt en ny grunnskoleopplæringsreform med kompetansehevingstiltak. Det er vedtatt at IKT og digital kompetanse skal være en av basisferdighetene. Dette er viktig, og dette er bra. Å mestre digital kompetanse er en av de avgjørende faktorene for at man skal kunne lykkes i livet. Men så skjer det altså at det i budsjettet kuttes fra flertallets side med 15,4 mill. kr på digital satsing. Dette skjer mens man vet at man har store utfordringer i skolen

både i forhold til bredbåndstilknytning og PC-tetthet blant elevene, og ikke minst er spesielt kompetansen blant lærerne svak på digitale læremidler i pedagogisk bruk.

SV er også opptatt av å se en sammenheng i samarbeidet mellom skole og skolefritidsordning. For første gang i historien opplever vi nå at tallet på dem som går i skolefritidsordningen, har gått ned. Dette er på grunn av at man fra statlig side har fjernet seg fra det ansvaret man har. Man opplever at kommunene har blitt tvunget til å øke avgiften på skolefritidsordningen. På landsbasis ligger denne økningen på rundt 20 pst. SV foreslår i dette budsjettet at Regjeringen skal komme til Stortinget med en kompetanseplan, en egen sak om kompetanse i og utvikling av skolefritidsordningen. Dette får vi ikke flertall for, og hva sier det meg? Det sier meg at et flertall på Stortinget ikke er interessert i skolefritidsordningen.

Jeg vil på mange måter karakterisere dette budsjettet som et frontalangrep på distriktene. Reisestipendet er over halvert, fra 70 mill. kr til 30 mill. kr. Landslinjene er kun videreført et halvt år. Og, som jeg tidligere har vært inne på, man har kuttet 20 mill. kr i forhold til desentralisert utdanning.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [12:59:19]:

Det året vi no er inne i, er oppstartsåret for reforma når det gjelder trusopplæringa i Den norske kyrkja. Denne reforma, som siktar mot ei djuptgåande fornying og utvikling av trusopplæringa i Kyrkja, er rekna blant dei viktigaste innan Kyrkja i vår tid. Eg skal ikkje på ny argumentera for verdien av reforma eller for dei store perspektiva som er knytte til henne, men berre konstatera at vi er inne i ei spennande tid for Kyrkja og for alle som er opptekne av å føra vidare den kristne kultur- og trusarven til nye generasjonar. Det er sjølv sagt for tidleg i dag å ha ei klar meining om måla for reforma vil bli oppfylte. Det vi veit, er at reforma er møtt med entusiasme og stort engasjement i kyrkjelydane. Med bakgrunn i reformoppdraget har mange kyrkjelydar i landet på kort tid utvikla systematiske opplæringsprosjekt og søkt om midlar til gjennomføringa. Nær 600 av kyrkjelydane i landet, anten åleine eller i fellesskap med andre, sende inn prosjektsøknader for 2004. Fordi 2004 er oppstartsåret, ser eg dette som eit stort og gledeleg tal. Dei midlane som vart løyvde i 2004, strakk ikkje til for alle søknadene. I 2004 var det rom for å komma i møte ca. 100 prosjektsøknader. Det er ein god oppstart. I forslaget til kyrkjebudsjett for 2005 har Regjeringa prioritert ei vidare satsing på trusopplæring. Med ein auke på 25 mill. kr til reforma i 2005 vil det vera grunnlag for ei god utviding av talet på kyrkjelydar som kan få tilskott. Eg er glad for at vi med satsinga i 2005 kan sikra god framdrift og breidd i reforma. Særleg i den første tida av reformperioden ser eg det som viktig at vi får breidd og mangfald i reformarbeidet. Slik vil vi kunna sikra eit godt grunnlag for dei kommande evalueringane av reforma.

I samband med kyrkjebudsjettet for 2005 er det elles to andre saker som det er naturleg å nemna spesielt. Den eine handlar om presteskapet. Etter at det no er fastsett

nye tenesteordningar for prestane, er vi inne i ein reformfase for organiseringa av prestetenesta. Målsetjingane er ein betre leiarskap, meir samarbeid og større rom for fleksibilitet og spesialisering blant prestane. Eg håpar og trur at endringane vil vera til det beste både for prestane og for kyrkjelydane. Eit særleg viktig element i nyordninga av prestetenesta er å setja prostane i stand til å utvikla leiarrolla si. I budsjettet for 2004 vart det sett av 3 mill. kr til styrking av prostetenesta. I 2005 vil det vera ein auke på 1 mill. kr. Komiteen har slutta seg til dette, noko eg er glad for. Eg skulle gjerne sett ei større satsing til fordel for prostane, men i 2005 er det trusopplæringa som har fått høgaste prioritet.

Våren 2004 vart det halde ein kyrkjebyggkonferanse i Narvik, der det manglande vedlikehaldet av mange av kyrkjene våre var temaet. Vi hadde òg ein interpellasjonsdebatt i Stortinget i juni i år om same emnet. Det er eit faktum at når det gjeld skadetilstanden til mange av kyrkjene våre, har han utvikla seg negativt. Dette har gått føre seg i mange år. Fleirtalet i komiteen går inn for at det frå 2005 blir etablert ei rentekompensasjonsordning for kyrkjebygg, etter modell av den som er for skuleanlegg. Fleirtalet strekar under at formålet med ordninga er å styrkja istandsetjinga av kyrkjene, og at dei freda og verna kyrkjene bør ha høg prioritet. Eg er glad for at denne ordninga no kjem, som vil vera eit viktig tiltak for sikring og vern av kyrkjene. På dette området vil eg òg visa til det viktige arbeidet som blir gjort frå sentralt hald i Kyrkja. I regi av Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon vil ein nasjonal kyrkjebyggdatabse snart vera i drift. Denne vil tena som ein viktig reiskap for forvaltninga av kyrkjene framover. Eg ser det òg som positivt at Kyrkjerådet og Kyrkjemøtet på eige initiativ har invitert til ein open diskusjon om eventuell nedlegging av kyrkjer der situasjonen gjer det naturleg.

I komiteinnstillinga har medlemmene frå Arbeidarpartiet, SV og Senterpartiet ein merknad der det blir etterlyst større engasjement frå departementet i arbeidet med å få reell likestilling mellom kvinner og menn i Kyrkja. Eg kan forsikra om at likestillingsperspektivet alltid er tungt framme ved utnemninga av prostar og biskopar. Vi har no to kvinner i bispekollegiet, og vi har elleve kvinner blant dei 102 prostane. At det er ein låg prosentdel kvinner i desse leiarstillingane, heng i stor grad saman med at vi ikkje har fleire enn ca. 18 pst. kvinner i heile presteskapet. Den fornyinga av prestetenesta som vi no er inne i, er motivert ut frå mange omsyn. Eit viktig omsyn er at nyorganiseringa vil kunna verka rekrutterande ut frå eit likestillingsperspektiv. Med dei nye tenesteordningane vil det vera rom for tilpassing til livs- og familiesituasjonen for den enkelte presten. Dette er omsyn som tradisjonelt er viktige for kvinner. I det heile meiner eg at dei strukturelle endringane som prestetenesta no er inne i, vil vera til gode for likestillingsarbeidet i kyrkja. Og eg vil leggja til: Det var departementet som i si tid tok initiativ til desse endringane.

Oppdraget til Kyrkja er stort og vidtfemnande. Eg vil tru at Kyrkja alltid vil oppleve at dei økonomiske og materielle føresetnadene for dette oppdraget ikkje er godt

nok. Ut frå det oppdraget Kyrkja har, er det sjølvsagt vanskeleg å rekna objektivt på ressursbehovet til Kyrkja. Kyrkjebudsjettet for 2005 og satsinga på trusopplæringa representerer ei styrking av det økonomiske grunnlaget for Kyrkja. I denne samanhengen er det òg viktig at grensa for skattefritak for gåver til frivillige organisasjonar, inklusiv Den norske kyrkja, aukar frå 6 000 kr til 12 000 kr i 2005. Sjølv om eg ser behovet på mange felt innanfor Kyrkja, er eg som kyrkjestatsråd tilfreds med og glad for den budsjettauken Kyrkja har fått i 2005.

Unnskylld, president, er det feil tal her? Kan eg snakka litt til?

Presidenten: Presidenten hadde glemt å sette i gang klokka, og regnet med at statsråden hadde et manus som passet!

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [13:05:27]: Det er ikkje alltid det gjer det, men det er greit!

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Eva M. Nielsen (A) [13:05:55]: Jeg vil ta opp dette med trosopplæring i SFO. Kirkerådet har tolket Stortingets vedtak fra i fjor om at dåpsopplæring, trosopplæring, ikke skal være en del av SFO-tilbudet. Det var det Stortinget sa. Men Kirkerådets tolkning er ja til trosopplæring innenfor SFO-systemet.

I Ot.prp. nr. 30 for 2004-2005, som nyss ankom Stortinget, legger altså departementet Kirkerådets tolkning til grunn for at man skal kunne innta dåpsopplæring i SFO-ordningen. Mitt spørsmål til statsråden er: Hvor i Stortingets vedtak finner statsråden grunnlaget for å snu det vedtaket – som et flertall på Stortinget har gjort – og tolke det dit hen at Stortinget har sagt ja, vi vil ha bekjennelse i SFO. Stortinget sa det motsatte. Vi sa nei.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [13:07:14]:

Ja, eg hugsar veldig godt den diskusjonen vi hadde her i stortingssalen då vi hadde trusopplæringa oppe til debatt.

Representanten veit sikkert at eg har sendt ut på høyring det som går på konfirmasjonsopplæring, og eg tok òg med trusopplæring i SFO i denne høyringsrunden. Den saka er kommen til Stortinget. Ho gjekk igjennom i statsråd førre fredag, og Stortinget har ho no til handsaming. Vi har ikkje teke med noko om SFO i den saka vi sende til Stortinget, fordi eg faktisk har respektert det vedtaket som Stortinget har gjort, i forhold til handtering når det gjeld SFO.

Kyrkjerådet har sett på formuleringane i opplæringslova. Der er det formuleringar som legg til grunn at det kan gjerast lokale tilpassingar. Eg reknar med og vonar at dei får Stortinget med seg på den same tolkinga – at dersom det er nødvendig, kan det gjerast lokale tilpassingar. Men Kyrkjerådet er veldig oppteke av at trusopplæring er eit opplegg som skal haldast utanfor SFO. Men det er snakk om opningstider, og det er snakk om kva tid på dagen ein kan gi trusopplæring.

Arne Sortevik (FrP) [13:08:49]: Låneordning for kirkebygg er, som jeg omtalte i mitt hovedinnlegg, noe av utbyttet innenfor komiteens fagpolitiske område som vi fikk på plass allerede i finansavtalen. Ordningen vet jeg er mottatt med entusiasme og stort engasjement – den også – ute hos dem som sliter med kirkebygg som er dårlig vedlikeholdt.

Fremskrittspartiet gleder seg over resultatet. Vi har merknader som bl.a. peker på at «ordningen gjennomføres i nært samarbeid med bl.a. antikvariske myndigheter og kirkelige organer». Vi er opptatt av at vi får på plass retningslinjene rimelig raskt, slik at vi kan komme i gang og få brukt midlene. Det er helt åpenbart at det trengs mer enn 500 mill. kr. Jeg tror også at får vi godt dokumenterte søknader, får vi faktisk også et godt anslag når det gjelder i det minste en del av behovet. Men mitt hovedpoeng nå i denne runden er å understreke – og be statsråden sørge for – at dette må gå rimelig fort, slik at vi kan komme i gang med å få brukt pengene til vedlikehold av kirkene.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [13:10:09]:

Det er i grunnen enkelt og raskt å svare på det spørsmålet: Eg vil sjølvsagt gjera mitt for at det skal gå så fort som mogleg. Eg er klar over at det er eit stort behov. Det har vore eit stort behov i mange, mange år, og no har ein gripe fatt i det.

Eg vil leggja til at vi skal komma til Stortinget med ei eiga stortingsmelding om økonomien i Kyrkja, og då er sjølvsagt vedlikeholdet av kyrkjene òg ein del av det emnet. Men no startar vi eigentleg litt før med dei 500 mill. kr i låneordninga, som Stortinget kjem til å slutta seg til seinare i dag. Vi skal gjera vårt for at dette kan bli raskt effektuert. Eg har ikkje nokon tidsplan med meg i dag. Det vonar eg at representanten har forståing for.

Rolf Reikvam (SV) [13:11:01]: Det å samle seg skatter på jorden er ikke et bibelsk ideal. Liknelsen om den rike mannen er ikke særlig oppmuntrende for oss.

Vi i SV foreslo bl.a. å ta ut mer av fondsmidlene, bruke større avkastning av fondene for å sette det inn i kirkelig aktivitet. Vi foreslo helt konkret å ta ut 4 mill. kr ekstra. Vi mener at dette er innenfor de rammene som Stortinget tidligere har satt i forhold til at realverdien av fondet skal opprettholdes. Det fikk vi ikke gjennomslag for. Altså: Flertallet mener fortsatt at det å samle seg skatter på jorden er et godt ideal, istedenfor å bruke midlene på kirkelig aktivitet, slik vi helt konkret foreslo. Vi foreslo å bruke dem på tjenesteordningen, på dem som jobber mot vold, osv., og på Nidarosdomen.

Mener ikke statsråden at det er grunnlag for å øke uttaket og holde seg innenfor rammen, når budsjettet i 2005 legger opp til samme uttaket av fondet som i 2004, dvs. ca. 25 mill. kr?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [13:12:24]:

Så langt vi har kunnskap om no i forhold til fondets verdi, kan vi ikkje ta ut meir enn det vi har lagt inn i budsjettet. Grunnen til det er at vi i åra før har teke ut meir

enn det vi burde, fordi då var prognosane dårlegare enn dei har vore det siste året, når det gjeld veksten i fondet. Ut frå dei vedtaka vi har fatta på Stortinget om justering av fondet, at det ikkje skal mista sin reelle verdi, har vi gått så langt vi kan ut frå den kunnskapen vi har i dag, om fondets økonomi og justeringar i meiruttak for året før, då resultatet ikkje var så godt for fondet som det sannsynlegvis blir til neste år.

Rune J. Skjælaen (Sp) [13:13:23]: Jeg vil henlede oppmerksomheten på en komitemerknad angående dette med beredskapsavtale for prester.

Jeg er glad for at en samlet komite har sluttet seg til merknaden, hvor Stortinget ber «Regjeringen ta de nødvendige initiativ til å slutføre behandlingen om en beredskapsavtale for prestene». Dette er jo en sak som har ligget der lenge. Prestenes arbeidssituasjon, det alltid å skulle være tilgjengelig og alltid være beredt, er noe som sliter på veldig mange prester – derfor er jeg glad for at komiteen her har sagt det. Men spørsmålet til statsråden blir: På hvilken måte vil statsråden følge opp denne flertallsmerknaden?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [13:14:36]:

Det er Regjeringas syn at ein slik beredskapsavtale eigentleg høyrer heime i lønnsoppgjret. Vi har drøfta det nyleg og oppfordra til at dette blir ei sak som blir sett på dagsordenen i lønnsoppgjret til våren. Dette er eit lønns-spørsmål. Eg er heilt eining i representanten Skjælaaens beskriving av situasjonen: Dette er ein jobb som prestar har gjort i årevis utan å få noko for det. Dei har òg vore tilgjengelege heile døgnet utan å få noko lønn for den jobben. Og når det gjeld grunnløna deira, er det vel mykje sant i at ein ikkje skal samla seg skattar på jorda. Så på mange måtar er dette eit krav som burde vore innfritt for lenge sia. Men det er Regjeringas syn at dette må på bordet til lønnsoppgjret til våren. Eg vonar at ein kan forhandla seg fram til ein kompensasjon som speglar den innsatsen som prestane gjer.

Eva M. Nielsen (A) [13:15:45]: Jeg fikk med respekt å melde ikke svar på det spørsmålet jeg stilte i sted. Jeg må få sitere fra odelstingsproposisjonen, hvor det står at departementet

«legg til grunn at stortingsvedtaket om trusopplæringa og skolefritidsordninga skal tolkast slik Kyrkjerådet har forstått det».

Altså, det skal kunne tilpasses og legges inn i en SFO-ordning. Dette kan ikke oppfattes annerledes enn at departementet mener at trosopplæringen kan legges inn i SFO. Det er med respekt å melde i forhold til det svaret jeg fikk, dobbelt bokholderi.

Så jeg spør konkret igjen: Mener statsråden at Stortingets vedtak åpner for at det kan drives trosopplæring innenfor SFO-ordningen?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [13:16:44]:

Eg meiner at trusopplæring skal drivast i kyrkjebygga og der kyrkjelydane ynskjer å driva denne opplæringa.

Spørsmålet her er om ein kan gi trusopplæring i SFOs opningstid. Ein kan ikkje gi ein kommune pålegg om ikkje å begynna med trusopplæringa i SFOs opningstid. Det er ikkje alle som bruker SFO-ordninga, og dersom det er ein kyrkjelyd som ynskjer å gi trusopplæring i kyrkjelydshusa i SFOs opningstid, kan ikkje vi gi dei pålegg om at dei ikkje skal gjera det. Det er noko av grunngivninga, og eg vonar at komiteen, når ein skal handsama denne saka, ser litt nøyare på det som er sagt før. Vi har ikkje gått inn for å endra kyrkjelova slik at ein skal opne for trusopplæring i SFO, men vi tolkar opplæringslova på same måten som Kyrkjerådet har gjort. Difor er det ikkje omtalt i det heile i den saka som vart send over til Stortinget førre fredag.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

Jan Olav Olsen (H) [13:18:17]: Skolenes viktigste oppgave er kunnskapsformidling. En skole hvor elevene ikke tilegner seg kunnskap, er redusert til et oppholdssted. Gjennom St.meld. nr. 30 for 2003-2004 har Regjeringen og stortingsflertallet gitt norsk skole de nødvendige rammebetingelser for igjen å kunne være den gode kunnskapsformidler i et godt sosialt og pedagogisk miljø.

PISA-undersøkelsen som kom i forrige uke, bekrefter nødvendigheten av de tiltak som er vedtatt. Det er svært gledelig at vedtakene følges opp i statsbudsjettet, bl.a. gjennom den store satsingen på kompetanseheving for lærere. Bevilgningen til dette formålet er uten sidestykke i norsk historie. Det er også svært gledelig at det er utarbeidet en strategiplan for kompetanseutvikling i godt samarbeid med skoleeierne og organisasjonene.

Det er nødvendig med en kompetanseheving for lærere for å gi norske elever den nødvendige kunnskap. Det er ikke tilfredsstillende at våre elever skårer langt under middels i internasjonale undersøkelser. Komiteens leder, representanten Reikvam, sa i et intervju at dette ikke gir grunn til bekymring. Da kan jeg si på Høyres vegne at vi er sterkt uenige. Det gir grunn til bekymring, og regjering og storting har allerede reagert gjennom vedtakene i vår.

«Kultur for læring» er en reform som nå følges opp i budsjettet. Det er derfor vanskelig å forstå at Arbeiderpartiets leder, Jens Stoltenberg, i et intervju i etterkant av PISA-undersøkelsen etterlyste en snarlig kvalitetsreform. Har ikke Arbeiderpartiet fått med seg St.meld. nr. 30 og Kunnskapsløftet? Reformen er allerede vedtatt, og den følges opp i budsjettet.

Virkningene av vedtakene og tiltakene fra statsrådets og Regjeringens side vil ikke kunne måles på flere år. PISA 2003 er derfor ikke en dom over Clemet-skolen, som enkelte har påstått. De som hevder dette, har ikke kronologien i orden. Undersøkelsen ble gjennomført i mai 2003, og meldingen Kultur for læring ble behandlet i Stortinget i juni 2004. Dette er en dom over 1990-talls-skolen og L97!

Budsjettet har en sterk satsning på kompetanseheving for lærere og skoleledere. Det er nødvendig, og det er gledelig. Det er også viktig at disse midlene i stor grad

skal styres av den enkelte skole og skoleeier. Fortiden har vist at kompetansemidler altfor ofte har vært brukt tilfeldig, nærmest etter innfallsmetoden, med liten eller ingen positiv effekt i skolen og i læringsmiljøet. Skal midlene få den ønskede effekt, må det være en plan som vektlegger behovene lokalt.

Jeg er glad for at komiteen igjen har understreket viktigheten av landslinjene i videregående opplæring. Det er ikke første gang komiteen har reversert foreslåtte kutt. Særlig viktig er det at de kostnadskrevene landslinjene kan få opprettholdt sin status. Det er nødvendig for å gi disse tilbudene den nødvendige økonomi og forutsigbarhet. Landslinjene innenfor idrett og folkemusikk, som ikke er særlig kostnadskrevene, kan få en endret status i forbindelse med et forhåpentligvis positivt vedtak her i salen om fritt skolevalg på tvers av fylkesgrensene. Dette vil være i tråd med komiteens flertallsmerknad i fjorårets budsjettinnstilling, og jeg regner med at dette følges opp av departementet.

La meg også kommentere kort voksenopplæringskapitlet. Både studieforbundene og fjernundervisningen har de siste årene fått til dels store kutt, og smertegrensen er nå nådd. Tilskudsreduksjonen har til en viss grad vært positiv ved at studieforbundene har måttet satse på aktiviteter som gir inntjening utover statstilskuddet, men ytterligere reduksjon vil kunne være til stor skade. Jeg vil peke på komiteens merknad, der vi ber om at Stortinget får seg forelagt en gjennomgang av voksenopplæringsloven og voksenopplæringsprosjektets rapport fra juli 2003.

Jeg vil også peke på situasjonen for kompetansesentrene og den uro som er innenfor feltet i forbindelse med den planlagte omorganisering. En samlet komite står bak forslaget om en gjennomgang av feltet i statsbudsjettet for 2006, og jeg forutsetter at vi da får rik anledning til å debattere den fremtidige organiseringen.

Jeg vil bruke de siste minuttene på kirkebudsjettet. Jeg vil gi statsråden honnør og ros for den måten trosopplæringsreformen er fulgt opp på. 2005-budsjettet er nesten en fordobling i forhold til 2004. Det er svært positivt. På den måten kan antall forsøksmenigheter bli utvidet slik at underveisevalueringen kan bli reell og spenne over den nødvendige bredde av forsøksmenigheter. Verken antallet menigheter, 99 av Kirkens over 1 100 menigheter, eller tidsaspektet er tilstrekkelig til at reformen kan evalueres nå. Det er skuffende at Arbeiderpartiet ikke vil øke bevilgningene, men bare videreføre dagens nivå med tillegg av evalueringsmidler. I virkeligheten må dette leses som at Arbeiderpartiet vil stoppe trosopplæringsreformen og legge den død. Det er ytterst beklagelig. Jeg er derfor glad for at flertallet fremdeles står på konklusjonen fra behandlingen av trosopplæringen og ser viktigheten av dette store arbeidet.

Eva M. Nilssen (A) [13:23:38]: Jeg vil innledningsvis fra komiteens side markere at det også er kirkekomiteen som nå behandler sitt budsjett. Jeg synes det er viktig å synliggjøre at Kirken er viktig både for oss som folk og for det arbeidet vi skal gjøre på Stortinget. Kirkens høyti-

der følger oss i stort og smått gjennom et langt liv. Kirken betyr fortsatt svært mye for folk flest, ikke bare for dem som deltar mest aktivt, som går til gudstjeneste hver søndag, og som deltar i menighetsarbeidet, men også for det brede lag av befolkningen. Den norske kirke er og skal forbli en folkekirke, det er vi enige om, selv om vi kanskje legger litt andre definisjoner i ordet «folkekirke». Men Kirken vil prege forholdet mellom stat og kirke i Norge uansett hvilken tilknytningsform vi vil ha i framtida.

Statsråden var innom likestilling i Kirken, og det er jeg veldig glad for. Likestillingsloven skal bidra til å fremme likestilling, og slår fast at kvinner og menn skal ha samme muligheter til utdanning, arbeid, kulturell og faglig utvikling. I 1999 vedtok Kirkemøtet en egen handlingsplan for kvinnespørsmål og likestilling. To år senere ble det vedtatt en strategiplan der det bl.a. heter at likestillingsarbeidet skal gjennomsyre hvert enkelt satsingsområde i Kirken. Presten Gry Friis Eriksen har brukt et stipend til å studere dette, og konkluderer med at integreringen av likestillingsperspektivet i Den norske kirke er tilfeldig og personavhengig. Friis Eriksen etterlyser konkrete tiltak. Noen gjennomarbeidet handlingsplan har vi ikke sett fram til nå. Flere av de ansatte i Kirken etterlyser en ny giv og et bredt engasjement for likestilling i Kirken. Jeg er derfor glad for at Kirkemøtet har tatt dette opp på eget initiativ. Kirkemøtet er en viktig forsamling, og deres debatter betyr mye for hva slags kirke vi vil ha i framtida – men jeg savner drahjelp fra statsråden. Hvordan kan Kirken bli bedre på kvinne- og likestillings-spørsmålene? Tallenes tale er klar. Av de 100 prostestillingene vi har i Den norske kirke, er det nettopp sagt at det er kun 11 kvinner. I 1999 utgjorde andelen kvinnelige prester kun 14 pst. Det er jo et tilbakeslag når vi fortsatt kan lese om at kvinner ikke blir innstilt til kirkelige jobber på grunn av sitt kjønn eller sin legning.

Så har jeg behov for å si noe om dåpsopplæringen. Jeg har behov for å minne om Arbeiderpartiets primærstandpunkt da vi behandlet dåpsopplæringen i Stortinget. Representanten Lyngstad har vært raskt ute med å karakterisere Arbeiderpartiet når det gjelder vår holdning til dåpsopplæringen. Både representanten Lyngstad og andre har tydeligvis glemt Arbeiderpartiets holdning da dåpsopplæringen ble behandlet i denne sal. Jeg kan forsikre representanten Lyngstad og de øvrige om at vår holdning til dåpsopplæringen er den samme i dag som den vi hadde da. Vi mente da, og vi mener fortsatt, at et begrenset antall menigheter skal drive prosjektvirksomheten, og at utvidelsen av antall deltakende menigheter først skal skje etter at evaluering er foretatt. Det er et standpunkt vi har hatt hele tiden, jeg synes det skal stå respekt av at man følger det videre. Arbeiderpartiet står på det. Vi vil ha forslag om prosjektgjennomføring oppfulgt av evaluering, og så vil vi utvide antallet menigheter. Men vi vil ha kunnskap om det prosjektet som gjennomføres, før vi utvider det til det antall som flertallet her ønsker.

Så litt til årets budsjettbehandling i komiteen. Om det går det an å si at behandlingen i komiteen har vært svært avklarende. Vi har fått se regjeringspartiene i lykkelig to-

spann med Fremskrittspartiet, og har kunnet registrere hvordan trivselen på den siden av komiteebordet har vært økende. Det synes lekende lett for Høyre å omfavne Fremskrittspartiet, og påfallende enkelt for Kristelig Folkeparti å være med på ferden. Kanskje dette inntrykket ikke avspeiler forhandlingsprosessen slik den egentlig var – det vet jeg ikke – men det er det inntrykket man sitter igjen med etter at årets budsjettbehandling i komiteen er avsluttet.

Arbeiderpartiet har i sitt alternative budsjett videreført den utdanningspolitikken vi har ført de senere år. Det er temmelig frustrerende når Regjeringa år etter år i sitt budsjettforslag tar de samme omkampene i Stortinget. Jeg kan nevne landslinjer, sikkerhetsopplæring for fiskerne, kutt i voksenopplæringsmidlene, osv., osv. Selv enstemmige vedtak i stortingsalen der man ber om evaluering og tilbakemelding, blir neglisjert av Regjeringa. Det synes jeg er trist.

Et annet viktig område der Regjeringa har kuttet hvert eneste år, er innenfor voksenopplæringen. Vi vet at deler av den store voksenopplæringsreformen ikke virker etter hensikten. Svært få benytter seg av muligheten til å komme inn på videregående skole eller høyere studier. Dette er nærmest blitt en elitereform, der flesteparten av dem som bruker mulighetene, er personer med høy utdanning. Undersøkelser viser også at de som ikke bruker mulighetene, begrunner dette med mangel på penger.

Regjeringa har en uttalt målsetting om å satse på livslang læring, men statsråden og Regjeringa har uttalt at kutt i voksenopplæringa er gjort av budsjettmessige hensyn, og at departementet de siste årene har valgt å prioritere andre grupper. Statsråden har ikke brukt ordet «skattelettelse», men det ligger vel i kortene.

Arbeiderpartiet *har* i sitt alternative budsjett videreført dagens nivå for sikkerhetsopplæringa for fiskere. Arbeiderpartiet *har* videreført driften av samtlige landslinjer. Arbeiderpartiet *har* styrket kommunenes økonomi, slik at den offentlige skolens økonomi også skal styrkes.

Avslutningsvis vil jeg nok en gang slå fast at Arbeiderpartiet er sterkt imot den utilslørte tilrettelegginga for etablering av private skoler som nå skjer. Arbeiderpartiet ønsker å styrke den offentlige skolen – og ikke stimulere til et ytterligere fragmentert utdanningssystem, verken på grunnskolenivå eller på videregående skole-nivå.

Ine Marie Eriksen (H) [13:31:15]: Regjeringa har lagt fram et budsjett der en satser på utdanning. Konkret oppfølging av St.meld. nr. 30 for 2003-2004 om kvalitet i grunnopplæringa er en hovedprioritering. Regjeringa fortsetter også med å følge opp Kvalitetsreformen i høyere utdanning, en reform som nå – ett år etter at den ble innført – begynner å gi de ønskede resultatene, i form av lavere strykprosent, bedre gjennomstrømming, tettere oppfølging og bedre resultater for studentene.

For regjeringspartiene og Fremskrittspartiet var det under komiteehandlinga viktig å understreke betydningen av reisestipendet for studenter som del av en god norsk studiefinansiering. Vi la på plass 30 mill. kr til reisestipendet og endret noe på innretningen av det, slik at

det fikk en skjerpet sosial profil. Stipendet har klart størst betydning for de studentene som har lang og dyr reisevei. Det er viktigst å bevare en best mulig ordning for disse studentene.

Den siste tidas debatt om elevers læringsutbytte bekrefter at kursendringa med reformen Kunnskapsløftet, som Stortinget vedtok i juni, er nødvendig og riktig. Med en klar fokusering på grunnleggende ferdigheter, tydelige læringsmål, lokal metodefrihet kombinert med nasjonal kvalitetssikring, tilpasset opplæring, økt timetall og skjerpede krav – i kombinasjon med allerede igangsatte handlingsplaner for økt leselyst og -ferdighet og satsinga på realfag – beveger norsk skole seg klart i retning av økt kunnskap og økt læringsutbytte.

Derfor er Regjeringas satsing på kompetanseheving for lærere så viktig. En forpliktende avtale underskrevet av Utdanningsforbundet, KS og departementet gir god grunn til å være optimist. Totalt satses det i dette budsjettet 700 mill. kr på kompetanseheving, nye læreplaner med tydelige og forpliktende læringsmål og fire nye uketimer på barnetrinnet. Til sammen har Regjeringa på tre år bevilget penger til tolv nye uketimer på barnetrinnet, etter at timetallet stod stille på 1990-tallet.

Etter tre år med denne regjeringa lever vi ikke lenger i et vakuum der ingen vet stort om tilstanden i norsk skole. Bevisst informasjonsinnsamling og kartlegging har vist at det foregår mye riktig og bra. Men samtidig har det vist at vi har store utfordringer, bl.a. når det gjelder læringsutbytte i realfag og norsk. Dels handler det om at kunnskapen må bedres, dels handler det om at læringsmiljøet preges av uro og av mangel på disiplin. Disse signalene må tas på alvor av alle – og ikke avfeies eller bortforklares.

Hadde det vært slik at mer penger alene var løsningen, ville vi ikke hatt utfordringer. Men til tross for at vi er – og fortsatt skal være – i verdenstoppen når det gjelder ressursbruk, har vi altså utfordringer som handler om organisering, om tilpasset opplæring, om kunnskap, læringsutbytte og disiplin. Enkelt sagt: Hvis vi ikke makter å bygge grunnmuren for små barn, som danner fundamentet for videre læring, har vi mislyktes.

Et samfunn som ikke tar elever, kunnskap og læringsutbytte på alvor, er et kaldt samfunn. Samfunnet blir ikke varmere av at man overser utfordringene, at man sitter stille og ser på at tusenvis av elever faller igjennom – fordi det ikke er vilje til å tenke nytt og gjøre det som skal til for å bygge grunnmuren.

Men Arbeiderpartiet fortsetter å sky innholdsdebatten i skolen. Det bekreftes av partiets fokusering i budsjettbehandlninga. I grunnopplæringa konsentrerer de seg om skolefritidsordning og leirskoler. De siste dagene har Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet fremmet krav om gratis skolemat, et krav i 2–3 milliarderkronerklassen – som skal være svaret på manglende læringsutbytte og lite tilpasset opplæring.

I VG 11. desember skriver Arbeiderpartiets Karita Bekkemellem Orheim om «en utdanningsdebatt som gjennom Clemet har vært preget av kvantitative kostnytte-analyser».

Og hun skriver:

«Det er galt å måle god skoleutvikling i forhold til bedriftsøkonomiske indikatorer som effektivitet og produktivitet.»

Arbeiderpartiet bør snart begynne å konsentrere seg om å delta i den innholdsdebatten som foregår om norsk skole, og slutte å polemisere mot det de tror er – og skulle ønske var – Regjeringas politikk. Ingen andre enn venstresida bruker bedriftsøkonomiske termer i skoledebatten. Regjeringa gjør det ikke! Forskerne gjør det ikke! Men for venstresida er det åpenbart mye enklere å henge seg til ønskedebatter enn til reelle debatter.

I artikkelen konkluderer Bekkemellem Orheim med at vi trenger «flere dyktige lærere, bedre skolebygg, bibliotek og gymsaler».

Behovet for dyktige lærere har Regjeringa gjort noe med ved å komponere ny lærerutdanning og satse på kompetanseheving. Men skoledebatten i Norge dreier seg ikke om gymsaler. Den dreier seg om læringsutbytte, kunnskap og tilpasset opplæring. Regjeringa driver et møysommelig arbeid for å bygge grunnmuren for små barn, et arbeid som krever tydelighet, ansvar, prioritering, engasjement og varme. Vi stiller krav fordi vi bryr oss. Et samfunn der folk bryr seg, er et varmt samfunn.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Elsa Skarbøvik (KrF) [13:36:32]: Tidlig i dag morges var jeg på Lucia-frokost, der presten i min menighet kunne annonsere at menigheten sist fredag hadde fått tildelt penger til trosopplæring, med det forbehold – selvfølgelig – at budsjettet i dag blir vedtatt. Det er stor entusiasme rundt omkring i menighetene. Jeg registrerer at vi med Arbeiderpartiets budsjett ikke hadde fått dette. Arbeiderpartiet har heller ikke noe svar på min utfordring, men bruker angrep som forsvar i denne saken.

Skolen skal utvikle elevene også gjennom verdier, etikk og kultur. Komiteen viser til verdiprosjektet «Skal, skal ikke» som ett eksempel. KRL-faget er et annet.

I juni samlet kirke-, utdannings- og forskningskomiteen seg om skolens mål: å gi barn og unge allmenndannelse, personlig utvikling, kunnskap og ferdigheter. Vi understreket at lærerne er skolens viktigste ressurs og avgjørende for elevenes læringsutbytte. Kristelig Folkeparti er spesielt glad for at Regjeringen følger opp dette ved å sette av 300 mill. kr til kompetanseløft for lærere.

Som saksordfører i forbindelse med stortingsmeldingen Kultur for læring var det viktig å understreke at det må satses enda sterkere på engasjerte og kompetente lærere, og at læreryrket blir verdsatt og respektert. Med den nye PISA-undersøkelsen forsterkes inntrykket av behov for Kunnskapsløftet.

Studier viser at mange lærere er for ettergivende og lite læringsstøttende. Samarbeid med PPT, foreldre og skoleledelse må også benyttes til kompetanseutvikling.

Stor lærertetthet er viktig. Det må vi fortsatt ha. Jeg mener vi må følge nøye med nettopp i utviklingen av dette i vårt langstrakte land.

Etter mange besøk på skoler i Vestfold er det mitt bestemte inntrykk at mye er bra. Det bygges nye skoler, de gamle rehabiliteres, det investeres i datamaskiner og annet utstyr. Holdningsarbeid og god opplæring preger mange skoler. For eksempel ved Berger skole i Svelvik er det som står på denne oblaten som jeg står med, respekt – omsorg – ansvar, overskriften på skolehverdagen deres.

Folkehøyskolene er en verdifull del av skolesystemet som fremmer allmennutdanning, folkeopplysning og egenutvikling. Den statlige finansieringen er i tråd med Innst. O. nr. 85 for 2001-2002, der man understreket at de årlige justeringer av tilskuddet skal skje på bakgrunn av elevtallutvikling og generell kostnadsutvikling. Dette skaper forutsigbarhet for skolene. Det ble også påpekt at folkehøyskolelandskapet ikke skal være statisk, men utvikle seg i tråd med behov som melder seg, når det gjelder godkjenning av nye skoler.

De statlige høyskolene skal i samarbeid med forskningsmiljøer og næringsliv skape regional utvikling. Det må skapes arenaer for kompetanseutvikling mellom disse, slik det omtales i Regjeringens plan for en helhetlig innovasjonspolitik.

Gode lokaler er også viktig for å sikre kvalitet i utdanningen. Vi vet at det er mange byggeprosjekt under planlegging. Ett av dem er samlokalisering av Høgskolen i Vestfold. Etter komiteens vurdering må det ved prioritering legges vekt på at byggeprosjektet samlokalisering av Høgskolen i Vestfold er ferdig prosjektert og har en godkjent kostnadsramme og dermed er klart for igangsetting. Hittil er det brukt 22 mill. kr til prosjektering.

Raymond Robertsen (H) [13:39:59]: Alle er enige om at utdanning er svært viktig. Utdanning er så vesentlig at det er det eneste tilbudet som er obligatorisk for alle. Ingen foreldre eller barn kan velge bort tilbudet om utdanning. Livets fundament er mye bygd på hvilken utdanning man får, og samfunnets grunnmur er kunnskapen blant dets innbyggere.

Dette er et bakteppe som vi som utdanningspolitikere må ha. En feilslått utdanningspolitikk har en større pris enn politisk nederlag og skam hos de ansvarlige. Feilslått utdanningspolitikk kan ødelegge tusenvis av individer og sette landet mange år tilbake. Dette er et politikkområde hvor det ikke er rom for politiske eksperimenter og politisk nøling.

Mandag ble en internasjonal komparativ undersøkelse – PISA – lagt fram. Norske elever gjør det ganske dårlig sammenlignet med elever i andre land. Spesielt skårer norske elever ganske svakt i realfag. Noen av problemområdene det pekes på, er at norske læreplaner er utydelige og uten forpliktende læringsmål, at det registreres sviktende ferdighetstrening, og at man ser manglende kvalifikasjoner i realfag hos lærerne.

Dette er dessverre noe vi ikke kan være stolte av. Høyre gikk i 2001 til valg på at skolen trengte en kvalitetsheving, og at skolen som kunnskapsformidler må komme i sentrum. Samarbeidsregjeringen har etter sin tiltredelse fått flertall for en rekke endringer som nettopp setter kunnskap, både blant lærere og elever, i fokus.

Opptakskrav når det gjelder lærerutdanningen, nye læreplaner, nasjonale prøver og et kompetanseløft hos lærerne er bare noen av tiltakene som iverksettes.

Enkelte mente og mener at Samarbeidsregjeringen, Høyre og Kristin Clemet, går for fort frem når det gjelder kvalitetsheving i grunnskolen. Når vi vet hvor viktig utdanning er, hvor lang tid det tar å endre skolen, og hvordan Norge ligger an i forhold til kunnskapsnivå, har vi ingen tid å miste.

I dag vedtar vi et historisk beløp, som skal gå til kompetanseheving blant lærere og skoleledere. Dette, sammen med en grunnleggende endring av norsk skole gjennom skolereformen Kunnskapsløftet, vil vi i fremtiden se fruktene av.

Til slutt vil jeg henlede oppmerksomheten mot et viktig tiltak som blir vedtatt i dag. Stortinget kommer etter forslag fra Regjeringen til å øke avskrivingssettsene for studielån for låntakere som bor og jobber i Finnmark. Det er ingen som har nevnt dette, men det er en gledelig nyhet, som kan bidra både til rekruttering av lærere og høy kompetanse til et område som har hatt dårlig med det. Så det Stortinget gjør i dag ved å oppjustere settsene i tiltakssonen, skal Stortinget være stolt av.

Ine Marie Eriksen (H) [13:43:22]: Mens Regjeringa og de andre som deltar i debatten om innholdet i norsk skole, diskuterer læringsutbytte, disiplin, kunnskap, kompetanseheving og tilpassing av opplæringen, har venstresida også under dagens debatt meldt seg ut av disse diskusjonene, som åpenbart er vanskelige for venstresida i politikken. De fortsetter å snakke om SFO, om tomme basseng, gymsaler og leirskoler. Jeg har ikke hørt ett innlegg fra venstresida hvor man har tort å gå ordentlig inn i innholdsdebatten. Tvert imot har jeg hørt veldig mye om kommuneøkonomien. Karita Bekkemellem Orheim snakket om «daglige tilbakemeldinger» om kutt i kommunene. Vidar Bjørnstad snakket om «kutt på vårt område på mange hundre millioner kroner». De eneste som kutter i vår sektor, er Arbeiderpartiet sjøl. Så når representanten Bekkemellem Orheim sier at det kuttes i utdanningsbudsjettet i Stortinget, er det altså sagt i et anfall av dyp selvinnsikt.

Det er faktisk slik at Arbeiderpartiets alternative opplegg for kommunene ville bety en påplussing på ca. 49 mill. kr i de frie inntektene i 2005 sammenlignet med budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet. Når vi grovt sett vet at omtrent en tredjedel av kommuneøkonomien går til skole og utdanning, betyr det at påplussingen ville vært omtrent 16 mill. kr. Jevnt fordelt på 434 kommuner blir det 37 557 kr pr. kommune. Det skal altså representere et voldsomt løft for skolesektoren, sammenlignet med den kommuneøkonomien Arbeiderpartiet angriper. Som om ikke det er nok, så sender Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet en gigantregning til kommunene før blekket i innstillingen er tørt, en regning på 2–3 milliarder kr for gratis skolemat. Det er ikke til flere lærere, ikke til gratis skolebøker, til gymsaler, fylling av basseng, bibliotek, leirskoler eller SFO, ikke til kvalitetsutviklingstiltak, men til mat. Det vil bok-

stavelig talt spise opp den marginale forskjellen i Arbeiderpartiets budsjett og budsjettforliket.

Jeg gjentar min oppfordring til særlig Arbeiderpartiet, som har styrt Utdanningsdepartementet nesten hele etterkrigstida, om å tørre å gå inn og tørre å mene noe om innholdet i norsk skole, mene noe om læringsutbytte, mene

noe om kompetanseheving, mene noe om kunnskap, tydelige læringsmål og tilpasset opplæring.

Presidenten: I henhold til Stortingets vedtak tidligere i dag avbrytes nå møtet og settes igjen kl. 16.

Møtet hevet kl. 13.50

Møte mandag den 13. desember kl. 16

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n :

Sakene på dagens kart (nr. 29)

Presidenten: Den innkalte vararepresentant for Rogaland fylke, Ingrid *Fiskaa*, har tatt sete.

Man fortsatte behandlingen av

s a k n r . 1

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2005, kapitler under Utdannings- og forskningsdepartementet, Kultur- og kirke- og forskningsdepartementet samt forskningskapitler under Nærings- og handelsdepartementet, Fiskeri- og kystdepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 17) (Budsjett-innst. S. nr. 12 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 1 (2004-2005))

Jan Olav Olsen (H) [16:02:36] Jeg vil gjerne ta opp et par ting som jeg ikke fikk tatt opp i mitt hovedinnlegg.

Først til kirkestatsråden: I debatten om trosopplæringen var Stortinget opptatt av evaluering av reformen, ikke minst av underveisevaluering. Jeg merket meg at også statsråden er opptatt av dette, og var det i sitt innlegg. En samlet komite var den gangen opptatt av at trosopplæringen skulle få en bredde som sikret at den favnet mange barn og unge. Jeg har derfor lyst til å be statsråden om å utdype noe hvordan hun ser at denne viktige underveisevalueringen bør og kan gjennomføres, og hva som er tenkt fra statsrådets og departementets side om dette. Selv om det er for tidlig å gjennomføre evalueringen, er det ikke for tidlig å planlegge den og begynne forberedelsene.

Dette med kirkevedlikehold har også vært oppe i debatten. Da har jeg lyst til å fortelle Stortinget og statsråden at noen steder blir virkelig kirkene rehabilitert og oppusset. I går var jeg på gudstjeneste i min hjemlige kirke, Gjerstad, som er gjenåpnet etter å ha vært stengt et år etter å ha blitt rehabilitert for 5 mill. kr, vesentlig gjennom kommunale og innsamlende midler. Så der hvor det er vilje, er det muligheter.

Så til et par saker under Utdanningsdepartementet. Jeg vil peke på at Stiftelsen Arkivet nå endelig får egen budsjettpost. Stiftelsen Arkivet er en viktig institusjon for å formidle okkupasjonshistorie til barn og ungdom. Hvert år besøker svært mange skoler fra Sørlandet Arkivet og får innsyn i vår nære forhistorie. Det er viktig at driften sikres forutsigbarhet gjennom opprettelsen av egen budsjettpost. Det skjer nå.

En av de fem grunnleggende ferdigheter nedfelt i St.meld. nr. 30 er det å kunne beherske digitale verktøy. Dette er et område hvor mange elever har større kompetanse enn sine lærere. Det er derfor viktig at lærere kan få et kompetanseløft innenfor dette området. Gjennom de

siste årene er det utviklet et utmerket kompetanseprogram ved Høgskolen i Agder, LærerIKT, som svært mange lærere har deltatt i. Evalueringene fra deltakerne er svært gode. Jeg vil gjerne peke på den merknad som komiteen har når det gjelder LærerIKT og digital kompetanse.

I alle budsjettdebatter de siste årene har friskolekapitlet vært et tema. Det forbauser meg at opposisjonen på venstresida ikke vil ta innover seg at vi har et regelverk, vedtatt av Stortinget, som krever en viss bevilgning. Bevilgningen over dette kapitlet er regelstyrt. En reduksjon av beløpet her vil derfor måtte bety enten en bevisst underbudsjettering eller at lovverket og regelverket må endres. Regelverket vil ikke bli endret i 2005. Derfor vil opposisjonen her bedrive en bevisst underbudsjettering. Jeg beklager det som en slett måte å drive budsjettarbeid på.

Til slutt: Representanten Bekkemellem Orheim sa i sitt innlegg at regjeringspartiene i en merknad sier at SFO kun er et oppbevaringssted for barna. Det er en uttalelse som jeg ikke kan se i min utgave av innstillingen. Jeg tror heller ikke at representanten Bekkemellem Orheim finner den i sin.

Per Roar Bredvold (FrP) [16:06:04]: Jeg er svært glad for at det ble et forlik mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, som blant mange gode tiltak også fant penger til de landslinjene vi har. Dette er skoler hvor motivasjonen er på topp, både hos de ansatte og, spesielt, blant elevene. Her lærer elevene bl.a. å håndtere kompliserte store og små anleggsmaskiner og trailere. De sprenger og bygger og frakter alt som fraktes kan, og når de er ferdige, står arbeidsgiverne klare, og de får jobb.

Derfor er landslinjene med på å bygge opp landet. Anleggsbransjen trenger en årlig rekruttering på anslagsvis 500–600 anleggsmaskinførere og reparatører. Hadde det ikke vært for disse linjene, hadde det vært svært vanskelig å dekke denne etterspørselen.

Plan- og bygningsloven stiller strenge og klare kvalitetskrav til dem som skal utføre anleggsarbeid. Krav til godkjent sikkerhetsopplæring er en del av dette. Fagbrev er en nødvendighet for å håndtere de dyre og kompliserte maskiner man har i dag.

For Distrikts-Norge, med store avstander, hvor busser og lastebiler er en nødvendighet, er det svært viktig at linjene beholdes. Her kan f.eks. Våler videregående skole i Hedmark nevnes som en av dem som gjør en kjempejobb og er med på å utdanne gutter og jenter som næringslivet etterspør. Uten denne og de andre linjene ville bl.a. transportbransjen hatt store problemer med å få dyktige sjåførere til sine biler og arbeidsplasser. De negative ringvirkninger dette kunne ha gitt, ville ha vært katastrofale for distriktene. Veiene våre ville da ganske snart ha blitt fylt opp av utenlandske lastebiler fra Øst-Europa, med de problemer dette ville gitt. Derfor var det med stor glede Distrikts-Norge så at det ble et forlik nettopp på dette med landslinjer.

Et annet moment som tilsier at det er behov for disse linjene, er Nasjonal transportplan, hvor det sies både at det skal bygges nye veier, og at gamle skal utbedres.

(Bredvold)

Til dette trengs bl.a. gode sjåførere, med god utdanning og gjerne noe lokal tilhørighet. Vi får nå håpe at pengene til disse linjene blir mer langsiktige enn de har vært. Det er bare noen få år siden vi hadde samme debatten, også da ble Fremskrittspartiet redningen.

Med mer langsiktighet får skolen og de ansatte mer ro til å planlegge og til å gjøre en enda bedre jobb. Elevene vet at de får en skoleplass de ønsker, næringslivet vet at de får dyktige folk etter hvert som behovet er der, og Norge slipper å ta inn utenlandsk arbeidskraft til noe vi kan produsere selv.

Søren Fredrik Voie (H) [16:09:05]: Komitelederen, Rolf Reikvam, summerte opp sitt innledningsinnlegg og sin gjennomgang av utdannings- og forskningspolitikken med at dette viser at Regjeringen og regjeringspartiene ikke har vilje til å satse på utdanning og forskning. Fra mitt ståsted er det ingenting som er mer feil enn en slik konklusjon. Det er nesten slik at jeg må undres på om vi har vært til stede i samme komite og samme storting de fire siste årene.

Jeg synes også det som er kommet fram i dagens debatt, viser at konklusjonen til Reikvam er fullstendig feil. Best ble det kanskje illustrert av representanten Bjørnstad, som ved henvisning til forrige forskningsmelding i Stortinget refererte til hva arbeiderpartiregjeringen hadde beregnet skulle være veksten i norsk forskningsbevilgning for å komme opp på OECD-nivå. Han sa da fra talerstolen på Stortinget at det som har skjedd i denne stortingsperioden, har medført at veksten er større enn det forrige regjering hadde beregnet for å komme opp på OECD-nivå. OECD-nivået er et bevegelig mål, og ikke en gang SVs alternative, uansvarlige budsjett har greid å legge inn nok penger til å nå OECD-målet. Det sier litt om realismen i dette målet, og det gir oss nok rik mulighet til å diskutere det når vi får en ny stortingsmelding til våren.

Det må også ha gått komitelederen fullstendig hus forbi at kvalitetsreformen i høyere utdanning er fullfinansiert, at det er lagt inn over 1,1 milliarder kr til å fullfinansiere denne reformen, at vi nå gjennomfører et kunnskapsløft i skolen hvor det er lovet i størrelsesorden 2–3 milliarder kr bare i etter- og videreutdanning av lærerne som er i skolen i dag, og at utdannings- og forskningsbudsjettene aldri har vært større enn de har vært nå. I denne situasjonen synes jeg vi må kunne trekke stikk motsatt konklusjon av det som komitelederen gjorde i sitt innlegg tidligere i dag.

Det SV gjør, er å bevilge mer til kommunene. Samtidig ble det påpekt at man tar fra bevilgningene til private skoler, som kun er en ren omfordeling innen kommunesektoren og innen den enkelte kommune.

Jeg synes også det er påfallende, når man fra Arbeiderpartiets side kritiserer Regjeringen og regjeringspartiene i forhold til bevilgninger, at Arbeiderpartiet kutter i sitt eget alternative budsjett til utdannings- og forskningssektoren, og så kritiserer andre for at man bevilger for lite penger. På toppen av det hele deltar man overho-

det ikke i den innholds- og reformdebatten som er helt nødvendig – om valg av pedagogisk metode i skolen, om krav til kvalitet og innhold, om krav til innsats i skolen – den debatten som pågår for fullt, og som Arbeiderpartiet og til dels SV fullstendig har meldt seg ut av.

Rolf Reikvam (SV) [16:12:22]: Søren Fredrik Voie fortsetter å svinge seg. I stad i innledningsforedraget sitt fortalte han at han og Regjeringen hadde et oppgjør med dagens grunnskole og dagens læreplaner. Jeg er ikke sikker på at Søren Fredrik Voie har fått med seg – det er mulig det har glippet et øyeblikk – at den generelle delen av læreplanen i skolen ligger fast. Det er der vi har trukket opp målene, kunnskapssynet og elevsynet, og det ligger fast. Det er mulig at Høyre ønsker å endre det også, men flertallet har i alle fall sagt at den generelle delen av læreplanen ligger fast.

Så har det vært bred politisk enighet om at vi skal endre faglæreplanene. Det har vi vært enige om hele veien – at de ikke er gode nok, på den måten at de har vært for omfattende, læringsmålene har vært for utydelige. Vi har sagt at dette skal vi gjøre noe med. Politisk har det vært bred enighet om at den delen av skolen skal vi gjøre noe med. Men grunnlaget, den generelle delen av læreplanen, ligger bom fast. Og takk for det, for det er der menneskesynet, elevsynet, kunnskapssynet er nedfelt, og det er det helt avgjørende.

Voie sier nå i sitt siste innlegg at det har vært en omfattende satsing på forskning. Det er godt mulig at vi har satset på forskning. Men i forhold til målet er vi ikke kommet et hakk nærmere. Man kan harselere med målet, gjennomsnittet i OECD. Men vi er ikke kommet nærmere, det er problemet. Fortsatt bruker land vi ønsker å sammenlikne oss med, Sverige og Finland, mellom 3 og 4 pst. av bruttonasjonalproduktet til forskning. Vi bruker 1,8 pst. – da forholder jeg meg til tallene fra Forskningsrådet. Ved starten av perioden brukte vi 1,6 eller 1,7 pst. Vi har altså ikke nærmet oss målet i løpet av denne fireårsperioden. I motsetning til andre partier fremmet vi i SV forslag. Vi laget en opptrappingsplan, en fireårig opptrappingsplan, slik at vi skulle nå målet i 2005. Vi fikk dessverre ikke flertall for dette, og nå ser vi hva som skjer, nemlig at vi ikke er kommet nærmere.

Dette er ganske alvorlig. Forskning, forskningsinnsats, forskerutdanning – alt dette er grunnlaget for den verdiskaping vi skal ha framover. Hvis ikke vi er villige til å satse på det, hva skal vi egentlig satse på i dette land? Det er utgangspunktet, og der er vi ikke kommet et hakk nærmere, beklageligvis. Det er status quo i forhold til der vi startet for fire år siden. Det er vi nødt til å ta innover oss, for det er jo de faktiske forhold. Det er tall som vi alle sammen greier å lese, hvis vi har en viss vilje til å lese det vi får oss forelagt.

Altså har vi ikke kommet nærmere det som var målet når det gjelder forskningsinnsats.

Vi har deltatt i debatten om innholdet i skolen. Vi har foreslått en ny lærerutdanning. Vi sier at vi skal ha nye læreplaner. Vi ser behovet for å utvide lærerutdanningen fra fire til fem år, osv. Jeg synes vi har gått inn i debatten

om innholdet i skolen, så jeg forstår ikke hvorfor Høyre driver og maser om dette om igjen og om igjen!

Presidenten: Ja, etter som dagen går, blir ordbruken mer og mer spenstig. Det vil presidenten advare mot.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [16:15:50]: Jeg hadde ikke tenkt å ta ordet flere ganger, men etter å ha hørt innlegget fra representanten Ine Marie Eriksen, synes jeg faktisk det er på sin plass. Jeg var jo litt usikker en stund på hvem hun snakket om, om det bare var Arbeiderpartiet, men jeg har forstått at det gjelder både Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet. Hun påstår at vi har vært fraværende i forhold til innholdsdebatten.

Jeg vet ikke om representanten Ine Marie Eriksen har vært fraværende, men det må hun nesten ha vært dersom hun ikke greier å huske tilbake til det som skjedde da vi vedtok Innst. S. nr. 268 for 2003-2004 i juni, da både Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti var veldig tydelige og aktive i forhold til innholdsdebatten. Vi er med på kompetanseløftet, vi er med på timetallsutvidelsen, vi er med på at Broen – altså det som er mellom den generelle læreplan og de enkelte læreplaner – skal erstattes av Læringsplakaten, og vi er med på at det skal utarbeides nye læreplaner med tydelige og klare mål. Jeg synes faktisk at det er uhørt av representanten Ine Marie Eriksen å karakterisere partier som virkelig har tatt skolens innhold på alvor, på den måten hun gjør. Hvis vi skal få det stempelet fordi vi også er opptatt av hvordan dette kompetanseløftet skal skje og hvordan vi skal få en god skole, hvis det at vi nevner ressurser, på en måte skal diskvalifisere oss til å ha en mening om innholdet, synes jeg representanten bør tenke etter én gang til. Vi er opptatt av at de vedtak som Stortinget har gjort i forhold til å ruste opp skolen, som skal bli en god læringsarena for alle elever, følges opp med nødvendige ressurser rundt om i kommunene. Det burde også representanten Ine Marie Eriksen være opptatt av. Når vi leser og hører om kutt rundt omkring, ville det være underlig om vi ikke påpekte det når vi snakker om hvordan kompetanseløftet og styrkingen av skolen skal kunne gjennomføres.

Så vil jeg bare minne om at Senterpartiet har omskrevet ett av forslagene, forslag nr. 8, fordi Presidentskapet vurderte det slik at det var et rammeavhengig forslag. Det er nå omskrevet og omdelt i salen.

Dessuten vil jeg gi melding om at Senterpartiet kommer til å støtte forslag nr. 4 i innstillingen, der det står:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for å etablere et kiropraktorstudium i Norge.»

Senterpartiet er med på hele merkningen, det står i innstillingen, men vi vil også være med på forslaget.

Statsråd Svein Ludvigsen [16:19:11]: Av alle de viktige ting vi har diskutert i dag, er det også viktig å minne om at noen skal betale regningene; det er investeringer i forskning og dermed nye arbeidsplasser. I marin sektor er 937 mill. kr, dvs. nesten 35 pst. av Fiskeri- og kystdepartementets budsjett, øremerket til forskning. Forskningsrådets innsats på marin sektor er 525 mill. kr.

Innovasjon Norge har gitt tilsagn om nærmere 1 milliard kr, til sammen 2,5 milliarder kr. Jeg er tilfreds med at det bekrefter at Regjeringen satser på marin sektor. I tillegg kommer SkatteFUNN, som 436 bedrifter i marin sektor har satsset på. Og næringen har sitt eget forskningsfond som finansieres med en avgift.

For å møte framtidens utfordringer er det nødvendig at vi får en bedre utnyttelse av de ressursene som brukes på forskning og utvikling. Det er derfor viktig og riktig at de næringsrettede forskningsbevilgningene i hovedsak nå skal konkurranseutsettes i regi av Forskningsrådet, slik at de i størst mulig grad kan spille opp mot og spille sammen med midler fra andre finansieringskilder. I arbeidet med den såkalte blågrønne alliansen er det også fokus på å utnytte potensialet i marin sektor og ta ut synergieffekter i forhold til landbruket og næringsmiddelindustrien.

Sammenligner vi norsk innsats med det som skjer i EU – og vi er en del av det fellesskapet på mange måter – må vi konstatere at EU i Lisboa-erklæringen fremmer en ambisjon om at Europa skal være verdens mest konkurransedyktige region. Satsingen på forskning og utvikling som et viktig virkemiddel for å bygge opp et europeisk forskningsområde, et såkalt indre marked for forskning, omfatter hele Europa, og vi bør så absolutt være med også i det fellesskapet. Det innebærer at EUs forskningsmidler vil komme til å øke vesentlig i årene framover, og det vil innebære store muligheter for norske forskningsmiljøer. Det er grunnleggende viktig at norsk fiskeriforskning, bl.a., er riktig strukturert til å delta i denne prosessen framover. Dersom vi lykkes, vil det ligge store gevinster bl.a. i forhold til framtidig finansiering, kunnskapsoppbygging og nettverksbygging innenfor norsk marin sektor.

Norge bør og skal ha en tydelig rolle i Europa innenfor det marine området i den europeiske regionale arbeidsdelingen. I de europeiske rammeprogrammene for forskning ligger det også betydelige løft av europeiske vitenskapelige infrastrukturer. Regjeringens ambisjon er at Norge skal ha den ledende rollen som en internasjonal marin nasjon og være et attraktivt vertsland også for utenlandske forskere.

Når det gjelder havet, hadde jeg lyst til å trekke fram at vi selvfølgelig har et geografisk fortrinn, som også har blitt forsterket av tradisjon når det gjelder bruk, overvåking, forvaltning og utforskning av havets ressurser. Jeg har lyst til å gi positiv tilbakemelding og skryt til Havforskningsinstituttet og det nye forskningsfarøyet «G.O. Sars», som nylig vant Forskningsrådets formidlingspris for sin innsats knyttet til MAR-ECO-ekspedisjonen, en ekspedisjon som også bidrog til å utløse internasjonale midler, i hovedsak fra amerikanske fond, til økt marin forskning.

Eli Sollied Øveraas (Sp) [16:22:36]: Eg vil innom ei anna opplæring som ikkje har fått så mykje merksemd her i dagens debatt, men som har stor betydning for ei heil yrkesgruppe. Endå ein gong bidreg Regjeringa, med støtte frå Framstegspartiet, til å skape uro og usikkerheit

rundt tryggingsopplæringa for fiskarane. Rett nok er det stor semje i komiteen om at slik opplæring er viktig for å førebyggje og ikkje minst redusere omfanget av ulykker i det ein kan kalle landets farlegaste yrke, likevel vert løyvinga redusert med over 50 pst.

Bruken av kursfartøyet «Kongsnes» har vore ein suksess. Kursa har vorte haldne langs kysten, og fiskarane har fått delta der dei bur. Den løyvinga som no står att, er på i underkant av 7 mill. kr. I realiteten vil det innebere at den mobile ordninga ikkje lenger kan vidareførast. Det er ikkje rart at både fiskarane og deira pårørande reagerer sterkt. Som representant frå kyst- og fiskerifylket Møre og Romsdal deler eg den reaksjonen. Eg er både forundra, uroa og ikkje minst svært skuffa over fleirtalet. Men regjeringspartia og Framstegspartiet tek ikkje desse reaksjonane frå kysten innover seg. Det synest ikkje som dei vert tekne på alvor. Det ser ut til at det å spare nokre få millionar på statsbudsjettet betyr meir enn tryggleiken til utøvarane av det som eg vil karakterisere som landets farlegaste yrke.

Dette er ei ordning som har fungert. Det synest å vere ein trend i politikken til Regjeringa at ting som fungerer, skal avviklast. Det som er vel fungerande, skal gjerast vanskeleg fungerande. Då spør eg meg sjølv: Er ikkje målet å gjere kvardagen enklare og betre både for yrkesutøvarar og for folk flest i landet vårt?

Lena Jensen (SV) [16:25:05]: Det var meget interessant å høre på Ine Marie Eriksen og hennes retorikk i debatten i dag. Det eneste det innlegget kan karakteriseres som, er et forsøk på å skyve fokuset og ansvaret for en feilet politikk fra seg. Innlegget fra representanten viser at det eneste kvalitetsfokuset fra Høyre er å sette i gang nasjonal overvåkning, hvor man tar fra de lokale skolene både muligheten, kompetansen, ansvaret og ikke minst verktøyet for intern kvalitetsutvikling. Eneste svar fra Høyre på kvalitetsutvikling i skolen er nasjonale prøver, som er en mislykket strategi – det vet vi fra erfaringer fra andre land. Vi vet at systemet er enormt kostnadskreven, og det gir ingenting igjen. Det er med på å styre undervisningen i et system som skaper vinnere og tapere, og som hemmer læring istedenfor å fremme det.

Ine Marie Eriksen mener at venstresiden ikke er med i debatten om innholdet og kvaliteten i skolen. Jeg har knapt nok hørt noe mer usaklig sagt fra denne talerstolen. Er det noe SV har vært delaktig i og fremmet forslag om hele tiden, er det innholdet og kvaliteten i skolen. Jeg kan ramse opp noe: Vi har foreslått en ny type lærerutdanning. Vi ønsker en økt satsing på etterutdanning av lærere. Vi ønsker interne kvalitetssystemer i skolen for å fremme kvaliteten. Vi har foreslått nasjonale tester som skal være et overordnet verktøy, der 5 pst. av elevene skal trekkes ut, fordi vi mener at vi trenger å se hvordan den nasjonale utviklingen er i skolen. Vi har foreslått entreprenørskap i grunnutdanningen og design og teknologi i utdanningen. Vi har foreslått økt satsing på IKT. Og vi ønsker mye, mye mer forskning. Hele denne innstillingen er full av tiltak for kvalitetsutvikling i skolen. Men

det er slik at kvalitet også henger sammen med økonomi og verktøy.

Når det gjelder private skoler, har Høyre og Regjeringen i denne perioden foreslått en økning på om lag 1 milliard kr til private skoler. De sier det er for å øke kvaliteten i skolen. Når det kommer til den offentlige skolen, har man den motsatte retorikken: mindre penger og mindre kvalitet. Dette henger ikke sammen. Det handler ikke om kvalitet i utdanningen når det blir færre lærere og flere elever, færre delingstimer og færre som får tilrettelagt opplæring. Debatten i dag viser at Høyre neste skritt for å få en bedre skole er å innføre disiplin. Jeg ser fram til å høre hvilken måte dette skal gjennomføres på.

Det budsjettet som blir vedtatt i dag, viser at skattelette til de aller rikeste vises i klasserommet og går direkte på bekostning av den offentlige skolen. Høyre tar fra kvalitetsutvikling i den offentlige skolen og gir til de rike.

Arne Lyngstad (KrF) [16:28:19]: Når jeg bad om ordet igjen, var det på grunn av det innlegget som representanten Eva M. Nielsen hadde i forhold til trosopplæringen. Jeg opplevde at representanten Nielsen der for så vidt bekreftet at Arbeiderpartiet slutter opp om trosopplæringsreformen. Det synes jeg er positivt. Jeg respekterer også at de ønsker et forsøk og så evaluere reformen, men det inntrykket jeg sitter igjen med, er at omfanget av forsøket skal holdes på et minimum.

For Kristelig Folkepartis del er vi av den oppfatning at også forsøket må ha et omfang som gir god grunn for evalueringen. Vi er overbevist om at disse midlene er vel anvendte penger. I trange tider viser prioriteringen seg også når det gjelder midler. Jeg synes at representanten Bekkemellem Orheim i sin replikkveksling sa nokså ærlig at Arbeiderpartiet ikke klarte å prioritere trosopplæring innenfor sin budsjettamme. Det er et ærlig utsagn, men det betyr også at der ligger det en prioritering.

Satsingen på trosopplæringen synes jeg er viktig. Jeg tror at hvis vi lykkes med dette, vil det også øke sjansene for å få oppslutning om et felles KRL-fag i skolene. Jeg merket meg med interesse Arbeiderpartiets positive kommentarer i dag omkring dagens KRL-fag. Min skuffelse over Arbeiderpartiet er knyttet til det jeg oppfatter som en litt reservert holdning til trosopplæringen, et inntrykk som festet seg da jeg i Adresseavisen leste representanten Trond Giskes begrunnelse i forhold til driftsbevilgningen til Nidarosdomen, hvor han sa at han heller ønsket å dekke driftsbevilgningen til Nidarosdomen ved å ta fra trosopplæringen. Det forteller meg at det er mange andre kirkelige aktiviteter som i Arbeiderpartiet er viktigere enn trosopplæring. Ingenting ville glede meg og Kristelig Folkeparti mer enn om også Arbeiderpartiet for fullt gikk inn for å støtte Kirkens trosopplæring med tilstrekkelige midler.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland [16:30:45]:

Eg skal prøva å ikkje forlengja denne debatten meir enn nødvendig, men prøva å svara på nokre av dei utfordringane som eg har fått under debatten.

Fyrst går eg til representanten Eva M. Nielsen, som utfordra meg i forhold til det som går på likestilling, og sa at det skjer lite på den fronten. Då vil eg berre nemna at i dei siste åra har vi systematisk lagt opp til leiarkurs for kvinner i Kyrkja, vi har vektlagt kvinner si deltaking i etterutdanning frå departementet si side, vi har nettverksseminar for kvinnelege medlemmer og toppleiarar i Kyrkja, og i tillegg har vi ei ny tenesteordning som skal leggja til rette for at ein betre skal kunna kombinera ein yrkeskarriere med bl.a. resten av livet sitt. Dessverre er det spesielt viktig for kvinner slik samfunnet vårt er bygt opp, og eg vonar at vi på sikt skal få til at både kvinner og menn er like opptekne av akkurat det. Men desse tinga er verkeleg med på å få fram kvinner innafor Den norske kyrkje, og eg trur ikkje det er gjort noko meir frå tidlegare kyrkjestatsrådar på akkurat dette feltet enn det vi gjer no og har gjort til no. Men i utgangspunktet er det vel, som eg sa i innlegget mitt, berre 18 pst. av prestane som er kvinner, og difor vil det visast igjen både i forhold til biskopar og prostar.

Så var det det som går på evaluering av trusopplæringa, som representanten Jan Olav Olsen utfordra meg på. Når det gjeld trusopplæringa, legg vi opp til ei brei evaluering. Vi ynskjer jo i trusopplæringa å gi ein visjon om å lyfta fram ei raus og tydeleg Kyrkje, der born og unge får hjelp til å leva livet i tru, håp og kjærleik, som vi seier det. Målet er å utvikla ei systematisk opplæring som fremmar kristen tru, gir kjennskap til den treeinige Gud og gir hjelp til livstolking og livsmeistring for alle mellom 0 til 18 år. Ut frå denne visjonen og desse måla og verdiane har Kyrkjerådet lagt opp til at opplæringa skal evaluerast i heile prosjektperioden. Opplæringa har ei erfaringsbasert prosjektorganisering der ein byggjer på kyrkjelydane sine egne erfaringar. Det blir gjort systematisk såkalla summative og formative evalueringar heile vegen av frittstående forskingsinstitusjonar og Diakonhjemmet og Menighetsfakultetet i samarbeid med Otto Hauglin frå firmaet Agenda. Det er viktig at vi har fleire kyrkjelydar å samanlikna oss med. Difor er eg veldig glad for at vi har fått støtte til å fordobla innsatsen, for når vi har evalueringa, som skal gå kontinuerleg, er det viktig at vi har fleire prosjekt å kunna evaluera og òg ta med oss erfaringa vidare når vi skal byggja ut trusopplæringa fullt ut, slik som vi har sagt.

Vidar Bjørnstad (A) [16:33:47]: Jeg vil komme med noen kommentarer til debatten. Jeg er ikke sikker på om representantene Søren Fredrik Voie og Ina Marie Eriksen ville ha bestått eksamen i historie hvis de påstod at Arbeiderpartiet skulle sky en debatt om innholdet i norske skole. Jeg minner da om at bakgrunnen for den stortingsmeldingen og den reformen som vi behandlet før sommeren, var at Arbeiderpartiet satte ned Kvalitetsutvalget i sin siste regjeringstid. Og jeg minner om at Arbeiderpartiet satt i regjering i bare ett av de siste sju årene.

Vi satte i gang lesetester, vi meldte Norge på i internasjonale undersøkelser, og det ble igangsatt arbeidstidsreformer eller utprøving av fleksibilitet knyttet til lærernes arbeidstid. Vi var med stort sett på innstillinger knyttet til

en bedre lærerutdanning, men det bør jo ikke overraske Ine Marie Eriksen at en viktig del av budsjettdebatten handler om ressurser. Så prøvde også representanten Ine Marie Eriksen å ta æren for den omfattende utvidelsen av antall skoletimer for å styrke basisfagene i år og neste år. Men det var vitterlig etter et trykk fra Arbeiderpartiet i budsjettforliket for inneværende år at vi fikk det på plass. Den samme taktikken merket jeg også at statsråd Clemet brukte i forhold til studiefinansiering, da hun sa at studentene hadde det brukbart økonomisk, og det var imot hennes vilje.

Jan Olav Olsen påstår at resultatet som nå framlegges i noen fag, er en dom over L97. Men er det noe som forskeren som stod bak den evalueringen påpeker til slutt, er det at det er altfor tidlig å gi et endelig resultat av L97. Og det er ulike erfaringer på ulike områder i grunnskolen. Det er en god del positiv erfaring både på barnetrinn og ungdomstrinn, men mest på barnetrinn, men det påvises også svakheter. De svakhetene ønsker Arbeiderpartiet å være med på å rette opp, og det gjorde vi i forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen før sommeren.

Men da jeg viste til PISA-undersøkelsen tidligere i dag, så ble det sagt noe om relasjonen elev-lærer og god nok lærerstøtte, og jeg kan ikke med min beste vilje skjønne at færre lærere og større grupper eller klasser er et positivt bidrag til å få mer tilpasset opplæring. Jeg synes det er synd og en undervurdering av vanlige folks forstand når en påstår at dette har ingenting med deres barns skoletilbud å gjøre, når foreldre i tusenvis går i protesttog mot nedlegging av skoletilbud rundt omkring i kommunene, som til slutt er Regjeringens ansvar.

Presidenten: Arne Sortevik har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Arne Sortevik (FrP) [16:37:18]: Da må jeg bruke den korte merknaden på å bemerke at flere av partiene har brukt dette som en oppsummeringsdebatt, og ikke som en budsjettdebatt, og man har sett på kursendring og kursskifte. Det vil også gjerne Fremskrittspartiet gjøre.

Vi har merket oss to viktige kursskifter i de årene som har gått. Det ene er at det er blitt enklere å etablere private skoler. Det er kvaliteten som avgjør, og med godkjenning følger det også offentlige penger. Det bør foreldre og elever være fornøyd med, og Fremskrittspartiet er også fornøyd med det.

Gjennom St.meld. nr. 30 sier vi definitivt farvel til enhetsskolen. Vi får et fokus på kunnskapsskole. Vi får slutt på ettergivenhet som læringsstrategi, som har vært en ulykke for mange elever i mange, mange år. Vi får forhåpentligvis gjort slutt på å erstatte læring med aktivitet, slik at vi får en bedre skole for elevene.

Presidenten: Ine Marie Eriksen har også hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Ine Marie Eriksen (H) [16:38:44]: Selvsagt er det ikke slik at det å snakke om ressurser i skolen er diskvalifiserende i kvalitetsdebatten. Men min påpekning, som åpenbart traff opposisjonen på et veldig ømt punkt, var at hver gang noen, Regjeringa inkludert, reiser en debatt om innholdet i norsk skole, har opposisjonen en tendens til å besvare ethvert spørsmål med et krav om mer penger. Da blir det med respekt å melde en total avsporing når representanten Lena Jensen påstår at Regjeringa står for «mindre penger og mindre kvalitet» i offentlig skole, og at «skattelette til de aller rikeste» tar kvalitet fra skolen. Dette er bare en total avsporing.

Det jeg tillot meg å påpeke, var bl.a. basert på de siste dagers oppslag i avisene, hvor Arbeiderpartiet, SV og Senterpartiet er positive til en ordning med bl.a. skolemat, som vil koste mellom 2 og 3 milliarder kr i året. Det er ikke et svar på dårlig læringsutbytte og lav disiplin i skolen.

Raymond Robertsen (H) [16:40:02]: Jeg har hørt på debatten her i dag. Det er riktig at det har vært mye debatt om utdanningspolitikk generelt, og litt om budsjettet spesielt.

Da jeg hørte på debatten, tenkte jeg at jeg skulle lytte litt ekstra, for det er noen partier her i denne salen som gjerne ønsker å gå sammen og danne en ny regjering som alternativ til den sittende regjering. Da prøvde jeg å høre litt på hva som ble sagt med hensyn til utdanningsområdet, for det er klart at skulle så galt skje at disse partiene får flertall, skulle det være interessant å vite hva Skole-Norge har i vente.

Jeg må si at det ble ikke så veldig klart da jeg satt og hørte på debatten i dag. Fra SV sies det at PISA-undersøkelsen kanskje ikke er så viktig å høre på, det er andre ting som er mye viktigere. Arbeiderpartiet sier derimot at den er meget viktig. Når det gjelder skolebøker, klammer Arbeiderpartiet seg til låneordninger som det viktigste, og det må de holde på. Mens Senterpartiet sier at læremiddelstipendet er det viktigste og det riktige. Når det gjelder friskolene, sier Senterpartiet at friskoler kan de tåle til en viss grad, mens SV og Arbeiderpartiet sier at det synes de ikke noe særlig om.

Innenfor utdanningsbudsjettet ser vi at SV vil øke utdanningsrammen, mens Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å redusere utdanningsrammen i budsjettet. Og sist hørte vi også at SV og Senterpartiet sier nei til nasjonale prøver, mens Arbeiderpartiet sier ja til det.

Det er ikke så veldig klart for meg hvilken kurs som peker seg ut. Debatten har dreid seg om en del kutt og omprioriteringer i budsjettet. Det er klart at når opposisjonen kutter i overføringene til friskolene, som igjen er direkte tyveri fra kommunene – de stjeler fra kommunene – for å finansiere sine egne tiltak her, da blir det på mange måter en veldig snever debatt.

Men så tar debatten en liten, artig vending på slutten. Jeg fikk nesten inntrykk av at det ble en hyllest til Clemet-skolen, i den forstand at man støtter en endring i fagplanen. Det skulle bare mangle, det er klart vi støtter det. Det er i hvert fall fra talerstolen her sagt at kompetanse-

løft er et kjempeviktig tiltak i skoleverket. Nå ser vi at innstillingen støtter ikke opposisjonen dette i merknadsform. Det som det er vanskelig for meg å se, og som jeg med min beste vilje ikke klarer å se, er hvordan sosialistenes skole kommer til å bli hvis de måtte vinne valget. Det kan nesten se ut som om Clemet-skolen er skrevet i steintavler, og at man ikke kommer til å se noen endring på de viktige grepene som Kristin Clemet, Høyre og Samarbeidsregjeringen har gjort. Da kan det være veldig betimelig for eventuelt et annet flertall i neste periode at noen har gått opp veien, gått de viktige skrittene og tatt de vanskelige avgjørelsene på vegne av foreldrene og framtidens elever.

Presidenten: Presidenten vil bemerke at å bruke benevnelser som «stjeler» og «tyveri» om en del av Stortingets virksomhet, ikke er akseptabelt, og ber om at det må representanten legge av seg.

Statsråd Kristin Clemet [16:43:08]: Det er et par ting jeg vil nevne før debatten avsluttes.

For det første: Komiteen ber Regjeringen utvide antall nye stipendiatstillinger innen Stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid med to stipendiatstillinger innenfor rammen i 2005. Komiteen har ikke gjort budsjettvedtak som følger opp dette, og jeg tolker komiteen slik at departementet derfor skal omdisponere stillinger fra andre institusjoner. Jeg vil derfor ta sikte på å omdisponere en stilling fra Universitetet i Oslo og en stilling fra NTNU i forbindelse med RNB.

For det andre: I St.prp. nr. 1 er det foreslått å omdisponere 20 studieplasser fra hver av tre institusjoner med dårlig kapasitetsutnyttelse på ingeniørutdanning. Parallelt økes antall ingeniørstudieplasser ved Høgskolen i Stavanger, i Sør-Trøndelag og i Bergen. I budsjettinnstillingen skriver komiteen om Høgskolen i Gjøvik at den «legger til grunn at departementet i første omgang utsetter en slik flytting inntil en nærmere vurdering er foretatt og fremlagt i Revidert budsjett».

Komiteen skriver ikke hvor studieplassene skal tas fra. Jeg vil legge til grunn at en reversering av dette studieplasskuttet på Høgskolen i Gjøvik må gjennomføres slik at det fordeles på de tre høyskolene som har fått tilført disse studieplassene.

Mens Stortinget hadde julelunsj, ble det fremlagt en ny internasjonal studie om norsk skole, den såkalte TIMSS-studien om naturfag og matematikk. Det kan kanskje være grunn til å nevne den før vi går fra hverandre, for den viser ganske dramatiske resultater. Den viser at i 2003, da denne studien ble gjennomført i over 50 land, og da mange utviklingsland – dette gjelder altså ikke bare den velstående delen av verden – lå norske elever fra et halvt til ett år under det nivået de lå på i 1995, selv om de i mellomtiden har gått ett år mer på skolen. Det er en ganske dramatisk ferdighetssvikt denne studien viser. Det er en utvikling som må snus. Vi må snu en utvikling i retning av kunnskapsløshet. Vi er nødt til å stoppe en utvikling mot enda større ulikheter i norsk skole. Det springer en i øynene at det særlig er to ting

som må forandres fra L97 – jeg er glad for at det nå uttrykkes stor støtte til dette – det er at vi er nødt til å ha klare læringsmål og faglige krav til elevene, og at vi er nødt til å satse mer på kompetanse i skolen. Det satses i og for seg mye på kompetanse i norsk skole, det har man gjort før også, men man har ikke etter- og videreutdanning som er relevant for de fagene man underviser i.

Det er trist å tenke på at dersom vi hadde hatt nasjonale prøver tilbake fra 1995 og fremover, hadde dette vært avdekket langt tidligere, og uten at vi hadde måttet få en internasjonal forskningsrapport til å komme og fortelle oss det i dag. Dersom vi hadde hatt nasjonale prøver, som det nesten ble harselert med her fra talerstolen i sted, kunne vi avdekket for enkeltelever, for lokalsamfunn og for nasjonen hvor galt det var i ferd med å gå – det er en katastrofal ferdighetssvikt innenfor matte og naturfag – og vi kunne satt inn tiltak for å gjøre noe med det.

Jeg merker meg at Arbeiderpartiet klamrer seg til at de nedsatte et offentlig utvalg. Vel, de satte ikke ned Kvalitetsutvalget, det het ikke det, det hadde ikke startet arbeidet, det hadde en snever sammensetning, et uklart mandat og lange tidsfrister. Alt dette endret vi, og det er årsaken til at vi har fått et nasjonalt kvalitetsvurderings-system ganske raskt på plass.

Presidenten: Søren Fredrik Voie har hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Søren Fredrik Voie (H) [16:46:37]: Representanten Reikvam prøvde seg igjen med et lite grunnkurs i fagplanforståelse. Hvis han ønsker å delta og ha innflytelse på utformingen av framtidige fagplaner, hvilket jeg håper han gjør, må han ta innover seg det som kommer fra forskningsmiljøene, det som statsråden nettopp har listet opp for oss, at manglende målformuleringer, til dels uklare og diffuse mål, som gjør at man nærmest kan undervise i hva som helst, i hvilket som helst fag, slik som fagplanene har vært formulert, er en av de største svakhetene vi har hatt i skolen, og som vi nå må gjøre noe med!

Etter å ha fått alle disse undersøkelsene, senest PISA-undersøkelsen og det som statsråden refererer til nå, sitter vi igjen med et inntrykk av at SV prøver å *bortforklare* de resultatene man får – fordi man ikke liker dem! Hvis SV skal fortsette med bare å diskutere ut fra sin egen virkelighetsoppfatning og ikke ta tak i de realitetene vi gang på gang får dokumentert, da melder man seg ut av den faglige og innholdsmessige diskusjonen i norsk skole.

Karita Bekkemellem Orheim (A) [16:47:55]: En kan være fristet til å starte med å si at det ikke blir mer riktig om en hever stemmen aldri så mye når en diskuterer nå på tampen av debatten.

Jeg har lyst til å berolige regjeringspartiene med at et regjeringalternativ bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV vil framstå som samordnet og vel så helhetlig som dagens sittende konservative regjering, som ty-

deligvis har den evnen at den kun kan tenke én tanke på en gang når det gjelder utdanningspolitikk.

Det vi opplever herfra, er en *harselering* over det engasjementet som både Senterpartiet, SV og Arbeiderpartiet har hatt når det gjelder en del av utfordringene i skolehverdagen vår, som regjeringspartiene ikke ønsker å ta på alvor. Det hadde vært nok å vise til Skjælaaens innlegg i stad, til hans svar på representanten Eriksens innlegg. Jeg har lyst til å si at dette handler ikke om at det for disse partiene er noe ømt punkt, men det er rett og slett usaklig, med altfor mange usannheter, som representanten er nødt til å få et motsvar på.

Jeg tror at Senterpartiet, Arbeiderpartiet og SV skal ta det hele med et smil, for jeg tror dette faktisk er et uttrykk for at Regjeringens skolepolitikk ikke er noen særlig vintersak ute i befolkningen, slik som nettopp de siste meningsmålingene i avisene viser veldig klart.

Jeg har også lyst til å stille et spørsmål på tampen av denne debatten til regjeringspartiene: Clemet-skolen, ja, hva er Clemet-skolen? Det vi har opplevd hele veien, er jo at statsråden ikke vil ta ansvar for den skolepolitikken som hun selv har sittet med ansvaret for i tre år! Og det er *grenser for hvor lenge* de som sitter med makten, og som har hatt makten nå i snart sju år, kan støtte seg på Arbeiderpartiet!

Politikk er å ville, politikk er å styre. Det er en del av partiene her i salen som på tampen av denne debatten har gått ut på en måte som jeg synes gjør at det er grunn til å minne om at det ikke er Arbeiderpartiet som har sittet ved makten nå de siste årene, men helt, helt andre partier. Men det er nok et uttrykk for at det begynner å nærme seg valg. Regjeringspartiene sliter på meningsmålingene.

Vi ser også en situasjon der skriket fra Kommune-Norge ikke er helt i samsvar med det vi opplever her i salen.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [16:50:39]: Jeg vil bare understreke at innledningsvis i dag ...

Presidenten: Unnskyld, representanten har bare ett minutt.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [16:50:46]: Ja, jeg har det. Nå?

Presidenten: Ja.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [16:50:50]: Ett minutt, det er godt.

Jeg vil bare si at innledningsvis i hovedinnlegget mitt i dag sa jeg at det ikke finnes noen lettvinte løsninger på de utfordringene som skolen står overfor. Det har jeg lyst til å understreke, at det finnes faktisk ingen lettvinte løsninger, og at det vi velger å gjøre i Stortinget i dag, neste år og året deretter, først vil bli synlig kanskje om ti år på resultatene av internasjonale undersøkelser.

Så har jeg registrert at Høyre er mer enn tilfreds med ressursene i skolen i dag. Høyre ønsker altså ikke å styrke skolen ytterligere, de synes det er greit nok med lærer-

tetthet, tilstrekkelig med voksne i skolen, osv. Det registrerer vi at Høyre mener. Det skal vi også fortelle folk, at de ikke ønsker å styrke skolen lokalt med ytterligere ressurser, for alt er visst såre vel.

Presidenten: Jan Olav Olsen har også hatt ordet to ganger tidligere og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Jan Olav Olsen (H) [16:52:16]: Det er visst flere som føler trang til å heve stemmen og tror at argumentene blir sterkere når stemmen blir høy.

Jo, det er klart at vi tar ansvar for vår skolepolitikk. Høyre tar ansvar for den skolepolitikken som føres. Men vi kan ikke ta ansvar for den politikken som førte fram til PISA 2003, og de resultatene som der kom fram. Vår skolepolitikk kom fram gjennom vedtak i forbindelse med St.meld. nr. 30 for 2003-2004, som altså ble vedtatt over ett år etter at PISA-undersøkelsen ble foretatt. Her må en ha kronologien i orden. Det er faktisk slik at 2003 kommer før 2004.

Så til ressurser: Det er klart at vi vil at skolen skal ha gode ressurser, de skal ha store ressurser. Men vi må ikke fortape oss i det og tro at ressurser, mye ressurser, er løsningen på de problemer som skolen nå viser seg å stå overfor. Her er det mange andre ting som må til, og først og fremst må vi ha en debatt, vi må ha en endring i innholdet, og vi må igjen gjøre skolen til den gode kunnskapsformidler.

Statsråd Kristin Clemet [16:53:30]: Jeg vil bare for ordens skyld forsikre representanten Bekkemellem Orheim om at Regjeringen tar ansvar for alt den har gjort i skolepolitikken, og alt den nå skal gjøre, som er vedtatt i denne salen.

Våren 2004 oppsummerte vi på mange måter vår skolepolitikk i St.meld. 30, Kultur for læring. Den inneholder godt over hundre forslag til endringer som må gjøres for å styrke kunnskapen, mangfoldet og likeverdet i norsk skole. Det fikk tilslutning for 99 pst.s vedkommende her i salen. Dette skal nå gjennomføres, og det tar vi ansvaret for.

Jeg er ikke tilhenger av å skyve skyld hit eller dit, men jeg er ganske opptatt av at vi må forsøke å lære av hva vi har gjort galt, for at vi skal kunne forbedre oss. Den situasjonen vi er i i norsk skole nå, er ikke slik, som Skjælaaen sier, at vi hevder at alt er såre vel. Men jeg mener nok at det nå er viktigere å heve kompetansen blant de lærerne vi har i skolen, enn å fylle på med flere lærere som kanskje også mangler kompetanse. Det er viktigere, hvis jeg skal prioritere. Derfor har vi sagt at vi skal ha et historisk kompetanseløft på 2–3 milliarder kr for dem som allerede arbeider i skolen. Men vi må ta innover oss at av de elevene som nå går i tiende klasse, og som altså er elever av Reform 97, eller L97, ser det ut som det er en foruroligende stor andel, nærmere 20 pst., som går ut av skolen uten å kunne lese og skrive skikkelig. I dag får vi altså en rapport som tyder på at elevene er satt kraftig tilbake når det gjelder matematikk og naturfag i forhold til

tilstanden før Reform 97, eller L97, enda de har gått ett år mer på skolen.

Vi har ikke visst det. Vi har nok ant det, for det er helt riktig at vi nå har mye kunnskap om norsk skole, og den situasjonsbeskrivelsen vi gav i St.meld. nr. 30, Kultur for læring, står seg fortsatt. Vi hadde evalueringen av Reform 97 allerede da, men vi hadde ikke egentlig noen kunnskap om læringsresultatene. Det kommer nå fra utsiden. Det som er gjort, er en sammenlikning med ca. 50 land, hvorav mange utviklingsland vi normalt ikke ville sammenlikne oss med, da vi selvfølgelig har et himmelhøyt ressursbruk i forhold til de aller, aller fleste.

Jeg synes det er urovekkende at det til dels blir bortforklart, at det til dels blir bagatellisert, og at det til dels blir skutt tilbake med at vi ikke tar ansvar for dette, for med respekt å melde: Dette er en studie som er gjort i 2003, ett år før vi la frem meldingen om vår skolereform, og så raskt kan det tross alt ikke virke at det virker bakover.

Før øvrig er jeg ikke sikker på om meningsmålinger viser at vi ikke har støtte for vår skolepolitikk. Jeg ser at i en meningsmåling som nå er gjort, er det under 30 pst. som henviser til flere timer og mer ressurser. 60 pst. er opptatt av krav til elevene, kompetanse for lærerne og fokusering på kjernefagene. De tre siste tingene minner meg sterkt om Regjeringens skolepolitikk.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 1062)

S a k n r . 2

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om endringer på statsbudsjettet for 2004 under kapitler administrert av Utdannings- og forskningsdepartementet (Innst. S. nr. 85 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 19 (2004-2005))

Rolf Reikvam (SV) [16:57:08] (komiteens leder og ordfører for saken): Jeg tar ordet for å ta opp våre forslag i innstillingen.

Jeg har ikke noe ønske om å forlenge dagens møte. Egentlig hadde jeg mye å si om våre forslag, men jeg skal ikke gjøre det. Jeg skal bare gi ros til statsråden for at hun fremmet forslag om en garanti, så vi kom videre med Kunsthøgskolens prosjektering. Vi kunne da si at regjeringspartiene kunne støttet våre forslag om å gjøre noe med en del andre byggeprosjekt. Det beklager jeg at vi ikke får støtte for, men jeg skal ikke komme med mer argumentasjon.

Herved tar jeg opp forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, som står i innstillingen.

Presidenten: Representanten Rolf Reikvam har tatt opp de forslagene han refererte til.

Arne Sortevik (FrP) [16:57:53]: Jeg tar opp fire forslag fra Fremskrittspartiet, både dem vi er alene om, og dem vi har sammen med andre partier.

Jeg skal også være kort. Dette er en salderingsproposisjon. Vi har tatt for oss noen spesielle forhold – med meget beskjedne beløp.

Vi har et ønske om å støtte en av de organisasjonene som jobber for små skoler, nemlig Landslaget for udelte og fådelte skoler, som har mistet en vesentlig del av sin bevilgning ganske ekstraordinært i 2004, og legge den tilbake på plass. Vi har et spesielt flytteforhold for en privat skole på grunn av statlig byggevirkosomhet og eiervirksomhet knyttet til staten som huseier, og vi har to byggeprosjekter innenfor universitetene og høyskolene hvor Stortinget faktisk i to budsjetter har vært tydelig på at de ønsker å holde tempoet oppe i prosjekteringen, men det har ikke fulgt midler med. Vi vet at Universitetet i Bergen til odontologibygget og Høgskolen i Bergen til samlokalisering har brukt av egne midler som en slags forskuttering, og vi ønsker å dekke det inn.

Presidenten: Representanten Arne Sortevik har tatt opp de forslag han refererte til

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2.

(Votering, se side 1086)

S a k n r . 3

Innstilling fra kirke-, utdannings-, og forskningskomiteen om endring i bevilgninger under Kultur- og kirkedepartementets budsjett for 2004 (Innst. S. nr. 76 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 24 (2004-2005) kap. 310)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 1089)

S a k n r . 4

Innstilling frå kyrkje-, utdannings- og forskingskomiteen om endringar av løyvingar i 2004 på Fiskeri- og kystdepartementet sitt område (Innst. S. nr. 74 (2004-2005), jf. St.prp. nr. 28 (2004-2005) unntatt kap. 1062 og 4062)

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 1090)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte

presidenten: Da er vi klare til å votere over sakene nr. 1–5 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten er det satt fram åtte forslag. Det er

- forslag nr. 1 og 6, fra Karita Bekkemellem Orheim på vegne av Arbeiderpartiet
- forslag nr. 2, fra Rolf Reikvam på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 3, fra Rolf Reikvam på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

- forslag nr. 4, fra Karita Bekkemellem Orheim på vegne av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og representanten Simonsen
- forslag nr. 5, fra Rolf Reikvam på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 7, fra Rolf Reikvam på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet
- forslag nr. 8, fra Rune J. Skjælaaen på vegne av Senterpartiet.

Forslag nr. 8 er endret og omdelt på representantenes plasser.

Rolf Reikvam – til stemmeforklaring.

Rolf Reikvam (SV) [17:08:11]: Det gjelder forslag nr. 4, fra Fremskrittspartiet, Arbeiderpartiet og representanten Simonsen, der vi ikke står sammen med dem, om å opprette en kiropraktorutdanning.

I utgangspunktet mener vi at det er en sak for institusjonene å opprette nye studietilbud, men i og med at det er kommet et forslag, vil jeg oppfordre min gruppe til å stemme for dette forslaget.

Presidenten: Det votes først over mindretallsforslagene utenfor rammeområdet. Det votes først over forslag nr. 8, fra Senterpartiet. Presidenten minner om at forslaget er endret og kan nå karakteriseres som rammeuavhengig. Forslaget lyder med endret tekst:

«Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett komme med en sak om å gi lærlinger lik rett til dekning av skyssutgifter i læretida.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Senterpartiet ble med 89 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.09.03)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 7, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2005 komme tilbake til Stortinget med en etterberegning av underkompensasjonen som følge av timetallsutvidelsen for innværende skoleår, samt en nærmere gjennomgang av utgiftsbehovet for skoleåret 2005-2006 i Kommuneøkonomiproposisjonen for 2006.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 76 mot 20 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.09.20)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 6, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en egen stortingsmelding om synsområdet på lik linje med St.meld. nr. 14 (2003-2004).»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 71 mot 25 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.09.32)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 5, fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:
«Stortinget ber Regjeringen legge fram en egen sak om kompetanse i og utvikling av skolefritidsordningen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 59 mot 37 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.09.49)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 4, fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge til rette for å etablere et kiropraktorstudium i Norge.»

Senterpartiet har varslet at de ønsker å støtte dette forslaget, og så vidt jeg forstod, har nå Sosialistisk Venstreparti sagt at de også ønsker å støtte dette forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen bifaltes med 58 mot 38 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 17.10.17)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen innlemme alle som har en fullført cand.mag.-grad som grunnutdanning, i ordningen med ettergivelse av studielån, og legge fram en egen sak for Stortinget i løpet av våren 2005.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 53 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.10.35)

Presidenten: Det voteres så over mindretallsforslagene til rammeområde 17. Det voteres først over forslag nr. 2, fra Sosialistisk Venstreparti.

Forslaget lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	169 347 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 297 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 381 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen		
	1	Driftsutgifter	5 661 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	28 569 000	
220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)		
	1	Driftsutgifter	137 511 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 848 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	37 634 000	
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	124 758 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 021 000	
225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225)		
	1	Driftsutgifter	118 686 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	137 020 000	
	63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	40 301 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	64	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen	902 066 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	27 975 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 500 000	
	67	Tilskudd til opplæring i finsk	10 164 000	
	68	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	107 274 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole-reformen	332 621 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 457 000	
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler	8 820 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	48 195 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 840 000	
	74	Tilskudd til organisasjoner	9 447 000	
	75	Stiftelsen Arkivet	1 900 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	729 690 000	
227		Tilskudd til særskilte skoler		
	60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 108 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 288 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 214 000	
	70	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 565 000	
	71	Tilskudd til internatdrift ved Krokeide yrkesskole	17 992 000	
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	22 693 000	
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd til frittstående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 286 644 000	
	71	Tilskudd til friskoleorganisasjoner	522 000	
229		Andre tiltak		
	70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	6 988 000	
230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3230)		
	1	Driftsutgifter	590 982 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	72 742 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 730 000	
	75	Til disposisjon for departementet	2 046 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	111 833 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 110 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	2 705 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole	266 187 000	
253		Folkehøgskoler		
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	528 585 000	
	71	Tilskudd til folkehøgskolerådet	6 307 000	
	72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler	600 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund	180 883 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	25 720 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	9 155 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 630 000	
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	41 960 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 075 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksen- opplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter	38 397 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 700 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd	3 193 787 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd	1 897 391 000	
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 587 879 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	1 114 136 000	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd	251 383 000	
265		Arkitektthøgskolen i Oslo		
	50	Statstilskudd	87 533 000	
268		Norges idrettshøgskole		
	50	Statstilskudd	114 327 000	
269		Norges musikkhøgskole		
	50	Statstilskudd	152 304 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet	4 860 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	77 695 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	274 243 000	
273		Statlige kunsthøgskoler		
	50	Statstilskudd	247 293 000	
274		Statlige høgskoler		
	50	Statstilskudd	7 460 304 000	
278		Norges landbrukshøgskole		
	50	Statstilskudd	474 888 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
279		Norges veterinærhøgskole		
	50	Statstilskudd	201 798 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høgschooler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter	483 931 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	5 250 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	72 150 000	
	74	Tilskudd til UNIS	77 668 000	
	75	Tilskudd til Uninett AS	20 900 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	15 774 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høgschoolerådet	7 364 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	253 330 000	
282		Privat høgschoolsutdanning		
	70	Tilskudd	505 308 000	
283		Meteorologiformål		
	50	Meteorologisk institutt	198 049 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	46 609 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	943 000 000	
	55	Administrasjon	210 842 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd	634 760 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter	4 508 000	
	50	NOVA	23 215 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 643 000	
	54	Forskningsstiftelser	46 584 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	9 100 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	18 565 000	
	72	Til disposisjon for departementet	1 476 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter	3 585 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	120 208 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	525 082 000	
	75	UNESCO	17 922 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	105 218 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	9 079 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	3 101 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	124 488 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	3 605 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål	147 060 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene	92 500 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	2 500 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
	75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	53 500 000	
	76	Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken	2 500 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter	648 224 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	2 703 000	
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	35 476 000	
	40	Vestfrontplassen, arkeologiske utgravninger mv., <i>kan overføres</i>	3 300 000	
	41	Erkebispegården, riksregaliene, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	14 500 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	838 000 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	224 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	134 930 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	98 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	82 500 000	
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	38 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	9 100 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	238 000 000	
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet	31 300 000	
	70	Tilskudd Fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	48 200 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	31 100 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet	137 812 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	166 565 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	270 644 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 166 750 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 667 760 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	655 000 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 138 200 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	417 000 000	
	74	Tap på utlån	433 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet	5 575 000	
		Totale utgifter		41 821 217 000
I n n t e k t e r				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.	2 784 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 220)		
	1	Inntekter ved oppdrag	7 503 000	
	2	Salgsinntekter mv.	11 548 000	
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskole- internat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	4 309 000	
	61	Refusjon fra fylkeskommuner	822 000	
3225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	52 038 000	
3230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 230)		
	1	Inntekter ved oppdrag	72 564 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 173 000	
	11	Kursavgifter ved voksenopplæring og etterutdanning	2 035 000	
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag	7 820 000	
	2	Salgsinntekter mv.	998 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	
3283		Meteorologiformål (jf. kap. 283)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	1 982 339 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	9 100 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 916 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	4 230 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 605 000	
3341		Presteskapet		
	1	Ymse inntekter	3 863 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	2 703 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	8 142 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 965 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	164 930 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	82 500 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES	9 100 000	
	2	Laboratorieinntekter	660 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	382 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	137 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	3 495 200 000	
		Totale inntekter		6 098 198 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 220 post 1	kap. 3220 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 postene 2 og 61
kap. 225 post 1	kap. 3225 post 4
kap. 230 post 1	kap. 3230 postene 2 og 11
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 286 post 50	kap. 3286 post 80
kap. 287 post 56	kap. 3287 post 81
kap. 287 post 73	kap. 3287 post 80
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under post 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. benytte inntekter fra salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
4. benytte inntekter fra salg av hybelhus Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	20,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	120,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005–2006) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005–2006), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005–2006) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005–2006), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2005 med 3 575 kroner per måned i opptil to måneder for studenter som deltar i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale kr 300 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 610 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale kr 610 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 210 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
3. institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
4. Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsone.
 - b) benytte overskudd fra eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsone.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enheter i institusjonens randsone som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.
9. Utdannings- og forskningsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet kan inngå avtale med Troms fylkeskommune om utbygging av Tannhelsesenteret i Nord-Norge.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	107,5 mill. kroner

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 83 mot
13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 17.10.53)

Presidenten: Det voterer så over forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet. Forslaget lyder:

«I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r :				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter	169 347 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 297 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 381 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen		
	1	Driftsutgifter	5 661 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget	28 569 000	
220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)		
	1	Driftsutgifter	137 200 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 848 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	37 634 000	
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskole- internat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter	124 758 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 021 000	
225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225)		
	1	Driftsutgifter	123 686 000	
	60	Tilskudd til landslinjer	140 520 000	
	62	Tilskudd for skolebøker i videregående skole.....	100 000 000	
	63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	40 301 000	
	64	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen...	902 066 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring	27 975 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring	33 500 000	
	67	Tilskudd til opplæring i finsk	10 164 000	
	68	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen	114 274 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole-reformen	332 621 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov.	7 457 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler	8 820 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram	48 195 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet	7 840 000	
	74	Tilskudd til organisasjoner	8 447 000	
	75	Stiftelsen Arkivet	1 900 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	729 690 000	
227		Tilskudd til særskilte skoler		
	60	Tilskudd til Moskvaskolen	1 108 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole	2 288 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole	4 214 000	
	70	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo	5 565 000	
	71	Tilskudd til internatdrift ved Krokeide yrkesskole	17 992 000	
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College	22 693 000	
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd til frittstående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	1 528 144 000	
	71	Tilskudd til friskoleorganisasjoner	522 000	
229		Andre tiltak		
	70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	13 988 000	
230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3230)		
	1	Driftsutgifter	590 982 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	72 742 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 730 000	
	75	Til disposisjon for departementet	2 046 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	111 833 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 110 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	2 705 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole	266 187 000	
253		Folkehøgskoler		
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	528 585 000	
	71	Tilskudd til folkehøgskolerådet	6 307 000	
	72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler	600 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund	166 883 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	18 220 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	9 155 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner	9 630 000	
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	41 960 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	12 075 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
258	21	Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksenopplæringen Spesielle driftsutgifter	38 397 000	
259	21	Kompetanseutviklingsprogrammet Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	35 700 000	
260	50	Universitetet i Oslo Statstilskudd	3 188 787 000	
261	50	Universitetet i Bergen Statstilskudd	1 892 391 000	
262	50	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet Statstilskudd	2 572 879 000	
263	50	Universitetet i Tromsø Statstilskudd	1 108 636 000	
264	50	Norges handelshøgskole Statstilskudd	250 383 000	
265	50	Arkitektthøgskolen i Oslo Statstilskudd	87 033 000	
268	50	Norges idrettshøgskole Statstilskudd	113 827 000	
269	50	Norges musikkhøgskole Statstilskudd	149 304 000	
270	71	Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter Tilrettelegging av studier i utlandet	4 860 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid	77 695 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	150 243 000	
273	50	Statlige kunsthøgskoler Statstilskudd	247 293 000	
274	50	Statlige høyskoler Statstilskudd	7 432 804 000	
278	50	Norges landbrukshøgskole Statstilskudd	472 888 000	
279	50	Norges veterinærhøgskole Statstilskudd	200 798 000	
281	1	Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281) Driftsutgifter	406 331 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker	4 000 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	72 150 000	
	74	Tilskudd til UNIS	77 668 000	
	75	Tilskudd til Uninett AS	20 900 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	15 774 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	78	Tilskudd til Universitets- og høskolerådet.....	7 364 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	253 330 000	
282		Privat høskoleutdanning		
	70	Tilskudd.....	605 308 000	
283		Meteorologiformål		
	50	Meteorologisk institutt.....	198 049 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	46 609 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål.....	943 000 000	
	55	Administrasjon.....	210 842 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd.....	634 760 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter.....	4 508 000	
	50	NOVA.....	23 215 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt.....	16 643 000	
	54	Forskningsstiftelser.....	46 584 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris.....	9 100 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner.....	18 565 000	
	72	Til disposisjon for departementet.....	1 476 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris.....	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter.....	3 585 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner.....	120 208 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	525 082 000	
	75	UNESCO.....	17 922 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	105 218 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg.....	9 079 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn.....	3 101 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter.....	122 488 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	3 605 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål.....	146 560 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene.....	92 500 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke.....	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke.....	3 000 000	
	75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	33 500 000	
	76	Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken.....	2 500 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter.....	648 224 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	2 703 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	35 476 000	
40		Vestfrontplassen, arkeologiske utgravninger mv., <i>kan overføres.</i>	3 300 000	
41		Erkebispegården, riksregaliene, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	14 500 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd.....	898 000 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	224 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	134 930 000	
1021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter	98 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	82 500 000	
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter	38 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	9 100 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	238 000 000	
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet.....	31 300 000	
	70	Tilskudd Fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	48 200 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	31 100 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet.....	137 812 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	166 565 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter	270 644 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 293 750 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 447 760 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	655 000 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	953 200 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	417 000 000	
	74	Tap på utlån.....	433 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet.....	5 575 000	
		Totale utgifter		41 791 217 000
I n n t e k t e r :				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.	2 784 000	
3220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 220)		
	1	Inntekter ved oppdrag	7 503 000	
	2	Salgsinntekter mv.	11 548 000	
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	4 309 000	
	61	Refusjon fra fylkeskommuner.....	822 000	
3225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	52 038 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 230)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	72 564 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 173 000	
	11	Kursavgifter ved voksenopplæring og etterutdanning.....	2 035 000	
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	7 820 000	
	2	Salgsinntekter mv.	998 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	
3283		Meteorologiformål (jf. kap. 283)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	59 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning.....	1 982 339 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond.....	9 100 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	4 916 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter	4 230 000	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	3 605 000	
3341		Presteskapet		
	1	Ymse inntekter	3 863 000	
	2	Inntekter ved oppdrag.....	2 703 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter	8 142 000	
	4	Leieinntekter m.m.	1 965 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	134 930 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	82 500 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES	9 100 000	
	2	Laboratorieinntekter	660 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter	382 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	9 500 000	
	72	Gebyr	137 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter	3 495 200 000	
		Totale inntekter.....		6 068 198 000

II Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 220 post 1	kap. 3220 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 postene 2 og 61
kap. 225 post 1	kap. 3225 post 4
kap. 230 post 1	kap. 3230 postene 2 og 11
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 286 post 50	kap. 3286 post 80
kap. 287 post 56	kap. 3287 post 81
kap. 287 post 73	kap. 3287 post 80
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

2. overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under post 21 mot tilsvarende merinntekter.
3. benytte inntekter fra salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.

4. benytte inntekter fra salg av hybelhus Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	20,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger	120,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

2. gi tilsagn om å utbetale støtte for første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005-2006) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005-2006), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
3. gi tilsagn om å konvertere lån til stipend første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005-2006) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005-2006), jf.

- kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
4. gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2005 med 3 575 kroner per måned i opptil to måneder for studenter som deltar i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 72 Rentestønad, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

1. privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale kr 300 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 610 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale kr 610 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 210 ved senere forsøk.
2. Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
3. institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
4. Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:
 - a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsone.
 - b) benytte overskudd fra eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsone.
 - c) benytte utbytte fra selskap eller enheter i institusjonens randsone som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
 - d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.
5. Utdannings- og forskningsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet kan inngå avtale med Troms fylkeskommune om utbygging av Tannhelsesenteret i Nord-Norge.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirkedepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	107,5 mill. kroner

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble med 72 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 17.11.07)

Komiteen hadde innstillet:

**Rammeområde 17
(Kirke, utdanning og forskning)**

I

På statsbudsjettet for 2005 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
U t g i f t e r				
200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 3200)		
	1	Driftsutgifter.....	169 347 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	5 297 000	
	45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 381 000	
204		Foreldreutvalget for grunnskolen		
	1	Driftsutgifter.....	5 661 000	
206		Samisk utdanningsadministrasjon		
	50	Tilskudd til Sametinget.....	28 569 000	
220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 3220)		
	1	Driftsutgifter.....	131 450 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i>	7 848 000	
	70	Tilskudd til læremidler mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	37 634 000	
222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskole- internat (jf. kap. 3222)		
	1	Driftsutgifter.....	124 758 000	
	45	Større utstyranskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	4 021 000	
225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 3225)		
	1	Driftsutgifter.....	118 686 000	
	60	Tilskudd til landslinjer.....	120 020 000	
	63	Tilskudd til samisk i grunnopplæringen, <i>kan overføres</i>	40 301 000	
	64	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen ..	902 066 000	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i videregående opplæring.....	27 975 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring.....	33 500 000	
	67	Tilskudd til opplæring i finsk.....	10 164 000	
	68	Tilskudd til opplæring innenfor kriminalomsorgen.....	107 274 000	
	69	Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskole- reformen	332 621 000	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov	7 457 000	
	71	Tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler.....	7 820 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram.....	48 195 000	
	73	Tilskudd til studieopphold i utlandet.....	7 840 000	
	74	Tilskudd til organisasjoner.....	8 097 000	
	75	Stiftelsen Arkivet.....	1 900 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	729 690 000	
227		Tilskudd til særskilte skoler		
	60	Tilskudd til Moskvaskolen.....	1 108 000	
	61	Tilskudd til Nordland kunst- og filmskole.....	2 288 000	
	62	Tilskudd til Fjellheimen leirskole.....	4 214 000	
	70	Tilskudd til den franske og den tyske skolen i Oslo.....	5 565 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til internatdrift ved Krokeide yrkesskole	17 992 000	
	72	Tilskudd til Røde Kors Nordisk United World College.....	22 693 000	
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.		
	70	Tilskudd til frittstående skoler, <i>overslagsbevilgning</i>	2 042 444 000	
	71	Tilskudd til friskoleorganisasjoner	522 000	
	72	Tilskudd til kapitalkostnader	25 500 000	
229		Andre tiltak		
	70	Tilskudd til sikkerhetsopplæring for fiskere	6 988 000	
230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 3230)		
	1	Driftsutgifter	590 982 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	72 742 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 730 000	
	75	Til disposisjon for departementet	2 046 000	
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70.</i>	96 433 000	
	70	Tilskudd til IKT-tiltak, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 110 000	
249		Andre tiltak i utdanningen		
	1	Driftsutgifter	2 705 000	
251		Fagskoleutdanning		
	70	Teknisk fagskole	266 187 000	
253		Folkehøgskoler		
	70	Tilskudd til folkehøgskoler	528 285 000	
	71	Tilskudd til folkehøgskolerådet	6 607 000	
	72	Tilskudd til nordiske folkehøgskoler	600 000	
254		Tilskudd til voksenopplæring (jf. kap. 3254)		
	70	Tilskudd til studieforbund.....	155 883 000	
	71	Tilskudd til fjernundervisning	10 720 000	
	72	Tilskudd til kvinneuniversitetene, Norsk fredssenter og Studiesenteret Finnsnes	8 155 000	
	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner.....	9 630 000	
256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)		
	1	Driftsutgifter	41 960 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	12 075 000	
258		Forskning, utviklingsarbeid og fellestiltak i voksen- opplæringen		
	21	Spesielle driftsutgifter.....	38 397 000	
259		Kompetanseutviklingsprogrammet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	19 700 000	
260		Universitetet i Oslo		
	50	Statstilskudd.....	3 178 787 000	
261		Universitetet i Bergen		
	50	Statstilskudd.....	1 882 391 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
262		Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet		
	50	Statstilskudd	2 572 879 000	
263		Universitetet i Tromsø		
	50	Statstilskudd	1 105 136 000	
264		Norges handelshøgskole		
	50	Statstilskudd	250 383 000	
265		Arkitektelhøgskolen i Oslo		
	50	Statstilskudd	87 033 000	
268		Norges idrettshøgskole		
	50	Statstilskudd	113 827 000	
269		Norges musikkhøgskole		
	50	Statstilskudd	149 304 000	
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter		
	71	Tilrettelegging av studier i utlandet.....	4 860 000	
	74	Tilskudd til velferdsarbeid.....	77 695 000	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i>	120 243 000	
273		Statlige kunsthøgskoler		
	50	Statstilskudd	244 793 000	
274		Statlige høgskoler		
	50	Statstilskudd	7 400 304 000	
278		Norges landbrukshøgskole		
	50	Statstilskudd	472 888 000	
279		Norges veterinærhøgskole		
	50	Statstilskudd	200 798 000	
281		Fellesutgifter for universiteter og høgskoler (jf. kap. 3281)		
	1	Driftsutgifter.....	321 331 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	6 000 000	
	70	Tilskudd til utgivelse av lærebøker.....	4 000 000	
	73	Tilskudd til internasjonale programmer	72 150 000	
	74	Tilskudd til UNIS	77 668 000	
	75	Tilskudd til Uninett AS	20 900 000	
	76	Tilskudd til NORDUnet, <i>kan overføres</i>	15 774 000	
	78	Tilskudd til Universitets- og høgskolerådet.....	7 364 000	
	79	Ny universitetsklinikk i Trondheim, <i>kan overføres</i>	253 330 000	
282		Privat høgskoleutdanning		
	70	Tilskudd.....	619 508 000	
283		Meteorologiformål		
	50	Meteorologisk institutt	198 049 000	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekter, <i>kan overføres</i>	46 609 000	
285		Norges forskningsråd		
	52	Forskningsformål	943 000 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	55	Administrasjon.....	210 842 000	
286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 3286)		
	50	Overføring til Norges forskningsråd.....	634 760 000	
287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 3287)		
	21	Spesielle driftsutgifter.....	4 508 000	
	50	NOVA	23 215 000	
	52	Norsk Utenrikspolitisk Institutt	16 643 000	
	54	Forskningsstiftelser	46 584 000	
	56	Ludvig Holbergs forskningspris	9 100 000	
	71	Tilskudd til andre private institusjoner	18 565 000	
	72	Til disposisjon for departementet	1 476 000	
	73	Niels Henrik Abels matematikkpris	12 400 000	
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)		
	21	Spesielle driftsutgifter.....	3 585 000	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner	120 208 000	
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i>	525 082 000	
	75	UNESCO	17 922 000	
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg		
	70	Tilskudd til tros- og livssynsamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	105 218 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg.....	9 079 000	
	76	Tilskudd til råd for tro og livssyn	3 101 000	
340		Kirkelig administrasjon		
	1	Driftsutgifter	122 488 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	3 605 000	
	71	Tilskudd til kirkelige formål.....	146 560 000	
	72	Tilskudd til kirkelig virksomhet i kommunene.....	92 500 000	
	73	Tilskudd til virksomheten ved Nidaros domkirke	3 000 000	
	74	Tilskudd til Oslo domkirke	1 000 000	
	75	Trosopplæring, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	53 500 000	
	76	Tilskudd til forsøks- og utviklingstiltak i kirken	2 500 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan overføres</i>	500 000	
341		Presteskapet		
	1	Driftsutgifter	648 224 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	2 703 000	
342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Driftsutgifter	33 476 000	
	40	Vestfrontplassen, arkeologiske utgravninger mv., <i>kan overføres</i>	3 300 000	
	41	Erkebisppegården, riksregaliene, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	14 500 000	
920		Norges forskningsråd		
	50	Tilskudd	896 000 000	
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)		
	1	Driftsutgifter	224 500 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	134 930 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1021		Drift av forskningsfartøylene (jf. kap. 4021)		
	1	Driftsutgifter.....	98 700 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	82 500 000	
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 4023)		
	1	Driftsutgifter.....	38 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	9 100 000	
	50	Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	238 000 000	
	51	Tilskudd til Veterinærinstituttet.....	31 300 000	
	70	Tilskudd Fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	48 200 000	
	71	Tilskudd til utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	31 100 000	
1137		Forskning og utvikling		
	50	Forskningsaktivitet.....	137 812 000	
	51	Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m.m.	166 565 000	
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)		
	1	Driftsutgifter.....	270 644 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	15 000 000	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	4 166 750 000	
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i>	2 447 760 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	615 000 000	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	953 200 000	
	73	Avskrivninger, <i>overslagsbevilgning</i>	417 000 000	
	74	Tap på utlån.....	433 000 000	
	75	Særskilte tilretteleggingstiltak for utdanning i utlandet.....	5 575 000	
		Totale utgifter.....		41 821 217 000
I n n t e k t e r				
3200		Utdannings- og forskningsdepartementet (jf. kap. 200)		
	5	Refusjon utdanningsbistand NORAD mv.	2 784 000	
3220		Utdanningsdirektoratet (jf. kap. 220)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	7 503 000	
	2	Salgsinntekter mv.	11 548 000	
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskole- internat (jf. kap. 222)		
	2	Salgsinntekter mv.	4 309 000	
	61	Refusjon fra fylkeskommuner.....	822 000	
3225		Tiltak i grunnopplæringen (jf. kap. 225)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter.....	52 038 000	
3230		Kompetansesentra for spesialundervisning (jf. kap. 230)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	72 564 000	
	2	Salgsinntekter mv.	3 173 000	
	11	Kursavgifter ved voksenopplæring og etterutdanning.....	2 035 000	
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)		
	1	Inntekter ved oppdrag.....	7 820 000	
	2	Salgsinntekter mv.	998 000	
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)		
	2	Salgsinntekter mv.	10 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3283		Meteorologiformål (jf. kap. 283)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter.....	59 000	
3286		Fondet for forskning og nyskaping (jf. kap. 286)		
	80	Avkastning	1 982 339 000	
3287		Forskningsinstitutter og andre tiltak (jf. kap. 287)		
	80	Avkastning fra Niels Henrik Abels minnefond	12 400 000	
	81	Avkastning fra Ludvig Holbergs minnefond	9 100 000	
3288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 288)		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter.....	4 916 000	
3340		Kirkelig administrasjon		
	1	Ymse inntekter.....	4 230 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	3 605 000	
3341		Presteskapet		
	1	Ymse inntekter.....	3 863 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	2 703 000	
3342		Nidaros domkirke m.m.		
	1	Ymse inntekter.....	8 142 000	
	4	Leieinntekter m.m.....	1 965 000	
4020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 1020)		
	3	Oppdragsinntekter	164 930 000	
4021		Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 1021)		
	1	Oppdragsinntekter	82 500 000	
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportrettet FoU (jf. kap. 1023)		
	1	Inntekter NIFES.....	9 100 000	
	2	Laboratorieinntekter	660 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	3	Diverse inntekter.....	382 000	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter.....	9 500 000	
	72	Gebyr	137 000 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)		
	80	Renter.....	3 495 200 000	
		Totale inntekter		6 098 198 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 200 post 1	kap. 3200 post 2
kap. 220 post 1	kap. 3220 post 2
kap. 222 post 1	kap. 3222 postene 2 og 61
kap. 225 post 1	kap. 3225 post 4
kap. 230 post 1	kap. 3230 postene 2 og 11
kap. 256 post 1	kap. 3256 post 2

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 270 post 75	kap. 3270 post 49
kap. 281 post 1	kap. 3281 post 2
kap. 286 post 50	kap. 3286 post 80
kap. 287 post 56	kap. 3287 post 81
kap. 287 post 73	kap. 3287 post 80
kap. 2410 post 1	kap. 5310 post 3

- overskride bevilgningene til oppdragsvirksomhet under post 21 mot tilsvarende merinntekter.
- benytte inntekter fra salg av eiendommer ved universitetene og Norges landbrukshøgskole til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.
- benytte inntekter fra salg av hybelhus Schultz' gate til bygging av nye studentboliger, jf. kap. 270 Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter, post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet i 2005 kan:

- gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
220		Utdanningsdirektoratet	
	70	Tilskudd til læremidler mv.	20,0 mill. kroner
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter	100,0 mill. kroner
248		Særskilte IKT-tiltak i utdanningen	
	21	Spesielle driftsutgifter	20,0 mill. kroner
270		Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger.....	120,0 mill. kroner
285		Norges forskningsråd	
	52	Forskningsformål	37,5 mill. kroner

- gi tilsagn om å utbetale støtte for første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005–2006) etter de satsene som blir fastsatt andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005–2006), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 70 Utdanningsstipend, post 71 Andre stipend, post 72 Rentestønning, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.
- gi tilsagn om å konvertere lån til stipend første halvår 2006 (andre halvdel av undervisningsåret 2005–2006) etter de satsene som blir fastsatt for andre halvår 2005 (første halvdel av undervisningsåret 2005–2006), jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 50 Avsetning til utdanningsstipend.
- gi tilsagn om å utbetale tillegg til utdanningslånet for 2005 med 3 575 kroner per måned i opptil to måneder for studenter som deltar i undervisning som er omfattet av ordningen med sommerundervisning, jf. kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 72 Rentestønning, post 90 Lån til Statens lånekasse for utdanning og kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning, post 80 Renter.

IV

Diverse fullmakter

Stortinget samtykker i at:

- privatister som melder seg opp til eksamen, og kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale et gebyr per prøve. Gebyret skal betales til fylkeskommunen. Privatister som melder seg opp til eksamen, skal betale kr 300 dersom privatisten ikke har prøvd seg i faget tidligere som privatist eller elev, og kr 610 ved forbedringsprøver. Kandidater som melder seg opp til fag-/svenneprøver etter opplæringsloven § 3-5, skal betale kr 610 per prøve dersom kandidaten ikke har gått opp tidligere, og kr 1 210 ved senere forsøk.
- Utdannings- og forskningsdepartementet kan organisere innkreving av Kopinoravgift og utgifter til papir/kopier fra studenter ved underliggende institusjoner.
- Institusjoner under lov om universiteter og høyskoler etter nærmere retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet kan gis adgang til å ta egenandeler av kursdeltakere for studier.
- Utdannings- og forskningsdepartementet kan gi universiteter og høyskoler fullmakt til å:

- a) opprette nye selskap eller andre enheter og delta i selskap eller enheter i institusjonens randsone.
- b) benytte overskudd fra eksternt finansiert virksomhet ved institusjonen eller i randsonen til kapitalinnskudd ved oppretting av nye enheter eller deltakelse i enheter i institusjonens randsone.
- c) benytte utbytte fra selskap eller enheter i institusjonens randsone som institusjonen etter fullmakt har opprettet eller kjøpt aksjer i. Utbyttet kan benyttes i driften av institusjonen eller som stiftelseskapital.
- d) selge aksjer i selskap som institusjonen har opprettet eller kjøpt aksjer i. Salgssummen skal tilbakeføres til institusjonens driftsmidler.
5. Utdannings- og forskningsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet kan inngå avtale med Troms fylkeskommune om utbygging av Tannhelsesenteret i Nord-Norge.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kultur- og kirke departementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 340 post 1	kap. 3340 post 1
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 2
kap. 341 post 1	kap. 3341 post 1
kap. 341 post 21	kap. 3341 post 2
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 4

VI

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 2005 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
920		Norges forskningsråd	
	50	Tilskudd	107,5 mill. kroner

VII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Fiskeri- og kystdepartementet i 2005 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1020 postene 1 og 21	kap. 4020 post 3
kap. 1021 postene 1 og 21	kap. 4021 post 1
kap. 1023 postene 1 og 21	kap. 4023 post 1

Presidenten: Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ønsker her å stemme imot.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 51 mot 45 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 17.11.34)

Videre var innstillet:

VIII

Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2006 foreta en samlet gjennomgang av det statlige spesialpedagogiske støttesystemet. Gjennomgangen må omfatte organisering, arbeidsoppgaver og arbeidsdeling mellom sentra og den lokale og regionale PP- tjenesten samt ressursbruk.

Presidenten: Dette berører ikke rammeområdet, og presidenten har forstått det slik at her er hele komiteen enig.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Presidenten: Under debatten er det satt fram sju forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Rolf Reikvam på vegne av Framskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Jan Simonsen
- forslagene nr. 2–4, fra Rolf Reikvam på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

– forslagene nr. 5–7, fra Arne Sortevik på vegne av
Fremskrittspartiet og representanten Jan Simonsen.

Det voterer først over forslagene nr. 5–7, fra Frem-
skrittspartiet og representanten Jan Simonsen.

Forslag nr. 5 lyder:

«I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
240		Frittstående skoler mv.	
	70	Tilskudd, overslagsbevilgning, reduseres med	107 000 000
		fra kr 1 882 889 000 til kr 1 773 889 000»	

Forslag nr. 6 lyder:

«I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
261		Universitetet i Bergen	
	50	Tilskudd, økes med	3 500 000
		fra kr 1 763 386 000 til kr 1 766 886 000»	

Forslag nr. 7 lyder:

«I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
274		Statlige høyskoler	
	50	Statstilskudd, økes med	24 500 000
		fra kr 7 014 835 000 til kr 7 039 335 000»	

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og representanten
Jan Simonsen ble med 81 mot 15 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 17.12.37)

Presidenten: Det voterer så over forslagene nr. 2, 3 og
4, fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Forslag nr. 2 lyder:

«I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
260		Universitetet i Oslo	
	50	Statstilskudd, økes med	20 000 000
		fra kr 3 012 696 000 til kr 3 032 696 000»	

Forslag nr. 3 lyder:

«I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
261		Universitetet i Bergen	
	50	Statstilskudd, økes med	10 000 000
		fra kr 1 763 386 000 til kr 1 773 386 000»	

Forslag nr. 4 lyder:

«I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
274		Statlige høyskoler	
	50	Statstilskudd, økes med	35 500 000
		fra kr 7 014 835 000 til kr 7 050 335 000»	

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet ble med 76 mot 19 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 17.12.53)

Presidenten: Det votes så over forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Jan Simonsen. Forslaget lyder:
«I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
224		Fellestiltak i grunnopplæringen	
	70	Tilskudd, økes med	500 000
		fra kr 8 556 000 til kr 9 056 000»	

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og representanten Jan Simonsen ble med 62 mot 34 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 17.13.10)

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2004 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
221		Grunnskolen (jf. kap. 3221)	
	65	Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen, økes med	43 855 000
		fra kr 785 473 000 til kr 829 328 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring, økes med.....	300 000
		fra kr 33 534 000 til kr 33 834 000	
	67	Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med	571 000
		fra kr 41 604 000 til kr 41 033 000	
223		Videregående opplæring	
	70	Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger med spesielle behov, reduseres med ...	1 900 000
		fra kr 7 212 000 til kr 5 312 000	
	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram, reduseres med	2 300 000
		fra kr 46 952 000 til kr 44 652 000	
224		Fellestiltak i grunnopplæringen	
	68	Det samiske utdanningsområdet, <i>kan overføres</i> , økes med.....	2 957 000
		fra kr 36 962 000 til kr 39 919 000	
232		Statlige skoler med opplæring på videregående nivå (jf. kap. 3232)	
	70	Tilskudd til kjøp av utstyr til klokkekykkerutdanning, reduseres med.....	10 500 000
		fra kr 10 500 000 til kr 0	
240		Frittstående skoler m.m.	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med.....	108 000 000
		fra kr 1 882 889 000 til kr 1 774 889 000	
256		Vox – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 3256)	
	21	Spesielle driftsutgifter, økes med	2 176 000
		fra kr 12 170 000 til kr 14 346 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
270		Studium i utlandet og sosiale formål for elever og studenter	
	73	Tilskudd til studentbarnehager, reduseres med fra kr 79 109 000 til kr 59 109 000	20 000 000
274		Statlige høyskoler	
	50	Statstilskudd, økes med..... fra kr 7 014 835 000 til kr 7 025 335 000	10 500 000
281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281)	
	1	Driftsutgifter, økes med..... fra kr 379 542 000 til kr 401 142 000	21 600 000
	21	Spesielle driftsutgifter, bevilges med	8 712 000
	73	Tilskudd til internasjonale program, reduseres med fra kr 65 750 000 til kr 61 662 000	4 088 000
288		Internasjonale samarbeidstiltak (jf. kap. 3288)	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner, økes med..... fra kr 119 623 000 til kr 121 048 000	1 425 000
	73	EUs rammeprogram for forskning, reduseres med fra kr 614 030 000 til kr 595 749 000	18 281 000
	75	UNESCO, reduseres med..... fra kr 17 333 000 til kr 15 157 000	2 176 000
2410		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310)	
	72	Rentestønad, <i>overslagsbevilgning</i> , reduseres med..... fra kr 883 000 000 til kr 842 000 000	41 000 000
	90	Lån til Statens lånekasse for utdanning, <i>overslagsbevilgning</i> , økes med fra kr 14 878 000 000 til kr 15 148 000 000	270 000 000
I n n t e k t e r :			
3221		Grunnskolen (jf. kap. 221)	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, økes med fra kr 50 147 000 til kr 54 296 000	4 149 000
3256		VOX – Voksenopplæringsinstituttet (jf. kap. 256)	
	1	Inntekter fra oppdrag, økes med..... fra kr 8 055 000 til kr 10 231 000	2 176 000
3281		Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 281)	
	1	Inntekter fra oppdrag, bevilges med.....	8 712 000
5310		Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)	
	90	Avdrag, økes med..... fra kr 7 316 000 000 til kr 7 586 000 000	270 000 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410)	
	80	Renter, reduseres med fra kr 3 468 000 000 til kr 3 274 000 000	194 000 000

II

Stortinget samtykker i at Utdannings- og forskningsdepartementet kan stille en garanti på inntil 18,5 mill. kroner pluss merverdiavgift for utvikling av et forprosjekt for byggetrinn 2 på Seilduksfabrikken for å samlokalisere Kunsthøgskolen i Oslo. Stortinget samtykker i at kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 45 Større utstyrsinnkjøp og vedlikehold gis stikkordet «kan overføres» i budsjettet for 2004.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

I statsbudsjettet for 2005 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
310		Tilskudd til trossamfunn m.m. og private kirkebygg	
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn forhøyes med..... fra kr 101 758 000 til kr 106 758 000	5 000 00 0
	75	Tilskudd til private kirkebygg forhøyes med fra kr 8 780 000 til kr 10 586 000	1 806 00 0

V o t e r i n g :

Votering i sak nr. 4

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Komiteen hadde innstillet:

I

I statsbudsjettet for 2004 blir det gjort følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
1020		Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020)	
	21	Spesielle driftsutgifter, vert auka med frå kr 130 500 000 til kr 160 500 000	30 000 000
1021		Drift av forskingsfartøya (jf. kap. 4021)	
	1	Driftsutgifter, vert auka med frå kr 97 027 000 til kr 99 327 000	2 300 000
1023		Fiskeri-, havbruks- og transportretta FoU (jf. kap. 4023)	
	21	Spesielle driftsutgifter, vert auka med frå kr 8 800 000 til kr 38 800 000	30 000 000
4023		Fiskeri-, havbruks- og transportretta FoU (jf. kap. 1023)	
	1	Inntekter NIFES, vert auka med frå kr 8 800 000 til kr 38 800 000	30 000 000

II

Stortinget samtykkjer i at stikkordet «kan nyttast under post 21» tilføyast kap. 1023 post 1 og «kan nyttast under post 1» tilføyast kap. 1023 post 21.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 5

Referat

- (96) Pensjonsreform – trygghet for pensjonene (St.meld. nr. 12 (2004-2005))
Enst.: Sendes finanskomiteen.

- (97) Sametingets virksomhet i 2003 (St.meld. nr. 11 (2004-2005))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen.
- (98) Forslag fra stortingsrepresentantene Odd Roger Enoksen, Marit Arnstad og Åslaug Haga om tiltak for å sikre og skape nye arbeidsplasser i Finnmark basert på marine ressurser (Dokument nr. 8:30 (2004-2005))
Enst.: Sendes næringskomiteen.
- (99) Forslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og May Hansen om dekning av utgifter til kommunale tjenester til kvinner på flukt fra tvangsekteskap og som oppholder seg på krisesenter i annen kommune enn oppholdskommunen (Dokument nr. 8:28 (2004-2005))
Enst.: Sendes sosialkomiteen.

Møtet slutt kl. 17.15.